

วารสารวจนะ

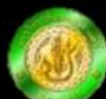
VACANA

Journal of Language and Linguistics

ISSN: 2287-0903

ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2565)

Volume 11 Number 1 (January – June 2023)

ที่ปรึกษากองบรรณาธิการ

กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา
นันทนา รมเกียรติ
ปราณี กุลละวณิชย์
วริษา กมลนาวิณ
วิโรจน์ อรุณมานะกุล

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บรรณาธิการหลัก

สรบุศย์ รุ่งโรจน์สุวรรณ

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

กองบรรณาธิการ

จันทิมา อังคพนิชกิจ
กานดากร เจริญกิตติบรร
นัทธ์ชนัน นาถประทาน
พิทยาวัฒน์ พิทยาภรณ์
รุสสัน อุทัย
ศิริรัตน์ ณ ระนอง
สมชาย สำเนียงงาม
ตามใจ อวิรุทธิโยธิน

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์
วิทยาเขตวังไกลกังวล

พีรพัฒน์ ยางกลาง
ชนกพร พัวพัฒนกุล
ศิริพร ปัญญาเมธิกุล

มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผู้ช่วยกองบรรณาธิการ

ปณิดา มั่นยานนท์
เพ็ชรศิลป์ ปินชัย

มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

สถานที่ติดต่อ

กองบรรณาธิการวารสารวจนะ สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
เลขที่ 333 หมู่ 1 ตำบลท่าสุค อำเภอเมืองเชียงราย จังหวัดเชียงราย 57100
โทร. 053-916-731 โทรสาร 053-916723 vacanajournal@gmail.com

Advisory Board

Kingkarn Thepkanjana	Chulalongkorn University
Nanthana Ronnakiat	Thammasat University
Pranee Kullavanijaya	Chulalongkorn University
Varisa Kamalanawin	Thammasat University
Wirote Aroonmanakul	Chulalongkorn University

Editor-in-Chief

Sorabud Rungrojsuwan	Mae Fah Luang University
----------------------	--------------------------

Editorial Board

Jantima Angkapanichkit	Thammasat University
Kandaporn Jaroenkitboworn	Chulalongkorn University
Natchanan Natpratran	Kasetsart University
Pittayawat Pittayaporn	Chulalongkorn University
Ruslan Uthai	Prince of Sonkla University
Sirirat Na Ranong	Thammasat University
Somchai Samniengngam	Silpakorn University
Tamjai Awirutthiyothin	Rajamangala University of Technology Rattanakosin
Peerapat Yangklang	Silpakorn University
Chanokporn Puapattanakun	Mahidol University
Siriporn Panyametheekul	Srinakharinwirot University

Editing Assistants

Panida Monyanont	Mae Fah Luang University
Piansin Pinchai	Mae Fah Luang University

Editorial Address

Vacana Editorial Board, School of Liberal Arts, Mae Fah Luang University
333 Moo1, Thasud, Muang Chiang Rai, Chiang Rai 57100
Tel. (66) 53-916-731 Fax. (66) 53-916-723 E-mail: vacanajournal@gmail.com

วารสารวณะ เป็นวารสารความร่วมมือทางวิชาการระหว่าง ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ภาควิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร และสำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง รับผิดชอบการเผยแพร่โดย สำนักวิชาศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง

วารสารวณะ เป็นวารสารวิชาการอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีกำหนดเผยแพร่ปีละ 2 ฉบับ (ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน และ ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม – ธันวาคม) โดยเปิดรับบทความทางวิชาการที่มีคุณภาพสูง มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นพื้นที่สำหรับเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิต นักศึกษา นักวิจัยทางภาษาและภาษาศาสตร์ของประเทศรวมถึงเป็นการถ่ายทอดความรู้สู่สังคมในวงกว้าง วารสารรับตีพิมพ์ทั้งบทความวิชาการและบทความวิจัยเต็มรูปแบบ (Full-length article) รวมถึงบทความปริทัศน์ (Review article) ที่มีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาษาและภาษาศาสตร์ ทั้งที่เขียนเป็นภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยเปิดรับต้นฉบับบทความตลอดปี ทั้งนี้ บทความที่ส่งเข้ามาต้องเป็นบทความที่ไม่เคยตีพิมพ์เผยแพร่มาก่อนและจะได้รับการพิจารณาประเมินบทความแบบไม่เปิดเผยตัวตนสองทาง (double-blind review) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน ทั้งนี้ ต้นฉบับบทความที่นำส่งต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่วารสารกำหนด

กองบรรณาธิการอนุญาตให้มีการเผยแพร่บทความในวารสารในเชิงวิชาการเท่านั้น หากประสงค์จะนำบทความไปใช้โดยวัตถุประสงค์อื่น ต้องขออนุญาตจากกองบรรณาธิการก่อน

อนึ่ง ความคิดเห็นในที่ปรากฏในบทความเป็นความคิดเห็นส่วนบุคคลของผู้เขียนเท่านั้น กองบรรณาธิการไม่จำเป็นต้องมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผู้เขียนแต่อย่างใด

‘Vacana’, a journal of language and linguistics, is an academic collaboration between several leading institutions, namely:

- 1) Linguistics Department, Faculty of Letters, Chulalongkorn University;
- 2) Linguistics Department, Faculty of Arts, Thammasart University;
- 3) Linguistics Department, Faculty of Humanities, Kasetsart University;
- 4) Thai Department, Faculty of Humanities and Social Sciences,
Prince of Songkhla University, Pattani Campus;
- 5) Faculty of Letters, Silpakorn University; and
- 6) School of Liberal Arts, Mae Fah Luang University.

Published by the School of Liberal Arts, Mae Fah Luang University, ‘Vacana’ is a biannual e-journal featuring high-quality academic articles. The main objective of this journal is to showcase both Thai and foreign students’, lecturers’ and researchers’ works on languages and linguistics, and disseminate such bodies of knowledge to a wider circle of society.

‘Vacana’ welcomes academic articles, full-length research articles and review articles pertaining to languages and linguistics. Article manuscripts may be submitted all-year-round and may be written in Thai or English. The manuscripts, which must be original and must never have been published, will be subject to double-blind review by two experts. Submitted manuscripts must conform to the journal’s conditions and format, as detailed below

All articles are permitted to be used only for the academic purpose. The use for purposes other than this must be permitted by the editorial board.

All views or conclusions are those of the authors of the articles and not necessarily of those of editorial board.

สารบัญ / TABLE OF CONTENT

วารสารวณะ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม-มิถุนายน 2566)
Vacana Vol.11 No.1 (January-June 2013)

ความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้ชมชาวไทยต่อกลวิธีการ แปลคำภาษาสเปนในของ ภาพยนตร์เรื่อง Coco เป็นภาษาไทย	1
<i>อาสาพท์ เกษตรสุนทร</i>	
การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่เกี่ยวกับความรักในภาษาไทยจีน	21
<i>อาภรณ์ ธีรกันต์</i>	
พัยัญชนะกักภาษาไทยกับการผันแปรของระดับความก้อง: นัยยะต่อการแพร่ระลอก <i>ก้องเวหา อินทรนุช, ศุจิณัฐ จิตวิริยนนท์</i>	44
An Analysis of Intercultural Business Email Communication between Thai and Japanese Writers	67
<i>Nuttaporn Takhet, Wilawan Champakaew</i>	
ทำมือคำศัพท์ผลไม้แต่ละภูมิภาคในภาษามือไทย: การวิเคราะห์ไอคอน	84
<i>ณรัช วรัชจิรากร, ศิริพร ปัญญาเมธิกุล</i>	
ทำมือคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์ในภาษามือไทย: การวิเคราะห์ไอคอน	101
<i>นිරณา หนูเขียว, ศิริพร ปัญญาเมธิกุล</i>	

ท่ามือคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์ในภาษามือไทย: การวิเคราะห์ไอคอน

Signs for Words Used in Social Media in Thai Sign Language:

An Analysis of Icons

นิรณา หนูเขียว¹

ศิริพร ปัญญาเมธิกุล²

Received date 12 February 2023

Revised date 23 April 2023

Published date 01 May 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้วิเคราะห์สัญลักษณ์ที่ใช้ในการประกอบสร้างท่ามือคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์ในภาษามือไทยโดยใช้เกณฑ์ของ Rogers (1989) ผลการวิเคราะห์พบการประกอบสร้างท่ามือด้วยการใช้ไอคอนสมมติ ไอคอนคล้าย ไอคอนตัวอย่าง ไอคอนสัญลักษณ์ โดยพบการประกอบสร้างท่ามือสื่อสังคมออนไลน์ตั้งแต่ 1-3 ไอคอน ไอคอนสมมติปรากฏมากที่สุดจาก 4 ไอคอน เนื่องจากคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์เป็นการใช้ตัวสะกดตัวอักษรประกอบการสร้างเป็นหลัก และส่วนประกอบอื่น เช่น ท่ามือสื่อถึงท่าทาง เช่น การบิน การฟันในการต่อสู้ ท่ามือที่เป็นคำนาม เช่น ก้อนเมฆ นก เป็นต้น

คำสำคัญ: ภาษามือ สัญลักษณ์ คนหูหนวก ไอคอน ท่ามือสะกด

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาภาษาศาสตร์ในการสื่อสารดิจิทัล คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Abstract

This article analyzes the use of gestures in creating hand gestures for online social media vocabulary in the Thai language, using Rogers' (1989) criteria. Results showed that hand gestures in online social media were constructed using arbitrary, resemblance, symbolic, and exemplar icons. On average, one to three icons were used in the creation of these hand gestures. The most frequently used type of icon was arbitrary, in the form of hand gestures, as online social media vocabulary primarily relies on written characters to convey meaning, with hand gestures being used to express actions such as flying or fighting and nouns such as clouds or birds.

Keywords: Sign Language, Sign, Deaf person, Icon, Finger spelling

VACANA JOURNAL

บทนำ

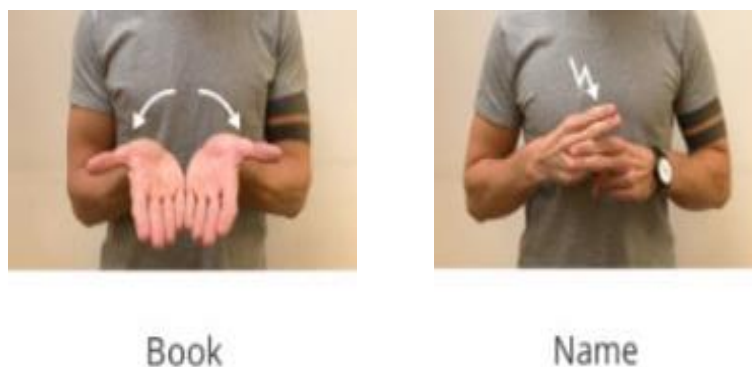
ภาษาที่มนุษย์ใช้สื่อสาร ไม่ว่าจะเป็นการพูด การเขียน และท่าทาง ล้วนถ่ายทอดออกมาจากความเชื่อ วิถีชีวิต ประเพณี และวัฒนธรรม ปราณี กุลละวณิชย์ (2532) กล่าวถึงระบบการสื่อสารของมนุษย์เป็นระบบสัญญาณหรือสัญลักษณ์ คือ ทุกสิ่งที่เห็นหรือได้ยินล้วนมีความหมายทั้งหมด เช่น การพยักหน้า หมายถึง การตอบรับ ซึ่งเป็นสัญลักษณ์ที่สามารถเข้าใจและรับรู้กันได้ทันที เนื่องจากเกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ หรือบางสัญลักษณ์สามารถเข้าใจความหมายได้เลย เช่น บ้ายงดสูบบุหรี่ บ้ายงดใช้เสียง เป็นต้น แต่บางสัญลักษณ์ที่ไม่มีความคล้ายหรือไม่สามารถเชื่อมโยงกับสิ่งที่เห็น เช่น ตัวเลขไทย เลข ๕ ซึ่งผู้ที่ได้เรียนรู้ภาษาไทยเท่านั้นถึงจะรู้และเข้าใจ ซึ่งการศึกษาเกี่ยวกับสัญญาณ (sign) เป็นศาสตร์ที่เรียกว่า สัญศาสตร์ (Semiotics) คำว่า "Semiotics" มีรากศัพท์จากคำในภาษากรีก "semeion" เป็นศาสตร์ด้านการให้ความหมาย คือ การเชื่อมโยงภาพกับความหมายสิ่งต่างๆ อย่างมีระบบ

ภาษามือ (sign language) เป็นการสื่อสารด้วยระบบสัญญาณรูปแบบหนึ่งที่สามารถสื่อความหมายได้ ภาษามือมีไวยากรณ์ มีหลักในการใช้ที่แตกต่างกับไวยากรณ์ภาษาไทยแม้กระทั่งภาษามือของแต่ละประเทศก็แตกต่างกันออกไป จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาการใช้และทำความเข้าใจภาษามือให้เป็นอย่างดี ราชกรูร์ บุญญา (2551) กล่าวว่าภาษามือในประเทศไทยแบ่งออกเป็น 4 แบบ คือ 1) ภาษาท่าทาง สามารถเข้าใจได้ทันทีที่ใช้ทั้งคนหูหนวกและคนหูปกติ เช่น การส่ายหน้า หรือการบอกรับมือ 2) ภาษามือครอบครัว ใช้สื่อสารกันสมาชิกในครอบครัวที่มีทั้งคนหูดีและหูหนวกรวมกัน จึงจำเป็นต้องคิดและสร้างท่าทางหรือภาษามือเพื่อสื่อความกัน 3) ภาษามือตามไวยากรณ์ภาษาไทย เป็นการนำท่ามือมาเรียงประโยคตามโครงสร้างประโยคของภาษาไทยปกติ และ 4) ภาษามือไทย ซึ่งเป็นการประดิษฐ์ตัวอักษร สระให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

Winter (2018) ศึกษาท่ามืออเมริกันและพบความสอดคล้องของท่ามือกับสัญญาณ เช่น ท่ามือ "book" หรือ "หนังสือ" (ดังภาพประกอบ 1)³ เป็นท่ามือประกอบมือทั้งสองและผายมือออก ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับการเปิดปิดหนังสือ มีความสอดคล้องกับไอคอน (icon) ของ Peirce ที่เป็นสัญญาณที่มีความคล้ายกับวัตถุมากที่สุด สำหรับท่ามือ "name" หรือ "ชื่อ" ในภาษามืออเมริกันเป็นการใช้นิ้วชี้และนิ้วกลางชิดกันทั้งสองข้างและวางไขว้กัน โดยมือข้างหนึ่งเคลื่อนที่ขึ้นลงบนมืออีกข้าง ซึ่งท่ามือนี้ไม่ได้มีความเชื่อมโยงกับความหมายของหนังสือ Peirce เรียกท่ามือนี้นี้ว่า สัญลักษณ์ (symbol) ในขณะที่ Rogers เรียกว่า สิ่งสมมติ (arbitrariness) แต่หมายความว่าสิ่งเดียวกัน

³ เพื่อเป็นการรักษาสิทธิความเป็นส่วนตัวของผู้บอกภาษา ในงานวิจัยนี้จะไม่นำเสนอภาพใบหน้าของผู้ให้ข้อมูลภาษามือ

ภาพประกอบ 1 ท่ามือ “book” และ ท่ามือ “name” ในภาษาอังกฤษ (Winter, 2018)

สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม (2563) พบการใช้อินเทอร์เน็ตผ่านช่องทางแอปพลิเคชัน เว็บไซต์ต่างๆ ซึ่งสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตของประเทศไทย ปี 2563 เฉลี่ยอยู่ที่ 11 ชั่วโมง 25 นาทีต่อวัน สะท้อนให้เห็นว่าอินเทอร์เน็ตและสื่อออนไลน์เข้ามาอิทธิพลในชีวิตของผู้คนมากขึ้น การพัฒนาด้านเทคโนโลยีและสื่อต่างๆ ส่งผลดีและเอื้อประโยชน์ในการติดต่อสื่อสารของคนหมู่มากขึ้น จากเดิมที่การติดต่อสื่อสารด้วยโทรศัพท์ถูกจำกัดด้วยการใช้เสียง ถัดมาเป็นการพิมพ์ข้อความถูกจำกัดด้วยคนที่รู้หนังสือ ล่าสุดโทรศัพท์กลายเป็นสมาร์ตโฟนที่มีฟังก์ชันการใช้งานที่หลากหลาย ซึ่งช่วยให้การสื่อสารของคนหมู่มากสะดวกและเอื้อประโยชน์มากขึ้น คือ การสื่อสารช่องทางเฟสบุ๊ค ไลน์ วิดีโอคอลผ่านไลน์ ที่สามารถติดต่อสื่อสารด้วยการใช้ภาษามือระหว่างคนหูหนวกด้วยกัน อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการเกิดของสื่อสังคมออนไลน์ใหม่ ย่อมเกิดชื่อเรียกใหม่ ภาษามือจึงจำเป็นต้องมีการสร้างท่ามือใหม่เพื่อสื่อความเช่นกัน ยกตัวอย่างปัญหาของล่ามแปลภาษามือทางโทรทัศน์ในสถานการณ์แพร่ระบาดของเชื้อโคโรนาไวรัสหรือโควิด-19

จิรกิตติ์ คูอาริยะกุล (2564) กล่าวว่าล่ามภาษามือเป็นผู้ถ่ายทอดหรือตีความภาษาพูดในไวยากรณ์ภาษาไทยเป็นไวยากรณ์ภาษามือ หากมีคำใหม่ๆ เกิดขึ้นจำเป็นต้องสอบถามและศึกษากับผู้ใช้ภาษามือโดยตรงเพื่อให้ท่ามือที่ปรากฏถูกต้องและเข้าใจกันมากที่สุด เช่น คำว่า “โควิด” เดิมไม่เคยมีการใช้มาก่อนในช่วงแรกเป็นการสะกดนิ้วตามตัวอักษรภาษาไทย คือ ท่ามือสะกด โ – ท่ามือสะกด ค – ท่ามือสะกด ว – มือสะกด สระอิ ท่ามือสะกด ค เพื่อสื่อความ ต่อมาปรากฏท่ามือที่มีความหมายเฉพาะของคำว่า “โควิด” คือ ท่ามือที่มีลักษณะเหมือนเชื้อโคโรนาไวรัส (ภาพประกอบ 2)

ภาพประกอบ 2 ท่ามือ “โควิด” ด้วยท่ามือเดียว (จิรกิตติ์ คูอาริยะกุล, 2564)

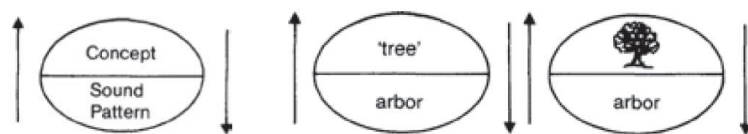
อย่างไรก็ตาม ท่ามือ โควิด เมื่อพิจารณาตามสัญญาของ Peirce (1935) และ Rogers (1989) จัดเป็นไอคอน และไอคอนคล้าย (resemblance icon) ตามลำดับ กล่าวคือ ความหมายของสัญญาสัมพันธ์กับสิ่งที่อ้างอิง ซึ่งหมายถึง เชื้อโควิด-19 ที่สามารถเห็นได้จากกล้องจุลทรรศน์ว่ามีลักษณะรูปร่างเป็นอย่างไร

ท่ามือมีความหลากหลายบางท่ามืออาจสร้างตามรูปร่างสิ่งที่เห็นหรือความคล้ายของวัตถุ ดังภาพประกอบ 1 “book” ในภาษามืออเมริกัน และการสร้างจากสิ่งสมมติในคำว่า “name” ในภาษามืออเมริกัน ปัจจุบันคำศัพท์ใหม่ด้านเทคโนโลยีเกิดขึ้นมากมาย ผู้วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์สัญญาที่ใช้ในการประกอบสร้างท่ามือคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์ในภาษามือไทย โดยใช้เกณฑ์ของ Rogers (1989) เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีบทบาทเป็นอย่างมากในการสื่อสารของคนหูหนวก โดยจะทำการศึกษาผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ซึ่งเป็นตัวแทนของกลุ่มวัยรุ่นและศึกษาในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง และผู้บอกภาษาที่มีอายุระหว่าง 30-40 ปี ซึ่งเป็นตัวแทนกลุ่มคนทำงาน โดยทั้ง 2 กลุ่มเป็นคนหูหนวกโดยกำเนิด

สัญญา (sign)

de Saussure (1959) นักภาษาศาสตร์ผู้ให้กำเนิดสัญญาวิทยา (Semiology) กล่าวถึงสัญญา คือ กระบวนการสร้างความหมาย (signification) โดยการนำสัญญาต่างๆ มาตีความและทุกความหมายประกอบด้วยรูปที่ปรากฏของสัญญา (signifier) และความหมายของสัญญา (signified) ยกตัวอย่างภาพประกอบ 3 รูปที่ปรากฏของสัญญา คือ “arbor” ส่วนความหมายของสัญญา คือ มโนทัศน์เกี่ยวกับต้นไม้ ซึ่งมีกิ่งก้านใบ ลำต้น เป็นต้น

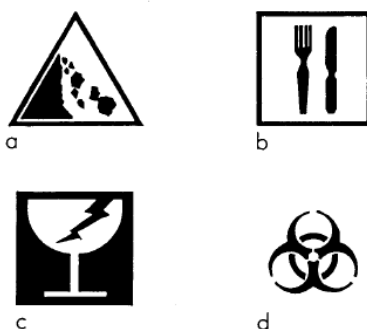
ภาพประกอบ 3 ส่วนประกอบสัญลักษณ์ของภาษา (de Saussure, 1972 as cited in Harris, 2013)

ในปี 1935 Charles Sanders Peirce แบ่งรูปที่ปรากฏของสัญญาออกเป็น 3 ประเภท 1) ไอคอน (icon) คือ สัญญาที่มีลักษณะคล้ายกับวัตถุหรือสิ่งของนั้นมากที่สุด เช่น ภาพวาด รูปถ่าย ประติมากรรม เสมือนจริง เป็นต้น 2) สัญญาบ่งชี้ (index) คือ สัญญาที่เกี่ยวข้องกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล มีความเชื่อมโยงกัน เช่น สัตว์ที่มีงา เชื่อมโยงความหมายกับช้าง หรือกระโปรงสัมพันธ์กับผู้หญิง เป็นต้น 3) สัญญาสัญลักษณ์ (symbol) คือ การตกลงใช้สัญญาร่วมกันในสังคม เป็นสัญลักษณ์ที่สร้างขึ้นแทนสิ่งต่างๆ เช่น โลโก้หรือสัญลักษณ์ทางการค้าต่างๆ เป็นสิ่งสมมติ (arbitrary) เช่น คำว่า “แก้ว” “บ้าน” “ต้นไม้” ในภาษาไทย แต่ภาษาอังกฤษเป็นคำว่า “glass” “house” “tree” ซึ่งแต่ละภาษาสมมติแตกต่างกัน เป็นต้น (Deely, 1994)

ส่วน Yvonne Rogers (1989) แบ่งประเภทของรูปที่ปรากฏของสัญลักษณ์ ออกเป็น 4 ประเภท-มีความคล้ายคลึงกับ Peirce (1935) แต่เรียกต่างกันและลงรายละเอียดในสิ่งอ้างอิงเพิ่มขึ้น คือ 1) ไอคอนคล้าย (resemblance icons) หมายถึง สัญลักษณ์ที่เหมือนกับสิ่งที่อ้างอิง (referent) เช่น รูปปั้นเหมือน หรือ ภาพถ่าย เป็นการอ้างอิงจากสิ่งที่ปรากฏ ดังภาพประกอบ 4 (a) แสดงป้ายเป็นภาพที่มีหินถล่มลงมาแสดงถึงให้ระวังหินหรือดินถล่ม เป็นต้น 2) ไอคอนตัวอย่าง (exemplar icons) หมายถึง สัญลักษณ์ที่แสดงรายละเอียดของสิ่งหนึ่งเพื่อเป็นตัวแทนของอีกสิ่งหรือสิ่งที่อ้างอิง เช่น ภาพช้อน ส้อม ที่สื่อถึงร้านอาหาร ดังภาพประกอบ 4 (b) 3) ไอคอนสัญลักษณ์ (symbolic icons) หมายถึง สัญลักษณ์ที่ถ่ายทอดและพรรณนาที่ไม่ใช่สิ่งนั้นโดยตรง ซึ่งต้องตีความจึงจะเข้าใจความหมาย เช่น ภาพแก้วไวน์ที่แตก ดังภาพประกอบ 4 (c) ป้ายที่ปะบนกล่องพัสดุหรือสินค้าต่างๆ แสดงถึงสินค้าแตกหักง่ายให้ระวัง ซึ่งไม่ได้ หมายถึง แก้วไวน์อยู่ในกล่องพัสดุ นั่นคือ ของที่แตกหักได้ง่ายเปราะบางเหมือนแก้วไวน์ที่มีเนื้อแก้วบาง 4) ไอคอนสมมติ (arbitrary icons) หมายถึง สัญลักษณ์ที่ไม่สามารถเชื่อมโยงความหมายหรือความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ ได้ ต้องอาศัยความรู้และความเข้าใจ เช่น ภาพป้ายชีวิตอันตราย ดังภาพประกอบ 4 (d) หมายถึง ให้ระวังอันตรายจากสารเคมี เป็นต้น

ภาพประกอบ 4 ไอคอนคล้าย (a) ไอคอนตัวอย่าง (b) ไอคอนสัญลักษณ์ (c) และ ไอคอนสมมติ (d) (Rogers, 1989)

นอกจากความน่าสนใจสัญลักษณ์ที่ปรากฏในการใช้ท่ามือแล้ว จากงานวิจัยที่ทำการศึกษากับเด็กหูหนวกที่จบระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โดยพบว่าเด็กหูหนวกมีความสามารถในการเขียนเทียบเท่าเด็กจบระดับประถมศึกษาปีที่ 2 เด็กหูหนวกไม่สามารถเรียงไวยากรณ์ภาษามือได้ ส่วนการอ่านพบว่าเด็กหูหนวกสามารถรับรู้ได้ประมาณร้อยละ 20 ของคนทั่วไป (วีระศักดิ์ จันทรส่งแสง, 2549) ยิ่งไปกว่านั้น ชุดคำศัพท์ภาษามือในปัจจุบันไม่มีความหลากหลาย พบเพียงท่ามือชุดคำศัพท์พื้นฐานเพื่อใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันเท่านั้น ส่วนกลุ่มคำศัพท์ใหม่มีการใช้ที่เฉพาะกลุ่มเท่านั้น ในขณะที่เดียวกันคนหูดีก็ไม่ได้เข้าใจและรู้จักการใช้ภาษามือเช่นกัน ทำให้เกิดช่องว่างหรือความเหลื่อมล้ำของสังคมได้ อย่างไรก็ตามหากมีการพัฒนาสื่อและความรู้หรือท่ามือต่างๆ อย่างแพร่หลายย่อมส่งผลให้คนหูหนวกเป็นที่ยอมรับ ไม่ถูกบางแยกในสังคม และจากงานวิจัยต่างประเทศของ Fajri & Kusumastuti (2019) ศึกษามุมมองของคน

หูดี้เกี่ยวกับภาษามือของประเทศอินโดนีเซีย โดยจัดทำแบบสอบถาม 5 ข้อ 1) รู้จักภาษามือหรือไม่ 2) สามารถใช้ภาษามือได้หรือไม่ 3) ภาษามือมีความสำคัญหรือไม่ 4) ต้องการสื่อในการเรียนรู้ภาษามือหรือไม่ และ 5) สื่อแบบไหนที่ต้องการเรียนรู้ภาษามือ กับกลุ่มตัวอย่างคนหูดี้ ทั้งหมด 100 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คนทำงานและกลุ่มนักเรียน เป็นตัวแทนของคนรุ่นเก่าและรุ่นใหม่ ผลจากการวิเคราะห์พบว่าร้อยละ 60 ของกลุ่มตัวอย่างไม่รู้จักรักภาษามือ และไม่รู้จักรักการใช้ภาษามือร้อยละ 90 แต่อย่างไรก็ตาม มีมากกว่าร้อยละ 94 ให้ความสำคัญกับภาษามือ และต้องการให้มีสื่อเรียนรู้ที่เข้าถึงง่ายและสะดวกในการใช้ง่าย

ขอบเขตของการวิจัย

งานวิจัยนี้เก็บข้อมูลคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งหมด 49 คำ ของ Williamson (2013) โดยจำแนกสื่อสังคมออนไลน์ทั้งหมด แบ่งออก 8 ชนิด ดังนี้ 1) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (social networking site) 2) ไมโครบล็อก (Micro-blog) 3) เว็บไซต์ที่ให้บริการแบ่งปันข้อมูล (video and photo sharing website) 4) บล็อกส่วนบุคคลและองค์กร (personal and corporate blogs) 5) วิกีและพื้นที่สาธารณะของกลุ่ม (wikis and online collaborative space) 6) โลกเสมือนจริง (virtual worlds) 7) ข้อความสั้น (instant messaging) 8) การโต้แย้ง วิวีย และแสดงความคิดเห็น (discuss/review/opinion) โดยผู้บอกภาษามือมีทั้งหมด 8 คน คือ คนหูหนวกที่เป็นนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา จำนวน 4 คน และคนทำงาน จำนวน 4 คน ซึ่งเป็นคนหูหนวกโดยกำเนิด

งานวิจัยนี้ใช้กรอบการวิเคราะห์ตามแนวคิดเรื่องสัญญาของ Rogers (1989) ซึ่งพิจารณาจากประเภทของรูปที่ปรากฏของสัญญาหรือท่ามือ โดยประกอบด้วยไอคอน 4 ประเภท ได้แก่ 1) ไอคอนคล้าย คือ สัญญาที่มีลักษณะเหมือนหรือคล้ายคลึงกัน 2) ไอคอนตัวอย่าง คือ สัญญาที่ใช้สิ่งของที่เป็นตัวแทนสื่อความหมาย 3) ไอคอนสัญลักษณ์ คือ สัญญาที่เป็นความหมายโดยรวมต้องอาศัยการตีความ 4) ไอคอนสมมติ คือ สัญญาที่ไม่สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์กับสิ่งต่างๆ คนในสังคมยอมรับ

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ท่ามือสื่อสังคมออนไลน์ของนักศึกษาและคนทำงานทั้งหมด 8 คน พบว่านักศึกษารู้จักคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์และสามารถทำท่ามือได้จำนวน 15 คำ ในขณะที่คนทำงานรู้จักคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์ จำนวน 14 คำ ซึ่งมีปริมาณใกล้เคียงกับนักศึกษาและเป็นคำที่เหมือนกัน คือ คำว่า Facebook, Hi5, Twitter, Skype, YouTube, Instagram, Zoom, Google, SMS, MSN, messenger, WeChat, WhatsApp, LINE, Mystarbucks Idea ยกเว้นคำว่า Pinterest ที่นักศึกษารู้ท่ามือ แต่คนทำงานไม่รู้ท่ามือ อย่งไรก็ตาม จากผลการวิเคราะห์พบว่าถึงแม้ว่าคนทำงานไม่รู้คำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์อีก 35 คำ แต่คนทำงานสามารถสร้างท่ามือคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์เพื่อใช้ในการสื่อสาร-แตกต่างจากนักศึกษาที่เลือกไม่สร้างท่ามือในคำศัพท์ที่ไม่รู้จัก

ผลการวิเคราะห์พบท่ามือสื่อสังคมออนไลน์ตามแนวคิดของ Rogers ครบทั้ง 4 ไอคอน คือ ไอคอนสมมติ ไอคอนคล้าย ไอคอนสัญลักษณ์ และไอคอนตัวอย่าง ซึ่งพบการประกอบสร้างท่ามือโดยใช้ไอคอนสมมติมากที่สุด กล่าวคือ พบทุกคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์ 49 คำ เนื่องจากท่ามือสื่อสังคมออนไลน์เป็นคำศัพท์เฉพาะที่สร้างขึ้นใหม่เพื่อการสื่อสารในโลกดิจิทัล และมีชื่อเรียกเป็นภาษาอังกฤษทำให้เกิดการใช้ท่ามือสะกดตัวอักษรเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบการเกิดร่วมกันของไอคอนสมมติกับไอคอนต่างๆ 5 รูปแบบ ได้แก่ 1) ไอคอนสมมติเกิดร่วมกับไอคอนคล้ายในการประกอบสร้างท่ามือที่มีความสัมพันธ์กับชื่อสื่อหรือภาพโลโก้ของสื่อ 2) ไอคอนสมมติเกิดร่วมกับไอคอนสัญลักษณ์ที่เป็นภาพแทนของสิ่งต่างๆ 3) ไอคอนสมมติร่วมกับไอคอนตัวอย่าง 4) ไอคอนสมมติร่วมกับไอคอนคล้ายและไอคอนสัญลักษณ์ และ 5) ไอคอนสมมติร่วมกับไอคอนสัญลักษณ์และไอคอนตัวอย่าง

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบท่ามือสื่อสังคมออนไลน์ตามแนวคิดของ Rogers ในการประกอบสร้างท่ามือ มีทั้งที่เป็นการใช้เพียง 1 ไอคอน 2 ไอคอน และ 3 ไอคอนร่วมกัน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ไอคอนสมมติ

ไอคอนสมมติ หมายถึง สัญลักษณ์ที่คนในสังคมคิดขึ้น มีการตกลงร่วมกันของคนในสังคมคนหมู่มาก คนหมู่นอกยอมรับและใช้ในการสื่อสาร เช่น ตัวอักษร A เป็นท่ามือที่มีการกำมือโดยเหลือนิ้วโป้งไว้ภายนอก ซึ่งหากพิจารณาท่ามือกับตัวอักษรแล้ว ไม่มีความสัมพันธ์กับตัวอักษร A เลย แต่ท่ามือ A เกิดจากการสมมติขึ้นของคนในสังคม อย่างไรก็ตาม ท่ามือตัวสะกดของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกัน ยกตัวอย่าง แบบสะกดนิ้วมือไทย (ภาพประกอบ 5)

ภาพประกอบ 5 แบบสะกดนิ้วมือไทย (GotoKnow, 2013)

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าท่ามือคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์มีการสะกดตัวอักษร ซึ่งเป็นตัวอักษรภาษาอังกฤษเป็นหลัก เนื่องจากคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์เป็นภาษาอังกฤษ โดยพบท่ามือสะกดทุกตัวอักษร และพบท่ามือสะกดบางตัวอักษร ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) **ท่ามือสะกดทุกตัวอักษร** การใช้ท่ามือสะกดทั้งหมดเพื่อเรียกคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์ เป็นวิธีที่ง่ายสามารถให้ความหมายตรงตัว ชัดเจน อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าการสะกดทั้งหมดเป็นการสื่อสารที่เข้าใจง่าย แต่จากข้อมูลกลับพบที่มีการใช้ท่ามือสะกดภาษาอังกฤษทั้งหมด เพียง 2 คำ ในคำว่า คือ Hi5 (ภาพประกอบ 6) และ Zoom (ภาพประกอบ 7) เนื่องจากการสะกดทุกตัวอักษรใช้เวลานาน หากเป็นคำที่มีพยัญชนะและสระหลายตัวประกอบกัน จึงทำให้พบการใช้ตัวย่อดังกล่าวในหัวข้อถัดไป

(1) คำว่า Hi5

ท่ามือ Hi5 สะกดด้วย H-I สะกดภาษาอังกฤษ และ 5 คือ ตัวเลข จากข้อมูลพบตัวเลขเพียงคำเดียว คือ Hi5 และคำว่า ZOOM ซึ่งสะกดทุกตัวอักษร

ภาพประกอบ 6 ท่ามือ Hi5

ท่ามือสะกด H

ท่ามือสะกด I

ท่ามือสะกด 5

ภาพประกอบ 7 ท่ามือ ZOOM

ท่ามือสะกด Z

ท่ามือสะกด O

ท่ามือสะกด O

ท่ามือสะกด M

2) **ท่ามือสะกดบางตัวอักษร** เป็นที่นิยมที่สุดของคนนักศึกษาและคนทำงาน ซึ่งคล้ายกับตัวย่อ กล่าวคือ เป็นการนำพยัญชนะต้น หรือพยัญชนะกลาง หรือพยัญชนะท้าย ใช้ในการสื่อคำศัพท์สื่อสังคม

ออนไลน์ เนื่องจากประหยัดเวลาในการสื่อสารไม่ต้องสะกดทุกตัวอักษร ซึ่งเหมาะกับการสื่อสารมากกว่า และปรากฏร่วมกับไอคอนอื่นๆ ด้วย

(2) คำว่า Instagram

จากข้อมูลพบการใช้ท่ามือตัวย่อ Instagram ด้วยการสะกด ' I G' (IG) ซึ่งทั้งนักศึกษาและคนทำงานใช้ท่ามือตัวสะกด I และ G เหมือนกัน สื่อถึงการรับรู้ที่เหมือนกันทั้งในภาษาที่ใช้โดยคนหูดี คือ คนที่ได้ยินเสียงปกติ กับคนหูหนวก ดังภาพประกอบ 8

ภาพประกอบ 8 ท่ามือ Instagram

ท่ามือสะกด I

ท่ามือสะกด G

(3) คำว่า Bloggang

ภาพประกอบ 9 ท่ามือ Bloggang

ท่ามือสะกด B

ท่ามือสะกด G

จากข้อมูลพบว่าท่ามือ Bloggang ประกอบสร้างด้วยตัวย่อ BG ซึ่งเป็นตัวอักษรที่ปรากฏบนโลโก้ของ Bloggang ดังภาพประกอบ 10

ภาพประกอบ 10 โลโก้ Bloggang

1.2 ทำมือสื่อถึงสี (เรียกสั้นๆ ว่าทำมือสี)

นอกจากทำมือตัวสะกดเป็นไอคอนสมมติแล้ว ทำมือสีเป็นการประกอบสร้างที่คนหูหนวกเข้าใจและยอมรับในสังคมคนหูหนวกว่าสีอะไรประกอบสร้างด้วยทำมือใด จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบทำมือสีในคำว่า Pinterest เนื่องจากมีสีแดงที่โลโก้

(4) คำว่า Pinterest ประกอบด้วยทำมือตัวสะกด P และทำมือสีแดง ซึ่งใช้นิ้วชี้ชี้ที่ปากและลากลง
ดังภาพประกอบ 11

ภาพประกอบ 11 ทำมือ Pinterest

ทำมือสะกด P
(ไอคอนสมมติ)

ทำมือสีแดง
(ไอคอนสมมติ)

2. ไอคอนสมมติปรากฏร่วมกับไอคอนคล้าย

ไอคอนสมมติปรากฏร่วมกับไอคอนคล้าย ไอคอนสมมติที่พบ คือ ตัวอักษรเท่านั้น ส่วนไอคอนคล้าย คือ สัญลักษณ์ที่มีลักษณะคล้ายหรือเหมือนกับสิ่งที่อ้างถึง จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบไอคอนคล้ายเชื่อมโยงกับภาพโลโก้ของสื่อ ซึ่งเป็นการเลือกเอาลักษณะเด่นของโลโก้และชื่อสื่อมารวมกัน

(5) คำว่า Pangya

โลโก้ประกอบด้วย ตัวอักษร P-A-N-G-Y-A ซึ่ง คือ ไอคอนสมมติ และภาพก้อนเมฆเป็นพื้นหลัง คือ ไอคอนคล้าย จากการวิเคราะห์ทำมือพบว่าการประกอบสร้างทำมือถึงส่วนที่เด่นชัดในการประกอบสร้างทำมือนั้น คือ ตัวอักษรและก้อนเมฆ ส่วนสีพื้นหลัง รูปหัวใจเล็กๆ คนหูหนวกไม่ได้ดึงมาประกอบสร้างทำมือ (ภาพประกอบ 13) เนื่องจากเป็นรายละเอียดปลีกย่อยที่ไม่จำเป็นต้องปรากฏในทำมือ

ภาพประกอบ 12 คำว่า Pangya

ภาพประกอบ 13 ท่ามือ Pangya

ท่ามือก้อนเมฆ

ท่ามือสะกด P

ท่ามือสะกด A

(6) คำว่า badoo

โลโก้ badoo ประกอบด้วยรูปหัวใจที่ยิ้ม และตัวอักษร b-a-d-o-o ส่วนท่ามือ พบท่ามือแสดงการยิ้ม เป็นการเลียนแบบท่ายิ้มจึงเป็นไอคอนคล้าย และตัวอักษร b-a-d-o-o ซึ่งคือ ไอคอนสมมติ ท่ามือ badoo จึงเกิดจากการร่วมกันของไอคอนคล้ายและไอคอนสมมติ (ภาพประกอบ 14)

ภาพประกอบ 14 โลโก้และท่ามือ badoo

ท่ามือสะกด B

ท่ามือยิ้ม

3. ไอคอนสมมติปรากฏร่วมกับไอคอนสัญลักษณ์

ไอคอนสมมติปรากฏร่วมกับไอคอนสัญลักษณ์ โดยไอคอนสมมติที่พบ คือ ตัวอักษรเท่านั้น ส่วนไอคอนสัญลักษณ์ต้องตีความในท่ามือสื่อสังคมออนไลน์ จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบท่ามือสื่อถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ต (เรียกสั้นๆ ว่าท่ามืออินเทอร์เน็ต) เนื่องจากสัญญาณอินเทอร์เน็ตเป็นสิ่งนามธรรมไม่สามารถจับต้องได้ ท่ามือที่สื่อไอคอนสัญลักษณ์จึงต้องอาศัยการตีความ ลักษณะท่ามือ คือ กำมือที่มีลักษณะนิ้วโป้งอยู่ใต้นิ้วชี้ และนิ้วชี้และนิ้วกลางกางออกมาข้างหน้าในแนวตั้ง ดังภาพประกอบ 15

ภาพประกอบ 15 ท่ามืออินเทอร์เน็ต

ท่ามืออินเทอร์เน็ต

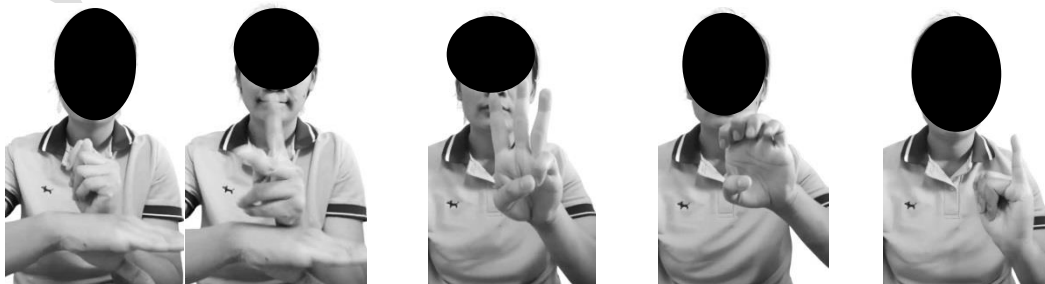
(7) คำว่า Weibo

โลโก้ Weibo ประกอบด้วย ท่ามืออินเทอร์เน็ต ท่ามือสะกด W ท่ามือสะกด E และท่ามือสะกด I ดังภาพประกอบ 16 และ 17

ภาพประกอบ 16 โลโก้ Weibo

ภาพประกอบ 17 ท่ามือ Weibo

ท่ามืออินเทอร์เน็ต
(ไอคอนสัญลักษณ์)

ท่ามือสะกด W
(ไอคอนสมมติ)

ท่ามือสะกด E
(ไอคอนสมมติ)

ท่ามือสะกด I
(ไอคอนสมมติ)

4. ไคคอนสมมติปรากฏร่วมกับไคคอนตัวอย่าง

ไคคอนสมมติปรากฏร่วมกับไคคอนตัวอย่าง โดยไคคอนสมมติที่พบ คือ ตัวอักษรเท่านั้น ส่วนไคคอนตัวอย่าง เช่น คำว่า Ragnarok ประกอบด้วยท่ามือสะกดย่อตัวอักษรแรก คือ R เป็นไคคอนสมมติ และท่ามือเกี่ยวข้องกับคำต่อสู้อื่นๆ ซึ่งท่ามือเป็นการพิน เนื่องจาก Ragnarok เป็นเกมเกี่ยวกับการต่อสู้ในสงคราม ท่ามือจึงดึงลักษณะเด่นของการต่อสู้ ซึ่งการพินเป็นตัวแทนในการต่อสู้ที่ถูกเลือกมาประกอบสร้างในคำว่า Ragnarok

(8) คำว่า Rangnarok

ภาพประกอบ 18 ท่ามือ Rangnarok

ท่ามือสะกด R
(ไคคอนสมมติ)

ท่ามือพิน
(ไคคอนตัวอย่าง)

5. ไคคอนสมมติปรากฏร่วมกับไคคอนคล้ายและไคคอนสัญลักษณ์

ไคคอนสมมติปรากฏร่วมกับไคคอนคล้ายและไคคอนสัญลักษณ์ โดยไคคอนสมมติที่พบ คือ ตัวอักษรเท่านั้น ไคคอนคล้าย คือ ท่ามือที่เป็นการเลียนแบบหรือทำท่าคล้าย และไคคอนสัญลักษณ์ที่พบ คือ ท่ามือสื่อถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ต

(9) คำว่า Pangya

ท่ามือ Pangya นอกจากเกิดจาก 2 ไคคอน คือ ไคคอนสมมติปรากฏร่วมกับไคคอนคล้ายแล้ว (ภาพประกอบ 13) จากข้อมูลพบการประกอบสร้างด้วย 3 ไคคอน คือ เพิ่มไคคอนสัญลักษณ์สื่อถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ต ดังภาพประกอบ 19

ภาพประกอบ 19 ท่ามือ Pangya

ท่ามืออินเทอร์เน็ต
(ไคคอนสัญลักษณ์)

ท่ามือสะกด P
(ไคคอนสมมติ)

ท่ามือสะกด A
(ไคคอนสมมติ)

ท่ามือก๊อมนเมฆ
(ไคคอนคล้าย)

6. ไคคอนสมมติปรากฏร่วมกับไคคอนสัญลักษณ์และไคคอนตัวอย่าง

ไคคอนสมมติปรากฏร่วมกับไคคอนสัญลักษณ์และไคคอนตัวอย่าง โดยไคคอนสมมติที่พบ คือ ตัวอักษรเท่านั้น ไคคอนสัญลักษณ์ที่พบ คือ ท่ามือสื่อถึงสัญญาณอินเทอร์เน็ต และไคคอนตัวอย่าง เป็นสัญญาณที่เป็นตัวอย่างหรือตัวแทนของสิ่งที่อ้างถึง เช่น ในคำว่า World of Warcraft และคำว่า Audition ซึ่งทั้ง 2 คำเป็นเกมออนไลน์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่สมัยก่อนเครื่องเล่นเกมจะมีคันบังคับ (joystick) ในการควบคุมการเล่น คันบังคับจึงเป็นตัวแทนของเกมในการทำท่ามือเกมออนไลน์ คือ แขนมือเสมือนเป็นฐานของคันบังคับ และมืออีกข้างดึงคันบังคับให้เลื่อนไปมาในทิศทางที่ต้องการ

(10) คำว่า Audition

ท่ามือ Audition ประกอบด้วยท่ามืออินเทอร์เน็ต ท่ามือสะกด A ท่ามือสะกด U และท่ามือเกม ดังภาพประกอบ 20

ภาพประกอบ 20 ท่ามือ Audition

(11) คำว่า World of Warcraft

ท่ามือ World of Warcraft ประกอบด้วยท่ามืออินเทอร์เน็ต ท่ามือสะกด W และ W และ ท่ามือเกม ดังภาพประกอบ 21

ภาพประกอบ 21 ท่ามือ World of Warcraft

(12) คำว่า Wiggle Podcast

ภาพโลโก้มีจุดเด่น คือ ภาพนก และประกอบด้วยตัวอักษร W-I-G-G-L-E P-O-D-C-A-S-T ทำมือตัวสะกดเพื่อการใช้ด้วยอ คือ ตัวอักษร W ซื่อเป็นชื่อสะกดตัวแรก (ไคคอนสมมติ) ตามด้วยทำมือนก คือ การทำทำมือนกสี่ด้วยจะงอยปากของนก คือ ไคคอนตัวอย่าง และ ทำมือบินของนก ซื่อคือ ไคคอนคล้ายดังภาพประกอบ 22

ภาพประกอบ 22 โลโก้และทำมือ Wiggle Podcast

โลโก้ Wiggle Podcast

ทำมือสะกด W
(ไคคอนสมมติ)

ทำมือนก
(ไคคอนตัวอย่าง)

ทำมือบิน
(ไคคอนคล้าย)

สรุป ทำมือสี่สั้งคมออนไลน์ มีการใช้ 1 ไคคอน และ 2-3 ไคคอนในการประกอบสร้างทำมือ ไคคอนสมมติปรากฏมากที่สุดในช่วง 4 ไคคอน เนื่องจากการสะกดตัวอักษรประกอบการประกอบสร้างเป็นหลัก และส่วนประกอบอื่น เช่น ทำมือสี่ถึงท่าทาง เช่น การบิน การพินในการต่อสู้ ทำมือที่เป็นคำนาม เช่น ก้อนเมฆ นก เป็นต้น จึงทำให้เกิดการปรากฏร่วม 2-3 ไคคอน

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์รูปที่ปรากฏของสัญลักษณ์หรือทำมือตามแนวคิดเรื่องสัญลักษณ์ของ Rogers (1989) สรุปได้ว่าทำมือคำศัพท์สี่สั้งคมออนไลน์พบการใช้ไคคอน 4 ไคคอน คือ ไคคอนสมมติ ไคคอนคล้าย ไคคอนสัญลักษณ์ ไคคอนตัวอย่าง และพบการประกอบสร้างด้วยไคคอนสมมติแบบทำมือสะกดในทุกคำศัพท์สี่สั้งคมออนไลน์ เนื่องจากสี่สั้งคมออนไลน์เป็นแหล่งหรือช่องทางการสื่อสารแบบใหม่ที่มีคำศัพท์เกิดขึ้นใหม่ ประกอบกับคำที่สร้างใหม่เป็นคำเฉพาะที่เป็นภาษาอังกฤษ คนหูหนวกจึงประกอบสร้างทำมือด้วยใช้ทำมือสะกดในการเรียกชื่อสี่สั้งเหล่านั้น นอกจากนี้ คำศัพท์สี่สั้งคมออนไลน์เป็นคำที่เป็นนามธรรม ทำให้ทำมือจึงใช้ไคคอนสมมติในการสร้างเป็นส่วนใหญ่ ซื่อทำมือที่ใช้มีการใช้ทำมือสะกดทุกตัวอักษร หรือทำมือสะกดบางคำ (ตัวอักษรแรก ตัวอักษรกลาง หรือตัวอักษรท้าย) รวมถึงทำมือที่ใช้ไคคอนสมมติร่วมกับไคคอนอื่น เพื่อให้เห็นลักษณะเด่นที่แตกต่างของสี่ โดยพิจารณาจากโลโก้ของสี่ เช่น ไคคอนตัวอย่างเป็นการนำลักษณะเด่นออกมาจากสิ่งที่ยังถึง เช่น จะงอยปากแทนนก และพบไคคอนคล้ายมีความสัมพันธ์กับภาพที่ปรากฏบนโลโก้ ส่วนไคคอนสัญลักษณ์พบเพียงทำมืออินเทอร์เน็ต

อย่างไรก็ตาม การสร้างคำเป็นการพัฒนาการสื่อสารมนุษย์ ปราณี กุลละวณิชย์ (2532) กล่าวว่า เป็นการผลิตไม่รู้จบ (productivity) ของภาษาเป็นรูปแบบการสื่อสารที่สามารถต่อเติมได้ไม่สิ้นสุด มีการพัฒนาไปเรื่อยๆ เป็นเครื่องมือถ่ายทอดทางวัฒนธรรมจากรุ่นไปสู่อีกรุ่น และเป็นสิ่งสมมติที่ตกลงใช้ร่วมกันในสังคม ซึ่งแต่ละสังคมกำหนดไม่เหมือนกัน เช่น คำว่า “ประตู” ในภาษาไทย กับคำว่า “Door” ในภาษาอังกฤษ จากข้อมูลดังกล่าว พบว่าภาษามีการพัฒนาต่อเติมไปอย่างไม่สิ้นสุด ซึ่งสอดคล้องกับการใช้ท่ามือตัวสะกดที่เป็นไอคอนสมมติที่สามารถผลิตท่ามือได้อย่างไม่รู้จบหากมีคำใหม่เกิดขึ้น รวมถึงการใช้ร่วมกับไอคอนอื่น ไม่ว่าจะเป็นไอคอนคล้าย ไอคอนสัญลักษณ์ ไอคอนตัวอย่าง แต่เนื่องจากคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์เป็นคำศัพท์ใหม่ มีความเป็นนามธรรมสูง ทำให้ท่ามือที่นักศึกษาและคนทำงานรู้จักท่ามือเพียง 14 คำเท่านั้น ส่วนอีก 35 คำ คนทำงานสามารถสร้างท่ามือได้ แต่ไม่ได้มีความเข้าใจในคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์นั้นหรือเข้าใจการใช้คำศัพท์เหล่านั้น เนื่องจากประสบการณ์ของคนทำงานมากกว่านักศึกษาจึงทำให้คนทำงานพยายามทำท่ามือที่คิดว่าสื่อความหมายได้ ซึ่งจากการสัมภาษณ์คนหูหนวกพบว่าความเข้าใจท่ามือนั้น ถึงแม้ว่าท่ามืออาจสร้างไม่ถูกต้อง แต่เนื่องจากบริบทการสนทนาทำให้ผู้สนทนาอีกฝ่ายคาดว่าเป็นคำศัพท์ใด จึงทำให้การสนทนาด้วยท่ามือจึงยังคงดำเนินต่อไป สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ของคณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี (2563) ที่ศึกษาการตั้งชื่อภาษามือ ศิลปินตะวันตก (ยุคศิลปะสมัยใหม่) ของศิลปินตะวันตกที่มีชื่อเสียง ผลการวิจัยพบว่า การตั้งชื่อในภาษามือพิจารณาจากลักษณะเด่นของบุคคล ด้านกายภาพ รูปลักษณ์ หน้าตา และผลงานที่มีชื่อเสียง อย่างไรก็ตาม หากคนหูหนวกไม่ได้รู้จักหรือคุ้นเคยกับชื่อศิลปิน อาจทำให้ไม่สามารถนึกภาพหรือคลังคำศัพท์ได้ ทำให้เกิดการใช้การสะกดนิ้วร่วมด้วยเพื่อสื่อความหมาย เช่นเดียวกับการสื่อสารท่ามือคำศัพท์สื่อสังคมออนไลน์ที่มักพบการสะกดตัวอักษรร่วมในทุกคำ สะท้อนให้เห็นภาษาและเทคโนโลยีมีการพัฒนาอยู่ตลอดเวลา สื่อออนไลน์ปัจจุบันมีเกิดขึ้นมากมาย ผู้บอกภาษาที่เป็นคนทำงาน ซึ่งไม่รู้จักคำเรียกสื่อแก้ไขปัญหาด้วยใช้ท่ามือสะกด และเลือกตั้งที่เป็นลักษณะเด่นของสื่อ ไม่ว่าจะเป็นชื่อเรียกสื่อ ภาพโลโก้ เพื่อประกอบสร้างท่ามือ และเพื่อให้สามารถสื่อสารกันได้ผนวกกับบริบทในการสื่อสารการสนทนาทำให้สามารถทราบได้ว่ากำลังคุยเรื่องอะไร สื่อแบบไหนที่ผู้สนทนากำลังอ้างถึง

เอกสารอ้างอิง

- คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี. (2563). *การตั้งชื่อภาษามือศิลป์ในวันตก (ยุคศิลปะสมัยใหม่)* [เอกสารประกอบการสอน]. กรุงเทพฯ: คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี.
- จิรกิติ์ คูอาริยะกุล. (2564). *ล่ามภาษามือ อาชีพนี้ทำอะไร* [รายการโทรทัศน์]. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ปราณี กุลละวณิชย์. (2532). *ภาษาที่ค้นหา*. กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ราษฎร์ บุญญา. (2551). *ภาษามือ ภาษาของคนหูหนวก*. วารสารวิทยาลัยราชสุดาเพื่อการวิจัยและพัฒนาคนพิการ, 4(1), 77-94.
- วีระศักดิ์ จันทร์ส่งแสง. (2549). *เสียงจากโลกเงียบ: มือสื่อภาษาตาสื่อใจ*. นนทบุรี: แผนงานสร้างเสริมสุขภาพคนพิการในสังคมไทย.
- สำนักยุทธศาสตร์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2563). *รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2563 Thailand Internet User Behavior 2020*. <https://www.etcha.or.th/th/Useful-Resource/publications/Thailand-Internet-User-Behavior-2020.aspx>
- de Saussure, F. (1959). *Course in general linguistics*. New York: Columbia University Press.
- Deely, J. (1994). *The collected papers of Charles Sanders Peirce*. Charlottesville, VA: Intelix Corp.
- Fajri, B. R., & Kusumastuti, G. (2019). Perceptions of 'Hearing' people on sign language learning. *Advances in social science education and humanities research*, 382, 364-367.
- GotoKnow. (2013, 6 September). *การสะกดนิ้วมือไทย*. <https://www.gotoknow.org/posts/172213>.
- Harris, R. (2013). *Ferdinand de Saussure course in general linguistics*. London: Bloomsbury Publishing Plc.
- Peirce, C. S. (1935). *Collected papers of Charles Sanders Peirce: Pragmatism and pragmatism, scientific metaphysics*. Harvard University Press.
- Rogers, Y. (1989). Icon design for user interface. *International Reviews of Ergonomics*, 2,

129-154.

Williamson, A. (2013). Social media guidelines for parliaments. *Inter-Parliamentary Union*, 9-10.

Winter, J. (2018). The iconography of American sign language. The UX Collective Newsletter.

<https://uxdesign.cc/the-iconography-of-american-sign-language-c27290e98055>

VACANA JOURNAL

ทำมือคำศัพท์ผลไม้ในภาษามือไทยแต่ละภูมิภาค: การวิเคราะห์ไอคอน

ณรัช วรรณจิรากร¹

ศิริพร ปัญญาเมธิกุล²

Received 20 January 2023

Revised 23 April 2023

Published 1 May 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ทำมือคำศัพท์ผลไม้ในภาษามือไทยใน 4 ภูมิภาคของประเทศไทย โดยใช้แนวคิดเรื่องของไอคอนของ Rogers (1989) และเก็บข้อมูลจากทำมือคำศัพท์ผลไม้ 50 ชนิด ผลการวิเคราะห์พบว่าคนหูหนวกสื่อสารทำมือคำศัพท์ผลไม้โดยใช้ไอคอนที่มีลักษณะคล้ายกับสิ่งที่อ้างถึง รวมถึงใช้ไอคอนตัวอย่าง และไอคอนสมมติ การประกอบสร้างทำมือคำศัพท์ผลไม้มาจากทำมือหลัก คือ 1) รูปทรง 2) วิธีรับประทาน 3) ลักษณะเฉพาะ 4) สี 5) รสชาติ โดยรูปทรงพบในตำแหน่งแรกมากที่สุด ซึ่งก็คือ ไอคอนคล้าย อย่างไรก็ตาม ไอคอนคล้ายไม่ได้ปรากฏตามลำดับ จากผลการวิเคราะห์พบการประกอบสร้างร่วมกับไอคอนตัวอย่างและไอคอนสมมติ ซึ่งเปรียบเหมือนคำขยายและสื่อด้วยการใช้ลักษณะเด่นที่แตกต่างกันของผลไม้แต่ละชนิด เพื่อสร้างความแตกต่างของผลไม้ เช่น ขนุนมียางเหนียว เงาะมีขน สตรอว์เบอร์รีมีเม็ดเล็ก ๆ ที่ผลของสตรอว์เบอร์รี เป็นต้น

คำสำคัญ: ภาษามือ ไอคอน สัญลักษณ์ คนหูหนวก

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ อีเมล: narach.war@gmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวิชาภาษาศาสตร์ในการสื่อสารดิจิทัล คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

อีเมล: siripomp@g.swu.ac.th

Hand Signs for Fruits Vocabulary in Thai Sign Language in Each Region: An Analysis of Icons

Narach Warachjirakorn³

Siriporn Panyametheekul⁴

Abstract

This article aims to examine the hand gestures used to depict fruits in four different regions of Thailand in Thai Sign Language. The study used Rogers' (1989) concept of iconicity and gathered data from 50 fruit vocabulary gestures. The research discovered that the deaf community utilized hand gestures that resembled the object they represented, these icons included both exemplar and arbitrary icons. The primary elements of the hand gestures used were: shape, method of consumption, notable features, color, and taste. However, the study found that similar icons were not used alone but combined with other icons, such as exemplars and arbitrary, to convey different characteristics of each fruit. These characteristics were used to differentiate between fruits, for example, jackfruit had gummy gum, rambutan had pubescent hair, and strawberries had small granules.

Keywords: sign language, icons, signs, deaf person

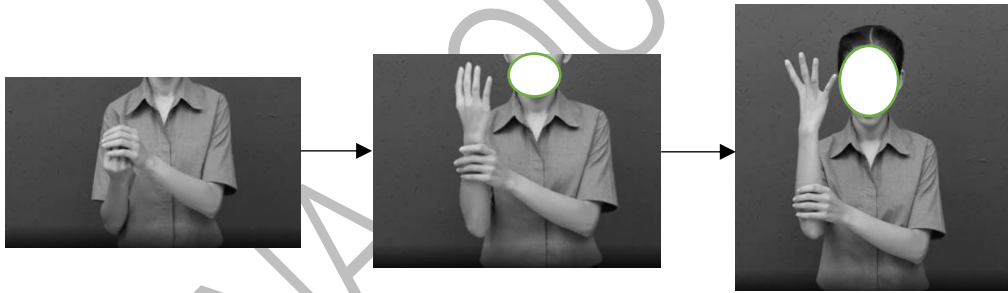
³ Master's student, Linguistics Section, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University, e-mail: narach.war@gmail.com

⁴ Associate Professor, Ph.D., Linguistics in Digital Communication Section, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University, e-mail: siripomp@g.swu.ac.th

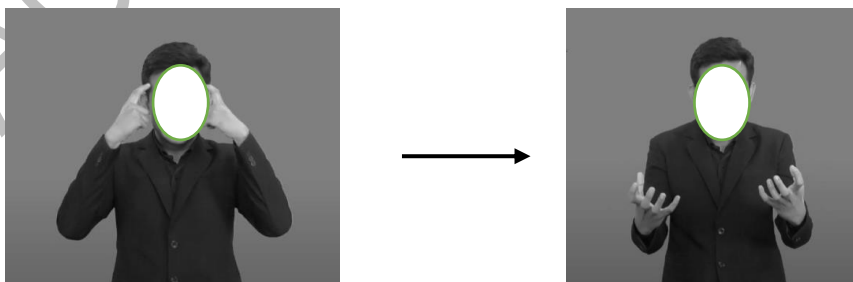
บทนำ

ภาษามือสามารถจัดเป็น 2 ประเภทหลัก (สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย, 2533; กรมสามัญศึกษา, 2547 และจิตประภา ศรีอ่อน, 2550) คือ 1) ภาษามือธรรมชาติ หมายถึง ภาษามือที่คนหูหนวกใช้ในครอบครัวหรือสังคมที่มีขนาดเล็ก เป็นการเลียนแบบท่าทางธรรมชาติและมีการสอดแทรกขนบธรรมเนียม ประเพณี และศาสนาเข้ามาในภาษามือธรรมชาติ และ 2) ภาษามือประดิษฐ์ หมายถึง ภาษามือที่เกิดจากการผสมกันระหว่างภาษามือธรรมชาติและการสะกดนิ้วมือ รวมถึงการเลียนแบบภาษามือจากต่างประเทศ ซึ่งภาษามือประดิษฐ์เกิดจากการเรียนรู้ผ่านการสอนจากครูหรือผู้ปกครอง เพื่อให้มีท่ามือที่เพียงพอในการสื่อความหมายและได้รับการยอมรับจากคนหูหนวก

ภาษามือธรรมชาติเป็นสิ่งที่เกิดจากการตกลงและยอมรับร่วมกันในวงแคบ เป็นการเลียนแบบท่าทาง ลักษณะทางธรรมชาติที่มีการสอดแทรกวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรม และอื่น ๆ ซึ่งต่างจากภาษามือประดิษฐ์ที่เป็นการพัฒนาต่อยอดมาจากภาษามือธรรมชาติผ่านการใช้การสะกดนิ้วมือหรือการเลียนแบบภาษามือจากต่างประเทศ ดังภาพ 1 (ตัวอย่างภาษามือธรรมชาติ) และภาพ 2 (ตัวอย่างภาษามือประดิษฐ์)

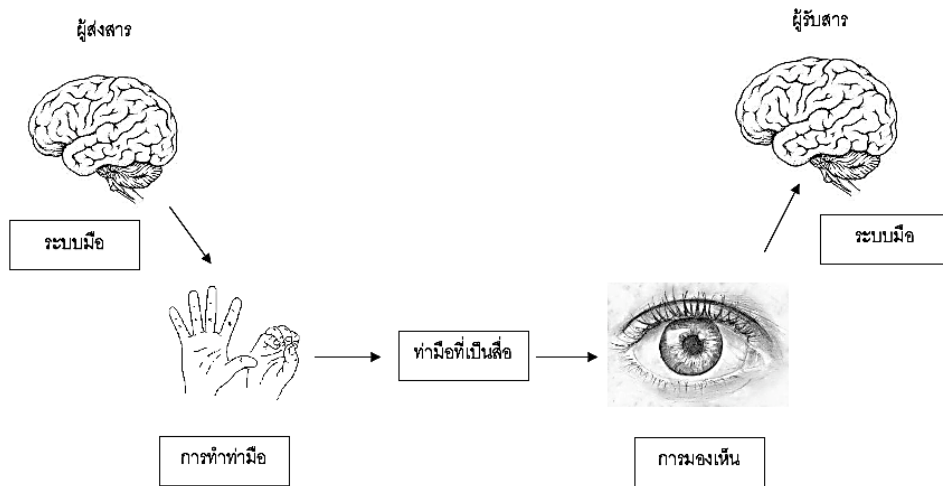
ภาพที่ 1 ท่ามือ “ต้นไม้” (พจนานุกรมภาษามือไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2560)

ภาพที่ 2 ท่ามือ “กังวล” (ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย, 2564)

ภาษามือไทยถูกคิดค้นและประดิษฐ์ครั้งแรกโดยคุณหญิงกมลมา ไกรฤกษ์ (2496) โดยดัดแปลงมาจากภาษามืออเมริกันและยึดหลักทางสัทศาสตร์ระหว่างภาษาไทยและภาษาอังกฤษ โดยพยัญชนะและสระในภาษาไทยที่มีการออกเสียงเหมือนหรือคล้ายกับพยัญชนะภาษาอังกฤษจะมีการสะกดนี้ไว้เหมือนกัน เช่น ตัวอักษร ล กับ L ตัวอักษร ฮ กับ H ตัวอักษร ม กับ M ตัวอักษร น กับ N เป็นต้น และหรือตัวอักษรไทย 1 ตัวเท่ากับตัวอักษรภาษาอังกฤษ 2 ตัว เช่น ตัวอักษร ง ตรงกับเสียง NG ในภาษาอังกฤษ ดังนั้น ท่ามือพยัญชนะ ง ในภาษาไทยมีท่ามือนิ้วพยัญชนะ N และ G รวมกัน เป็นต้น

ภาษามือเป็นภาษาสำหรับผู้ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหรือคนหูหนวก เป็นภาษาที่คนหูหนวกใช้ในการสื่อสารไปยังผู้รับสาร โดยภาษามือเป็นภาษาที่มีความซับซ้อนเช่นเดียวกับภาษาพูดและภาษาเขียน มีใช้ในหลายประเทศ เช่น ภาษามืออเมริกัน ภาษามือจีน และภาษามือไทย เป็นต้น โดยภาษามือสามารถเทียบได้กับระบบเสียงในภาษาพูด และการมองเห็นเทียบได้กับหูที่ใช้ในการรับสาร

ภาพที่ 3 กระบวนการสื่อสารด้วยท่ามือ (Denes & Pinson, 1973)

(ดัดแปลงโดยจิรภา นิวัตพันธุ์ และอภิสิทธิ์ ธรรมทวิธิกุล, 2548, หน้า 25)

จากการศึกษางานวิจัยภาษามือในประเทศไทยซึ่งมีจำนวนไม่มากนัก โดยพบงานวิจัยของวิชาติ บูรณะประเสริฐสุข (2547) ศึกษาเรื่องภาษาและการรับรู้ผ่านการแสดงความเปรียบของคนตาบอดคนหูหนวก และคนปกติ โดยศึกษาเปรียบเทียบการเชื่อมโยงทางความหมาย (semantic network) ระหว่างคำภายในคลังคำศัพท์ ผลการวิจัยสำหรับคนหูหนวกพบว่า คนหูหนวกประสบปัญหาการเชื่อมโยงคำในโครงสร้างและคำกริยาคุณศัพท์ในการสร้างความเปรียบ ส่วนงานวิจัย ปกป้อง เพชรโสม (2555) ศึกษาภาษามือไทย โดยทำการศึกษารื่องการตั้งชื่อ 76 จังหวัดในภาษามือไทย โดยเปรียบเทียบโครงสร้างและวิธีที่ใช้ในการตั้งชื่อจังหวัดระหว่างสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทยกับโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆ

ผลการวิจัยพบว่านักเรียนโรงเรียนโสตศึกษาทุ่งมหาเมฆมีท่ามือสอดคล้องกับท่ามือของสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย และการแปรของท่ามือในแบบต่าง ๆ มีโครงสร้างของคำและพยางค์เช่นเดียวกับภาษาพูด จากการทบทวนงานวิจัยต่าง ๆ ส่วนใหญ่พิจารณาเรื่องคำ โครงสร้างของภาษามือ ซึ่งมีได้ค้นหาคำตอบในการประกอบสร้างท่ามือ เนื่องจากผู้วิจัยสังเกตเห็นความคล้ายในการประกอบสร้างท่ามือเป็นจำนวนในภาษามือไทย เช่น จากการศึกษาพบว่าภาษามือเป็นภาษาธรรมชาติที่เกิดจากการเลียนแบบสิ่งที่อยู่รอบตัว เช่น ท่ามือ “ต้นไม้” ในภาพที่ 1 ในการศึกษาสัญณะของ Peirce (1935) จัดเป็นไอคอน (icon) คือ มีความคล้ายกับสิ่งที่อ้างอิง (referent) อย่างไรก็ตาม ภาษามือเช่นเดียวกับภาษาพูดหรือภาษาเขียนที่มีทั้งคำที่เป็นนามธรรมและรูปธรรม จึงทำให้มีท่ามือที่สื่อคำเป็นนามธรรมดังภาพที่ 2 ท่ามือ “กังวล” ซึ่งท่ามือที่ประกอบสร้างแตกต่างจากท่ามือนั้นไม้ที่มีความคล้ายกับรูปทรงของต้นไม้ ส่วนท่ามือ “กังวล” สื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้ส่งสาร

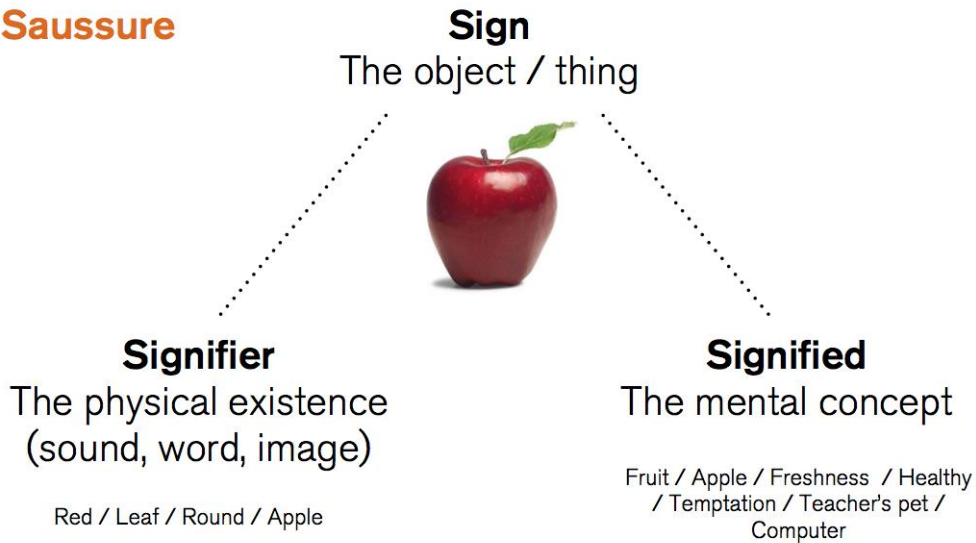
จากการศึกษาที่กล่าวมาทำให้ผู้วิจัยสนใจว่าท่ามือที่ประกอบสร้างในภาษามือสื่อสัญณะเป็นอย่างไร มีการเลียนแบบ หรือสื่อความหมายจากอะไร ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยเริ่มต้นจากการวิเคราะห์คำศัพท์ผลไม้ เนื่องจากผลไม้เป็นสิ่งที่ใกล้ตัวทุกคน คือ คนที่ได้ยินเสียงปกติ และคนหูหนวก คือ คนที่ไม่ได้ยินเสียงใด ๆ ผลไม้เป็นสิ่งที่อยู่ในวิถีการกินของทุกคนจึงเป็นสิ่งที่เข้าถึงง่ายและจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อใช้ในการสื่อสาร ผู้วิจัยวิเคราะห์คำศัพท์ผลไม้ใน 4 ภูมิภาคของประเทศไทย โดยใช้แนวคิดการวิเคราะห์ไอคอนของ Rogers (1989) ซึ่งแบ่งประเภทของไอคอน (icons) หรือรูปที่ปรากฏของสัญณะ (signifier) ออกเป็น 4 ประเภท คือ 1) ไอคอนคล้าย (resemblance icons) หมายถึง สัญณะที่มีความเหมือนกับสิ่งที่อ้างอิง (referent หรือ real world objects) 2) ไอคอนตัวอย่าง (exemplar icons) หมายถึง สัญณะที่เป็นตัวอย่างของสิ่งที่อ้างอิง 3) ไอคอนสัญลักษณ์ (symbolic icons) หมายถึง สัญณะที่ต้องอาศัยการตีความมีความเป็นนามธรรม และ 4) ไอคอนสมมติ (arbitrary icons) หมายถึง สัญณะไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่อ้างอิง ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ต้องเรียนรู้จากสังคม

สัญณะ

de Saussure (1959) กล่าวว่าสัญณะ (sign) เป็นหน่วยพื้นฐานของความหมาย ประกอบด้วย 2 ส่วน (ดังภาพประกอบ 4) ได้แก่

1. รูปที่ปรากฏของสัญณะ (signifier) หมายถึง รูปที่สามารถเป็นได้ทั้งคำ เสียง ตัวอักษรเขียน การแสดงสีหน้า รวมถึงท่ามือในภาษามือ เป็นต้น
2. ความหมายของสัญณะ (signified) หมายถึง มโนทัศน์หรือความคิดที่ใช้ในการสื่อถึงสิ่งที่อ้างอิง เช่น มโนทัศน์ของกิ่ง ก้าน ใบ ลำต้น ผล สื่อถึง “ต้นไม้” เป็นต้น

Saussure

ภาพที่ 4 คำว่า “แอปเปิ้ล” ตามแนวคิดของ de Saussure

(de Saussure, 1972 อ้างถึงใน Harris, 2013)

ส่วนในการศึกษาสัญณะของ Peirce (1935) โดยแบ่งรูปที่ปรากฏของสัญณะที่ de Saussure อธิบายไว้ ออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. ไอคอน (icon) เป็นสัญณะที่มีลักษณะหรือองค์ประกอบที่มีความคล้ายคลึงหรือเหมือนกับสิ่งที่อ้างถึงมากที่สุด สามารถตีความอย่างตรงไปตรงมา ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้อย่างง่ายและชัดเจน เช่น ภาพเสมือนจริง ภาพวาด รูปถ่าย รูปปั้น เป็นต้น
2. สัญณะบ่งชี้ (index) เป็นสัญณะที่เชื่อมโยงกันอย่างมีเหตุและมีผลที่สอดคล้องกัน เช่น แสงแดดจัดบ่งชี้ถึงอากาศร้อน หิมะบ่งชี้ถึงสภาพอากาศหนาว เป็นต้น
3. สัญณะลักษณะ (symbol) เป็นสัญณะไม่สามารถถอดรหัสได้โดยตรง ไม่มีความสัมพันธ์หรือเชื่อมโยงกับสิ่งที่อ้างถึง ต้องอาศัยการตีความ ซึ่งเกิดจากการตกลงร่วมกันในสังคมและเป็นที่ยอมรับร่วมกัน เช่น ศัพท์บัญญัติในแต่ละภาษา เป็นต้น

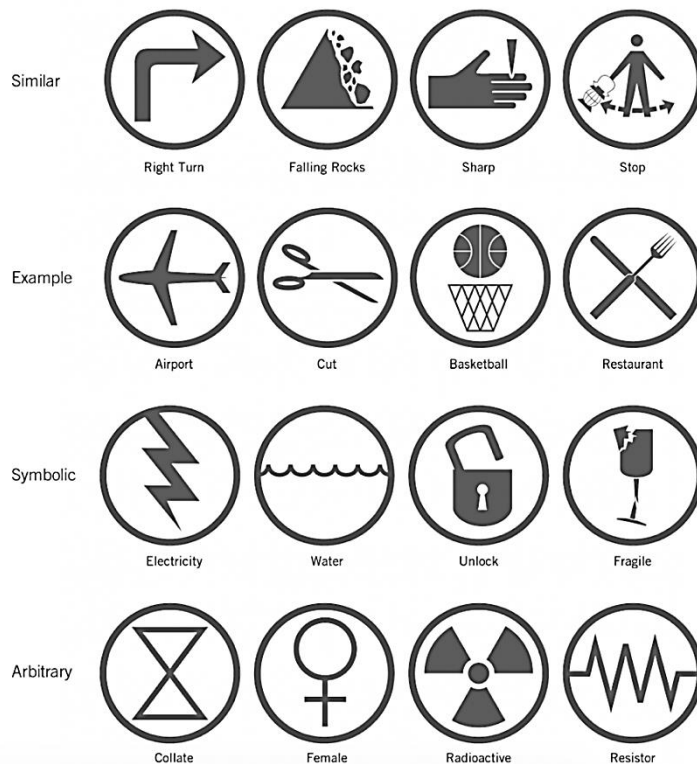
ต่อมา Rogers (1989) พัฒนาแนวความคิดต่อจาก de Saussure และ Peirce และแบ่งประเภทของรูปที่ปรากฏของสัญณะออกเป็น 4 ประเภท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ไอคอนคล้าย หมายถึง สัญณะที่มีความเหมือนกับสิ่งที่อ้างถึง สามารถเข้าใจได้ง่ายไม่มีความซับซ้อน เช่น รูปปั้นที่มีลักษณะคล้ายหรือเหมือนกับคน เป็นต้น
2. ไอคอนตัวอย่าง หมายถึง สัญณะที่เป็นตัวแทนหรือตัวอย่าง โดยดึงองค์ประกอบที่เป็นตัวอย่างของสิ่งที่อ้างถึง เช่น การจุดพลุเป็นส่วนหนึ่งของการเฉลิมฉลอง รูปภาพมีดและส้อมสื่อถึงร้านอาหาร เครื่องบินสื่อถึงสนามบิน เป็นต้น

3. ไอคอนสัญลักษณ์ หมายถึง สัญลักษณ์ที่ต้องอาศัยการตีความ เป็นการสื่อความหมายในสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น แก้วไวน์มีรอยแตกสื่อถึงความเปราะบางของสิ่งที่อ้างถึง เส้นคลื่นสื่อถึงน้ำหรือทะเล เป็นต้น

4. ไอคอนสมมติ หมายถึง สัญลักษณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับสิ่งที่อ้างถึง ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ต้องเรียนรู้จากสังคม เช่น ตัวอักษรที่แต่ละภาษาประดิษฐ์ขึ้นเอง-ห้วกะโหลก หมายถึง อันตราย สัญลักษณ์ผู้ขายกับผู้หญิง เป็นต้น

ไอคอนทั้ง 4 ประเภทตามแนวคิดของ Rogers (1989) เป็นการจำแนกประเภทของไอคอนทั้งที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมอย่างชัดเจน งานวิจัยนี้จึงเลือกใช้การวิเคราะห์ที่ไอคอนของ Rogers อย่างไรก็ตาม ไอคอนสามารถตีความและสามารถเข้าใจได้ ต้องอาศัยการตีความหรือการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์หรือจากสังคมวัฒนธรรมช่วยในการอธิบายความหมาย

ภาพที่ 5 ตัวอย่างไอคอนทั้ง 4 ประเภทตามแนวคิดของ Rogers

(Lidwell, Holden, & Butler, 2003)

ทั้งนี้ Rogers (1989) อธิบายถึงข้อดีและข้อเสียของสัญลักษณ์ โดยข้อดีของสัญลักษณ์สามารถแบ่งออกเป็น 4 ข้อ คือ 1) สัญลักษณ์มีความเป็นสากล การใช้สัญลักษณ์เพียงอย่างเดียวสามารถสื่อสารได้ในหลากหลายพื้นที่ เช่น รูปพื้นเพ็องในคอมพิวเตอร์ หมายถึง การตั้งค่า เป็นต้น 2) สัญลักษณ์มีความสั้นกะทัดรัด สัญลักษณ์เป็นสิ่งที่สามารถสื่อความหมายได้อย่างรวดเร็ว สามารถเข้าใจได้ง่าย เช่น ภาพกีฬาแต่ละชนิดในการแข่งขันโอลิมปิก เป็นต้น 3) สัญลักษณ์เป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับ การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อ

ความหมายเป็นสิ่งที่ได้รับการยอมรับจากสังคม เช่น ไอคอนรูปนกสีฟ้าสื่อถึงแอปพลิเคชันทวิตเตอร์ (twitter) เป็นต้น และ 4) สัญลักษณ์เป็นสิ่งที่สามารถเข้าใจได้ง่าย สามารถสื่อสารได้ง่ายกว่าภาษาพูดหรือภาษาเขียน

ส่วนข้อเสียของสัญลักษณ์ สัญลักษณ์บางประเภทเป็นสัญลักษณ์ที่มีการคิดค้นและประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ ซึ่งต้องอาศัยระยะเวลาในการเรียนรู้และทำความเข้าใจร่วมกัน ซึ่งหากผู้รับสารไม่เข้าใจในสัญลักษณ์ อาจทำให้เกิดความเข้าใจผิดในสิ่งที่สัญลักษณ์สื่อออกไป เช่น ไอคอนในแอปพลิเคชันของโปรแกรมในโทรศัพท์มือถือ ไอคอนยี่ห้อรถยนต์ เช่น โตโยต้า ซูบารุ เป็นต้น

จากการศึกษาสรุปได้ว่าไอคอนคล้ายของ Rogers (1989) เทียบได้กับไอคอนของ Peirce (1868) ในขณะที่ไอคอนตัวอย่างและไอคอนสัญลักษณ์ของ Rogers สามารถเทียบได้กับสัญลักษณ์ของ Peirce โดย Rogers นำแนวคิดเหล่านี้มาขยายออกเป็น 2 ประเภทย่อย เพื่อให้สามารถอธิบายสัญลักษณ์ที่เป็นนามธรรมได้ชัดเจนขึ้น และสุดท้าย ไอคอนสมมติของ Rogers เทียบได้กับสัญลักษณ์ของ Peirce นั่นเอง (Bradley, 2016) จากแนวคิดสัญลักษณ์ที่กล่าวมา ผู้วิจัยสังเกตเห็นความสัมพันธ์ในการประกอบสร้างท่ามือของคนหูหนวกกับแนวคิดของ Rogers เนื่องจากสามารถอธิบายมุมมอง แนวคิดในการสร้างท่ามือของคนหูหนวกได้อย่างเป็นระบบ โดยงานวิจัยนี้นำเสนอการประกอบสร้างท่ามือโดยอาศัยแนวคิดของ Rogers เป็นหลัก

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยเก็บข้อมูลท่ามือจากคนหูหนวก โดยใช้เกณฑ์คัดเลือกคนหูหนวกจากสมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย ซึ่งเป็นสมาคมที่มีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับในประเทศไทย โดยผู้วิจัยคัดเลือกคนหูหนวกจำนวน 8 คน จาก 4 ภูมิภาค แบ่งเป็นภูมิภาคละ 2 คน ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคอีสาน ส่วนการคัดเลือกคำศัพท์ผลไม้ คัดเลือกจากคำศัพท์ผลไม้ทั้งหมด 145 ชนิด ซึ่งผู้วิจัยเก็บรวบรวมจากเว็บไซต์ตลาดไท (2564) หลังจากนั้น ทำการสำรวจกับผู้บอกภาษามือโดยให้ผู้บอกภาษามือทำแบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบว่ามีคำใดที่มีท่ามือในคำศัพท์ผลไม้ ในแบบสอบถามให้ผู้บอกภาษาพิจารณาภาพผลไม้และเลือกตอบว่าผลไม้ทั้ง 145 ชนิด ว่าผลไม้ใดที่มีท่ามือและไม่มีท่ามือ ซึ่งหากมีท่ามือ ต้องเป็นท่ามือที่มีครบทั้ง 4 ภูมิภาค และผู้บอกภาษาสามารถทำท่ามือผลไม้ชนิดนั้นได้ทุกคน ผลการสำรวจพบคำศัพท์ผลไม้ จำนวน 50 ชนิด ที่มีท่ามือ จึงใช้ผลไม้ 50 ชนิดในการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการบันทึกท่ามือในรูปแบบวิดีโอ เพื่อสะดวกในการคัดลอกท่ามือ และไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป คำศัพท์ผลไม้ที่มีท่ามือในภาษามือ 50 ชนิด มีดังต่อไปนี้

1. กระท้อน	26. มะยม
2. กัลล้วย	27. มะม่วง
3. กัลล้วยไข่	28. มะม่วงหิมพานต์

4. กล้วยน้ำว้า	29. มะละกอ
5. กล้วยหอม	30. มังคุด
6. แก้วมังกร	31. มันแกว
7. ขนุน	32. มะยงชิด
8. เงาะ	33. ระกำ
9. ชมพู่	34. ลองกอง
10. ชมพู่มะเหมี่ยว	35. ละมุด
11. เชอรี่	36. ลางสาด
12. ตะขบ	37. ลำไย
13. แตงโม	38. ลิ้นจี่
14. แตงไทย	39. ลูกตาล
15. ทูเรียน	40. สตรอว์เบอร์รี
16. น้อยหน่า	41. ส้มเขียวหวาน
17. ฝรั่ง	42. ส้ม
18. พุทรา	43. ส้มโ
19. มะกอก	44. สับปะรด
20. มะขาม	45. เสาวรส
21. มะขามเทศ	46. สล
22. มะปราง	47. สาลี่
23. มะพร้าว	48. หม่อน
24. มะเฟือง	49. องุ่น
25. มะไฟ	50. แอปเปิล

ผลการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์ทำมือที่ใช้ในการประกอบสร้างคำศัพท์ผลไม้ ทั้ง 4 ภูมิภาค ตามแนวคิดของ Rogers จากผลไม้ 50 ชนิด พบไคคอนคล้าย ไคคอนตัวอย่าง และไคคอนสมมติ โดยไม่พบไคคอนสัญลักษณ์ นอกจากนี้ พบการเกิดร่วมกันหลายแบบใน 1 ทำมือคำศัพท์ผลไม้ ทำมือที่พบมากที่สุด อันดับที่ 1 คือ ไคคอนคล้ายร่วมกับไคคอนตัวอย่าง รองลงมา คือ ไคคอนคล้ายร่วมกับไคคอนสมมติ และอันดับที่ 3 คือ ไคคอนคล้ายเพียงอย่างเดียว ส่วนไคคอนตัวอย่าง ไคคอนตัวอย่างร่วมกับไคคอนสมมติ ไคคอนคล้ายร่วมกับไคคอนตัวอย่างร่วมกับไคคอนสมมติ และไคคอนสมมติ ปรากฏการใช้น้อยมาก กล่าวคือ ปรากฏในทำมือคำศัพท์ผลไม้เพียง 1-6 ชนิดเท่านั้น จากผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าเหตุผลของการไม่ปรากฏการใช้

ไอคอนสัญลักษณ์ อาจเนื่องมาจากท่ามือคำศัพท์ผลไม้กำหนดจากสิ่งที่เป็นรูปธรรมมากกว่านามธรรม และต้องอาศัยการตีความมาก จึงเป็นสาเหตุที่ไม่ปรากฏในท่ามือคำศัพท์ผลไม้ โดยรายละเอียดของการใช้ไอคอน มีรายละเอียดดังตาราง 1

ตารางที่ 1 ไอคอนท่ามือคำศัพท์ผลไม้ทั้ง 4 ภูมิภาค ตามแนวคิดของ Rogers (1989)

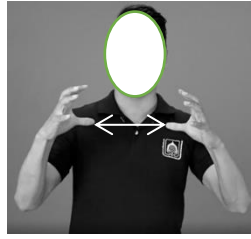
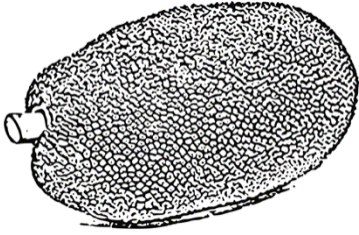
ไอคอน	ชนิดผลไม้			
	ภาคกลาง	ภาคใต้	ภาคเหนือ	ภาคอีสาน
ไอคอนคล้าย + ไอคอนตัวอย่าง ¹	20 ¹	18 ¹	18 ¹	20 ¹
ไอคอนคล้าย + ไอคอนสมมติ ²	12 ²	11 ²	12 ²	13 ²
ไอคอนคล้าย	8 ³	7 ³	8 ³	8 ³
ไอคอนตัวอย่าง	5	5	6	6
ไอคอนตัวอย่าง + ไอคอนสมมติ	3	3	2	2
ไอคอนคล้าย + ไอคอนตัวอย่าง + ไอคอนสมมติ	1	5	3	0
ไอคอนสมมติ	1	1	1	1
ไอคอนสัญลักษณ์	0	0	0	0
รวม	50	50	50	50

*หมายเหตุ ด้วยก¹ ด้วยก² และด้วยก³ คือ ลำดับของการใช้ไอคอนในท่ามือคำศัพท์ผลไม้ของ 4 ภูมิภาค

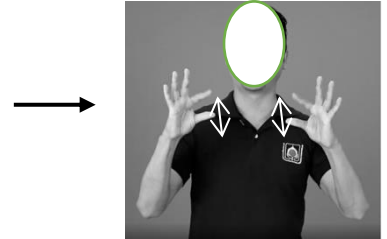
รายละเอียดและตัวอย่างท่ามือคำศัพท์ผลไม้ อันดับที่ 1 คือ ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนตัวอย่าง อันดับที่ 2 คือ ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนสมมติ อันดับที่ 3 คือ ไอคอนคล้าย อันดับที่ 4 คือ ไอคอนตัวอย่าง อันดับที่ 5 คือ ไอคอนตัวอย่างร่วมกับไอคอนสมมติ อันดับที่ 6 คือ ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนตัวอย่างร่วมกับไอคอนสมมติ และอันดับที่ 7 คือ ไอคอนสมมติ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

อันดับที่ 1 ไคคอนคล้ายร่วมกับไคคอนตัวอย่าง

(1) ท่ามือ “ขนุน”

ท่ามือ “รูปทรง”
(ไอค่อนคล้าย)

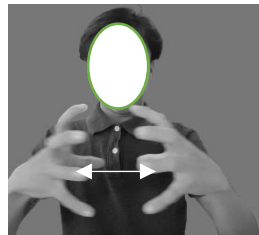
ท่ามือ “ลักษณะเฉพาะ”
(ไอค่อนตัวอย่าง)

ภาพที่ 6 ท่ามือ “ขนุน” (ภาคกลาง)

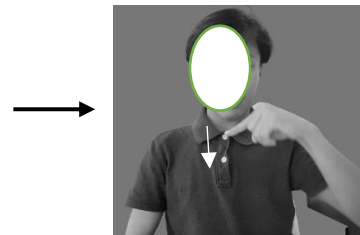
ภาพที่ 6 ท่ามือ “ขนุน” (ภาคกลาง) เป็นตัวอย่างการประกอบสร้างท่ามือระหว่างไอค่อนคล้ายร่วมกับไอค่อนตัวอย่าง โดยท่ามือแรก (ซ้าย) อธิบายรูปทรงของขนุนที่มีขนาดใหญ่และยาวเป็นการเทียบความเหมือนของไอค่อนคล้าย และท่ามือที่ 2 (ขวา) อธิบายลักษณะเฉพาะที่โดดเด่นของขนุนเป็นการเทียบความเหมือนของไอค่อนตัวอย่าง คือ ยางของขนุน ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะที่แตกต่างของผลไม้ชนิดนี้

อันดับที่ 2 ไคคอนคล้ายร่วมกับไอค่อนสมมติ

(2) ท่ามือ “แตงไทย”

ท่ามือ “รูปทรง”
(ไอค่อนคล้าย)

ท่ามือ “วิธีที่ไม่มีความเชื่อมโยงโดยตรงกับผลไม้”
(ไอค่อนสมมติ)

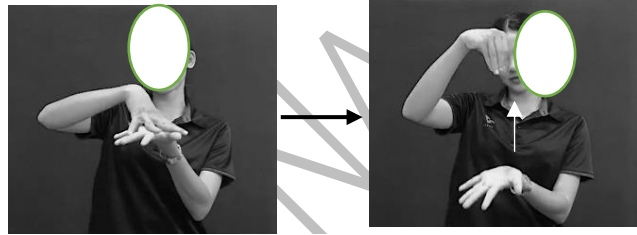
ภาพที่ 7 ท่ามือ “แตงไทย” (ภาคเหนือ)

ภาพที่ 7 ท่ามือ “แตงไทย” (ภาคเหนือ) เป็นตัวอย่างการประกอบสร้างท่ามือระหว่างไอค่อนคล้ายร่วมกับไอค่อนสมมติ โดยท่ามือแรกอธิบายรูปทรงของแตงไทย คือ ขนาดใหญ่และกลมหรือเป็นวงรีเป็นการ

เทียบความเหมือนของไอคอนคล้าย และท่ามือวิธีที่ไม่มีความเชื่อมโยงโดยตรงกับผลไม้เป็นไอคอนสมมติ
ท่ามือที่ 2 คือ “ไทย” ใน “แต่งไทย” คือ การทำท่าลักษณะวงหรือางของช้างซึ่งเป็นสัตว์ประจำชาติของ
ประเทศไทย เป็นสัตว์ที่คนในสังคมตกลงร่วมกันและสื่อถึงความเป็นไทย ท่ามือ “ไทย” จึงเป็นการสมมติ
ซึ่งก็คือ ไอคอนสมมติ

อันดับที่ 3 ไอคอนคล้าย

(3) ท่ามือ “ชมพู่”

ท่ามือ “รูปทรง” (ไอคอนคล้าย)

ภาพที่ 8 ท่ามือ “ชมพู่” (ภาคใต้)

ภาพที่ 8 ท่ามือ “ชมพู่” (ภาคใต้) เป็นตัวอย่างการประกอบสร้างท่ามือโดยใช้รูปทรงของชมพู่ ซึ่งท่ามือ
มีการเคลื่อนที่จากล่างขึ้นบนเปรียบเหมือนรูปทรงของชมพู่ที่ขนาดด้านล่างใหญ่กว่าด้านบนเป็นท่ามือที่สื่อ
เหมือนกับไอคอนคล้าย คือ ทำท่ามือตามรูปทรงของชมพู่

อันดับที่ 4 ไอคอนตัวอย่าง

(4) ท่ามือ “ลองกอง” ของภาคอีสาน

ท่ามือ “วิธีรับประทาน”
(ไอคอนตัวอย่าง)

ภาพที่ 9 ท่ามือ “ลองกอง” (ภาคอีสาน)

ภาพที่ 9 ท่ามือ “ลองกอง” (ภาคอีสาน) เป็นตัวอย่างการประกอบสร้างท่ามือโดยใช้วิธีรับประทานลองกอง ซึ่งวิธีรับประทานเทียบความเหมือนเป็นไอคอนตัวอย่าง เนื่องจากเป็นการนำเอาลักษณะเฉพาะวิธีการทานลองกองมาจากตัวแทนของท่ามือลองกอง

อันดับที่ 5 ไอคอนตัวอย่างร่วมกับไอคอนสมมติ

(5) ท่ามือ “ลองกอง” ของภาคใต้

ท่ามือ “วิธีรับประทาน”
(ไอคอนตัวอย่าง)

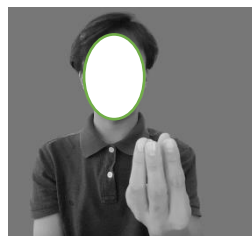
ท่ามือ “สี่”
(ไอคอนสมมติ)

ภาพที่ 10 ท่ามือ “ลองกอง” (ภาคใต้)

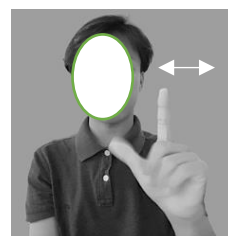
ภาพที่ 10 ท่ามือ “ลองกอง” (ภาคใต้) เป็นตัวอย่างการประกอบสร้างท่ามือโดยแตกต่างจากภาคอีสาน คือ ใช้ท่ามือวิธีรับประทานร่วมกับท่ามือสี่ ซึ่งวิธีรับประทาน คือ ไอคอนตัวอย่าง และสี่เป็นการใช้ตัวสะกดพยัญชนะ ล ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมสมมติขึ้นและทุกคนในสังคมยอมรับ จึงเป็นไอคอนสมมติ

อันดับที่ 6 ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนตัวอย่างและไอคอนสมมติ

(6) ท่ามือ “มะพร้าว”

ท่ามือ “รูปทรง”
(ไอคอนคล้าย)

ท่ามือ “สี่”
(ไอคอนสมมติ)

ท่ามือ “รสชาติ”
(ไอคอนตัวอย่าง)

ภาพที่ 11 ท่ามือ “มะพร้าว” (ภาคเหนือ)

ภาพที่ 11 ท่ามือ “มะปราง” (ภาคเหนือ) เป็นตัวอย่างการประกอบสร้างระหว่างท่ามือรูปทรง สี และรสชาติ ซึ่งท่ามือรูปทรงเปรียบได้กับไอคอนคล้าย คือ ขนาดที่เล็กของมะปราง ท่ามือสี คือ ตัวสะกดพยัญชนะ ล หมายถึง สีเหลือง ซึ่งเป็นสิ่งที่สังคมสมมติขึ้นและทุกคนในสังคมยอมรับ จึงเป็นไอคอนสมมติ และท่ามือรสชาติเป็นไอคอนตัวอย่าง เนื่องจากเป็นลักษณะเฉพาะของมะปราง จึงเป็นตัวแทนบ่งบอกถึงความแตกต่างของมะปรางจากผลไม้อื่นที่อาจมีรูปทรงเล็กและสีเหลืองเหมือนกัน

อันดับที่ 7 ไอคอนสมมติ

(7) ท่ามือ “ส้ม”

ท่ามือ “ส้ม”
(ไอคอนสมมติ)

ภาพที่ 12 ท่ามือ “ส้ม” (ภาคกลาง)

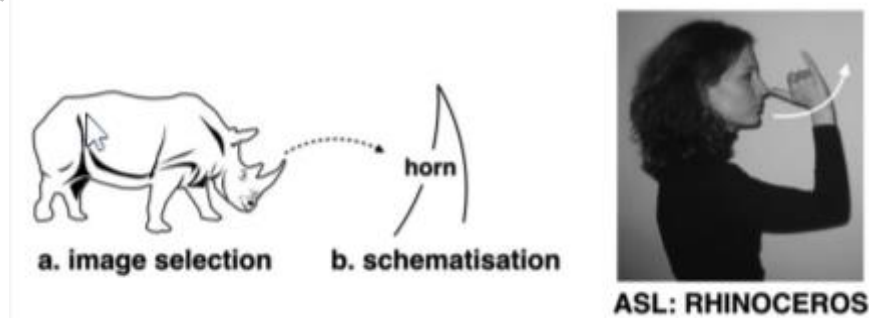
ภาพที่ 12 ท่ามือ “ส้ม” (ภาคกลาง) เป็นตัวอย่างการประกอบสร้างด้วยการเทียบกับตัวสะกดพยัญชนะ O (โอ) ซึ่งเป็นสิ่งที่สมมติในสังคมเทียบได้กับไอคอนสมมติ เนื่องจากคำว่า “ส้ม” ในภาษาอังกฤษคือ คำว่า orange ท่ามือ “ส้ม” จึงเป็นตัวสะกดพยัญชนะ O ในภาษาอังกฤษ

ผลการวิเคราะห์สรุปได้ว่าไอคอนที่ปรากฏในท่ามือคำศัพท์ผลไม้มากที่สุด คือ ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนตัวอย่าง โดยพบมากที่สุดในทั้ง 4 ภาค ภาคกลางและภาคอีสานพบในผลไม้ 20 ชนิด ภาคใต้และภาคเหนือพบในผลไม้ 18 ชนิด รองลงมา คือ ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนสมมติ ภาคอีสานพบในผลไม้ 13 ชนิด ภาคกลางและภาคเหนือพบในผลไม้ 12 ชนิด และภาคใต้พบในผลไม้ 11 ชนิด และพบไอคอนคล้ายเป็นอันดับที่สามในทั้ง 4 ภาค โดยภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคอีสานพบในผลไม้ 8 ชนิด และภาคใต้พบในผลไม้ 7 ชนิด จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบการปรากฏไอคอนร่วมกัน 3 ประเภท คือ ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนตัวอย่างและไอคอนสมมติ ซึ่งพบในภาคใต้มากที่สุด รองลงมา คือ ภาคเหนือ และภาคกลางตามลำดับ และไม่พบการปรากฏร่วมดังกล่าวในภาคอีสาน รวมถึงไม่พบการปรากฏในการใช้ไอคอนสัญลักษณ์ในท่ามือคำศัพท์ผลไม้ทั้ง 50 คำ ในทั้ง 4 ภูมิภาคของประเทศไทย

สรุปและอภิปรายผล

จากการวิเคราะห์การประกอบสร้างท่ามือคำศัพท์ผลไม้ใน 4 ภูมิภาคของประเทศไทย โดยใช้แนวคิดของ Rogers (1989) สรุปได้ว่าไอคอนที่พบมาก 3 อันดับแรก คือ ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนตัวอย่าง ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนสมมติ และไอคอนคล้าย ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าไอคอนคล้ายมีบทบาทสำคัญในการประกอบสร้างท่ามือคำศัพท์ผลไม้เป็นอย่างมาก เพียงแต่ไม่ได้เกิดตามลำพังเท่านั้น แต่เกิดร่วมกับไอคอนอื่นด้วย ท่ามือคำศัพท์ผลไม้แต่ละภูมิภาคในประเทศไทยใช้ไอคอนคล้ายร่วมกับไอคอนตัวอย่างในการประกอบสร้างมากที่สุด เนื่องจากรูปทรงและลักษณะของผลไม้ เป็นสิ่งที่คนหูหนวกสามารถรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทางการมองเห็น ซึ่งในไอคอนคล้ายเป็นการเทียบความเหมือนกับรูปทรงของผลไม้โดยตรง และพบร่วมกับไอคอนตัวอย่างหรือไอคอนสมมติ ซึ่งเป็นการสื่อสารเพื่อบอกลักษณะเด่นหรือองค์ประกอบที่มีความเกี่ยวข้องกับผลไม้ เพื่อให้ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการใช้ไอคอนสมมติร่วมในผลไม้บางชนิดและในบางภาคของประเทศไทย เช่น ส้ม มะปราง (ภาคเหนือ) แตงไทย (ภาคใต้) เป็นต้น ซึ่งไอคอนสมมติเกิดจากการเรียนรู้และการยอมรับร่วมกันในสังคม จากข้อมูลพบไอคอนสมมติ คือ ตัวสะกดพยัญชนะ ซึ่งพบคำเรียกผลไม้ เช่น ตัวอักษร ล และตัวอักษร ย คือ ลำไย และสี เช่น สีเหลือง ใช้ตัวอักษร ล เป็นต้น นอกจากนี้ จากผลการวิเคราะห์ท่ามือคำศัพท์ผลไม้ทั้ง 4 ภูมิภาคพบว่าท่ามือมีตั้งแต่ 1-4 ท่า ในผลไม้ 50 ชนิด พบว่าท่ามือ 2 ท่า พบมากที่สุดในทุกภูมิภาค และท่ามือ 1 ท่า เป็นลำดับที่ 2 ส่วนลำดับที่ 3 คือ ท่ามือ 3 ท่า และท่ามือ 4 ท่า ปรากฏน้อยที่สุดในทุกภูมิภาค

จากผลการวิเคราะห์ไอคอนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mertzani (2018) ที่ศึกษาเรื่อง On the iconicity of the Y Hand shape โดยเปรียบเทียบการประกอบสร้างระหว่างภาษามืออเมริกัน (American Sign Language: ASL) และภาษามือกรีก (Greek Sign Language: GSL) ผลการวิจัยกล่าวว่าภาษามืออเมริกันและภาษามือกรีกมีการประกอบสร้างท่ามือโดยการเลียนแบบขององค์ประกอบบางส่วนของสิ่งที่อ้างอิง ซึ่งก็คือ ไอคอนคล้ายของ Rogers เช่น การประกอบสร้างท่ามือแรดในภาษามืออเมริกันเป็นการประกอบสร้างท่ามือโดยการวางขอบเขตที่นอของแรดมาและทำท่ามือเลียนแบบลักษณะเฉพาะหรือลักษณะเด่นของแรด คือ นอ โดยเทียบได้กับไอคอนตัวอย่าง กล่าวคือ นอของแรดเป็นลักษณะที่เป็นตัวแทนของแรดนั่นเอง ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 ท่ามือแรดในภาษามืออเมริกัน (Mertzani, 2018)

สรุป จากการวิเคราะห์ท่ามือคำศัพท์ผลไม้ในภาษามือตามแนวคิดของ Rogers สะท้อนให้เห็นท่ามือเน้นประสาทสัมผัส ซึ่งเป็นการทดแทนและนำเสนอโมโนทัศน์ของคำศัพท์ผลไม้ได้เป็นอย่างดี ทำให้เห็นระบบการสื่อความหมายด้วยสัญญาณ ซึ่งมีไอคอนคล้ายเป็นส่วนใหญ่ คือ รูปทรง และสื่อด้วยการใช้ลักษณะเด่นที่แตกต่างกันของผลไม้แต่ละชนิด เพื่อสร้างความแตกต่างของผลไม้ เช่น ขนุนมียางเหนียวเงามีขน สตรอว์เบอร์รีมีเม็ดเล็ก ๆ ที่ผลของสตรอว์เบอร์รี เป็นต้น

รายการอ้างอิง

- กมลลา ไกรฤกษ์. (2496). *แบบสะกดนิ้วมือไทย*. สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย.
- กรมสามัญศึกษา (2547). *เอกสารประกอบการสอนภาษามือไทย ระดับ 1*. โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิตประภา ศรีอ่อน. (2550). *เอกสารประกอบการบรรยาย การอบรมภาษามือพื้นฐาน ระดับ 1*.
วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิรภา นิวัตพันธุ์ และอภิลักษณ์ ธรรมทวีธิกุล. (2548). คำกริยา “เปิด” ในภาษามือไทย. *วารสารวิทยาลัยราชสุดาเพื่อวิจัยและการพัฒนาคนพิการ*, 1(2), 12-27.
- ปกป้อง เพชรโสม. (2555). *การตั้งชื่อจังหวัดในภาษามือไทย* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พจนานุกรมภาษามือไทย ฉบับราชบัณฑิตยสภา. (2560). *ท่ามือ “ต้นไม้”*.
<http://164.115.33.116/vocab/index.html>
- วิชาติ บุรณะประเสริฐสุข. (2547). *ลักษณะภาษาแสดงความเปรียบเทียบของผู้พิการด้านการมองเห็น ผู้พิการด้านการได้ยิน และคนปกติ* [ภาคนิพนธ์ประกอบการศึกษาวิชาภาษาศาสตร์จิตวิทยา สาขาวิชาภาษาศาสตร์ ไม่ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศูนย์บริการถ่ายทอดการสื่อสารแห่งประเทศไทย. (2564). *ท่ามือ “กั้วด”*.
<https://dic.ttrs.or.th/video/view/62e8f5bd66b04b724eaa6dac>
- สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย (2533). *หนังสือภาษามือไทย เล่ม 1*. สมาคมคนหูหนวกแห่งประเทศไทย
- Bradley, S. (2016). *Icon, Index, and Symbol Three Categories of Signs*.
<https://www.scribd.com/document/383676331/Bradley-2016-Icon-Index-And-Symbol-Three-Categories-of-Signs>
- de Saussure, F. (1959). *Course in general linguistics*. Columbia University Press.
- Denes, P.B., & Pinson, E.N. (1973). *The Speech Chain*. Anchor Books.
- Harris, R. (2013). *Ferdinand de Saussure Course in General Linguistics*. Bloomsbury Publishing Plc.
- Lidwell, W., Holden, K., & Butler, J. (2003). *Universal Principles of Design*. Rockport Publishers Inc.

Mertzani, M. (2018). *On the iconicity of the Y-handshape*, 62, Universidade Federal de Pelotas (UFPEL), 617–639.

Peirce, C. S. (1935). *Collected papers of Charles Sanders Peirce: Pragmaticism and pragmaticism, scientific metaphysics*. Harvard University Press.

Rogers, Y. (1989). Icon design for user interface. *International reviews of ergonomics*, 2, 129-154.

VACANA JOURNAL

An Analysis of Intercultural Business Email Communication between Thai and Japanese Writers

Nuttaporn Takhet¹

Wilawan Champakaew²

Received 2 December 2022

Revised 21 February 2023

Published 2 March 2023

Abstract

The present study aims to analyze the rhetorical structures of intercultural business email communication between non-native writers; Thai and Japanese. 305 pairs of business inquiry and reply emails collected from three Thailand-based companies which engaged in an email interaction with Japanese partners. They were analyzed using intercultural rhetoric analysis based on the framework of move analysis. The results revealed that there was a distinctive difference between both groups of writers in composing emails. In an inquiry email, it was found that Move 1, Move 2, Move 4, Move 5, and Move 7 constitute the main email structure of Thai writers, while the moves such as Move 1, Move 4, and Move 7 are considered the core components for Japanese writers. For reply emails, all six moves are considered essential moves for Thais; however, three moves such as Move 1, Move 3, and Move 6 are the core components of Japanese email writers. The results also indicated that both Thai and Japanese writers composed diverse patterns of business emails; however, the majority of Thai writers composed business inquiry and reply emails using six move patterns whereas the four move patterns were used by the majority of Japanese writers. In addition, it was found that the use of different generic structures are not problems in business email communication between Thai and Japanese writers.

Keywords: intercultural business email communication; rhetoric structures; move analysis; non-native English writers

¹ M.A. student, EPD Program, Mae Fah Luang University, Chiang Rai, Thailand Email: 6151006002@lamduan.mfu.ac.th

² Lecturer, School of Liberal Arts, Mae Fah Luang University, Chiang Rai, Thailand Email: wilawan.cha@mfu.ac.th

Introduction

Doing business and connecting people across the world requires an effective way of written business communication (Nutpoung, 2013). Moreover, there should be an effective and quick way of written communication. Email is fast and it is one of the most important communication tools used for both internal and external communication (Saiethong, 2014).

In business communication, English is established as the business lingua franca (BELF) or a common language of business communication among business people who have different mother tongues. Therefore, it is essential for business correspondents to have proficiency in using English for business communication purposes. However, it was found that language and culture are the intercultural problems of a business email because the writers who use English may have different cultural backgrounds, work experiences, and writing abilities and these might cause negative effects on communication (Payne, 2008). In addition, the lack of cultural knowledge can create a barrier to business success. Hence, cultural differences could drive to communication barriers when their different approaches are misunderstood, misinterpreted, or not accepted (Penn, 2019).

Many studies such as Siripraparat (2011), Nutpoung (2013), and Sirijorn (2013) revealed that non-native English writers had difficulties in intercultural business email writing. Problems such as grammatical errors, lack of cultural knowledge, and ability in English business email writing, could affect the quality of writing. Some non-native writers who have to use business English email on a daily basis lack the knowledge and ability to write business English emails. Similarly, in Pastor and Calderon's (2015) work, the writers who used English as a foreign language (EFL) had more problems in business email writing than a group of writers who used English as a second language (ESL). This may be caused by cultural and sociolinguistic influences; for instance, complex noun phrases, compound sentences, creating new words through imitation of their L1, discourse variation, poor linguistic production, and direct and imperative writing styles, etc. Furthermore, Patterson (2015) states that most non-native writers are more likely to write emails in their own style in order to help readers comprehend what they are saying. Likewise, Wannadilok (2018) found that organizing the ideas into a proper structure of content was one of the critical problems in the email writing of bank employees. These problems could cause miscommunication between sender and receiver and may damage its organization.

It can be concluded that non-native English email writers experience difficulties with intercultural business email writing with regard to grammatical competence, unclear messages, cultural awareness, writing style and etc. The previous research focused on emails written by ESL writers, but few studies have been done with Business English as a Lingua Franca (BELF).

Intercultural Rhetoric

Intercultural rhetoric is the study of the discourse between and among individuals who have different cultural backgrounds (Connor, 2011). It includes the study of interactions in spoken

and written forms, which are parts of text production. The basis of intercultural rhetoric is how language is used to organize the ideas to produce the text. In addition, intercultural rhetoric enlightens successful strategies for business communication where the languages and cultures interact to conduct commerce because it helps identify the differences in style and approach that may promote and obstruct successful communication. In Thailand, there were a few research studies on intercultural rhetoric. Most research dealt with academic writing and some business studies were conducted in the area of native English and non-native English writers, which emphasized the compositions of email such as subject, salutation, purpose, closing, and ending. In the present study, the business inquiry and reply emails are analyzed by adopting the notion of intercultural rhetoric using move analysis. Move analysis is a tool for identifying how information is organized in a particular genre (Swales, 1990). The benefit of move analysis is that it reveals the type of information included in a text, as well as how it is arranged (Kanoksilapatham, 2007).

Previous studies in move analysis studied the rhetoric structure of business email (Kameda, 2009; Giménez-Moreno & Skorczynska, 2013; Mehrpour & Mehrzad, 2013; and Du-Babcock & Feng, 2018). These studies investigated the impact of writers' culture on the move structure and the move patterns between native and non-native English writers. However, the studies in comparative rhetoric analysis in intercultural business email writing were limited, especially among non-native English writers. Therefore, the analysis of business emails in this study would help the researcher differentiate how a group of non-native English writers compose emails to communicate interculturally. Thailand and Japan are both non-native English-speaking countries. They have been trading partners since the 1980s (Ichikawa, Cusurmano & Polenske, 1990; Suehiro & Wailerdsak, 2014). Both languages are structurally, interpersonally, and psychologically far away from English. They are Asian societies with non-Western frames of reference and approaches to interaction. Thus, English is used as a medium of communication between these two countries particularly in a business context. Furthermore, email is also used as a communication tool between these two countries. Both cultures have different sets of values, business rules, communication styles, and different mother tongues; thus, the email of these two cultures have their own discourse style in terms of the purpose, structure, and writing process (Crystal, 2002). To avoid misunderstanding and miscommunication caused by cultural differences and linguistic knowledge, the underlying factors of different writing styles in emails of both Thai and Japanese cultures are worth studying. The main objective of the present study is to analyze the rhetorical structures of intercultural business email between Thai and Japanese writers and the research question is what are the rhetorical structures of business email of Thai and Japanese writers used in intercultural communication.

Research Methodology

1. Data and data collection

The data used in the present study consisted of 305 pairs of business inquiry and reply emails collected from three Thailand-based companies which engaged in an email interaction with Japanese partners. A letter of consent was sent to the Managing Director and General Manager of three Thai firms in order to ask for permission in collecting the data from May to July 2020. The criterion for selecting the participant is the participant's role. The participants who have to contact the overseas partner, especially Japanese, were selected to be the participants in this study. Therefore, there were 91 email writers in this study, 50 Thai writers who worked in three firms in Thailand, and 41 Japanese writers who were the business partners of those three companies.

2. Instruments

2.1 Intercultural Rhetoric Analysis

A research instrument that was used in this study was the intercultural rhetoric analysis. The intercultural rhetoric analysis used in this study is based on Connor and Traversa's (2014) elaboration of Bhatia's (1993) genre analysis. There are two coding schemes for analyzing the business email genre in this study: coding scheme for inquiry email and coding scheme for reply email. Each coding scheme comprised a hierarchical schematic structure of moves and their subunits of steps, which are adopted from Chih (2015). The scheme for inquiry email consists of seven moves and the scheme for reply email consists of six moves as shown in table 1.

Table 1 Coding Schemes for Inquiry and Reply Email adopted from Chih (2015)

Coding Scheme for Inquiry Email	Coding Scheme for Reply Email
Move 1: Salutation	Move 1: Salutation
Move 2: Establishing a link	Move 2: Acknowledging the Inquiry
Step1: Intent of the inquiry	Step1: Gratitude about the inquiry
Step2: Source of reference	Step2: Willingness to help customers with their inquiry
Move 3: Establishing a credential	Step3: Apology
Move 4: Making the initial inquiry	Move 3: Directly responding to the requested information/materials
Step1: Asking for sample/catalogue	Step1: Providing requested information
Step2: Asking for product detail	Step2: Stating special detail/condition
Step3: Asking for transaction detail	Step3: Offering alternatives
Step4: Asking for action	Move 4: Justifying the direct response
Move 5: Justifying of the inquiry	Move 5: Providing additional information
Move 6: Making other related inquiries	Step1: Stating condition/term
Step1: Stating condition/term	Step2: Stating incentive
Step2: Making special requirement	Step3: Applying pressure tactics
Move 7: Ending politely	Move 6: Ending politely
Step1: Anticipating of Replies	Step1: Anticipating further contact
Step2: Expressing Appreciation	Step2: Expressing Appreciation
Step3: Signing-off	Step3: Signing-off

3. Data Collection

The data was drawn from business emails from three types of business companies engaged in international marketing, merchandising, and commercial. These three companies were selected on the basis that they were based in Thailand employing non-native English speakers who communicated globally with other non-natives. To ensure validity and comparability, email exchange pairs were selected according to the following criteria: (i) the business email was completed following the first inquiry and reply exchange, (ii) the inquiry email was initiated by Thai or Japanese writers, and (iii) the reply email was from Thai or Japanese writers. A total of 345 pairs of emails were initially collected from three companies, 40 of these emails were excluded from the analysis because they were too short in analyzing. Thus, the email analyzed in the study consisted of 305 pairs of inquiry and reply emails collected from 91 participants during three months. This selected number is from Yamane's sample size formula (Yamane, 1973) with a 95% confidence level. There were 167 business inquiry emails written by Thai writers and 138 business inquiry emails written by Japanese writers. These emails were collected only for the purposes of this research. As email messages are confidential and sensitive; thus, the confidential messages were deleted at every stage of the research.

4. Data Analysis

The data from the intercultural rhetoric analysis were used to address the research question. Email messages were labeled according to the type of moves: M1 (Move1), M2 (Move2), M3 (Move3), M4 (Move4), M5 (Move5), M6 (Move6), and M7 (Move7). Two raters were invited to validate the accuracy of the examined data before computing. Then, the collected move step structures and the number of occurrences of the 305 pairs of business emails were calculated using IBM SPSS Statistics version 23 and presented as frequencies and percentages. After the completion of the classification, the frequency of each move was counted to determine its status as being obligatory, conventional, or optional. Based on Kanoksilapatham (2005, 2015), a move was considered obligatory, conventional, or optional if located in 100%, between 60% and 99%, and lower than 60% of the data, respectively. The results of two groups of writers were then compared to see the differences in terms of their move necessities and move patterns.

5. Inter-rater Reliability

In this study, two raters were invited to participate to ensure the reliability of the analysis. These two raters hold master's degrees in English language and business administration. They were trained to analyze business emails using intercultural rhetoric analysis. The analyzed data from two raters and the researcher were computed for inter-rater reliability using Fleiss's Kappa (1971), the reliability of agreement, yielding results of 0.66 to 0.72 for business inquiry and 0.70 to 0.77 for business reply emails. These Kappa values indicated that the analyzed data were in the range of good agreement to excellent agreement.

Results

1. Necessity of Move

1.1 Inquiry email

From table 2, it shows the move distribution of the seven moves, which indicated the necessity of moves found in the business inquiry emails written by Thai and Japanese writers. As can be seen in table 2, all seven moves were used by both groups of writers. According to Kanoksilapatham's (2005, 2015), necessity of moves, obligatory (100%), conventional (60% to 99%), and optional (less than 60%), there were five key moves that were highly used by Thai writers: Salutation (M1), Establishing a link (M2), Making the initial inquiry (M4), Justifying the inquiry (M5), and Ending politely (M7). Thus, the observed rhetorical move structure of the inquiry email written by Thai writers can be formulated into the sequence: M1+M2+(or M3)+M4+M5+(or M6)+M7. In contrast, there were three obligatory key move found in emails written by Japanese writers such as Salutation (M1), Making the initial inquiry (M4), and Ending politely (M7). The rest of move structures such as Establishing a link (M2), Establishing a credential (M3), Justifying of the inquiry (M5), and Making other related inquiries (M6) were the optional moves. Therefore, the rhetorical move structure of the inquiry email written by Japanese writers can be formulated into the sequence: M1+(or M2)+(or M3)+M4+(or M5)+(or M6)+M7. However, the most noticeable difference was the use of Establishing a link (M2) and Justifying the inquiry (M5). They were considered a conventional move and were used by Thai writers, but they were an optional move for Japanese writers.

Table 2 Move distribution in business inquiry written by Thai and Japanese writers

Move(s)	Thai (n=167)			Japanese (n=138)		
	f	%	Necessity	f	%	Necessity
Move 1: Salutation	167	100	***	138	100	***
Move 2: Establishing a link	144	86.2	**	48	34.8	*
S1: Intent of the inquiry	144	86.2	**	33	23.9	*
S2: Source of reference	28	16.8	*	47	34.1	*
Move 3: Establishing a credential	39	23.4	*	46	33.3	*
Move 4: Making the initial inquiry	167	100	***	138	100	***
S1: Asking for sample/catalogue	77	46.1	*	116	84.1	**
S2: Asking for product/service detail	101	60.5	*	129	93.5	**
S3: Asking for transaction detail	98	58.7	*	21	15.2	*
S4: Asking for action	34	20.4	*	8	5.8	*
Move 5: Justifying of the inquiry	149	89.2	**	54	39.1	*
Move 6: Making other related inquiries	98	58.7	*	78	56.5	*
S1: Stating condition/term	76	45.5	*	9	6.5	*
S2: Making special requirement	68	40.7	*	70	50.7	*

*** = Obligatory 100 %, ** = Conventional 60 % - 99 %, * = Optional Less than 60 %

Table 2 (Continued)

Move(s)	Thai (n=167)			Japanese (n=138)		
	f	%	Necessity	f	%	Necessity
Move 7: Ending politely	167	100	***	138	100	***
S1: Anticipating of Replies	79	47.3	*	138	100	***
S2: Expressing Appreciation	143	85.6	**	138	100	***
S3: Signing-off	152	91.0	***	138	100	***

*** = Obligatory 100 %, ** = Conventional 60 % - 99 %, * = Optional Less than 60 %

1.2 Reply email

Table 3 shows move distribution of the six moves, which indicated the necessity of moves found in the business reply emails written by Thai and Japanese writers. As shown in table 3, six moves were also used by both groups of writers. There were six key moves that were highly used by Thai writers and they were the obligatory step and conventional step in replying such as Salutation (M1), Acknowledging the inquiry (M2), Directly responding to the requested information (M3), Justifying the direct response (M4), Providing additional information (M5), and Ending politely (M6). The observed rhetorical move structure of the reply email written by Thai writers can be formulated into the sequence: M1+M2+M3+M4+M5+M6. In contrast, there were three key moves that were highly used, and they were obligatory step and conventional step in replying in a group of Japanese writers: Salutation (M1), Directly responding to the requested information (M3), and Ending politely (M6). Thus, the rhetorical move structure of the overall reply email written by Japanese writers can be patterned into the sequence: M1+(or M2)+M3+(or M4)+(or M5)+M6. The difference between these two groups of writers was in the use of Acknowledging the inquiry (M2), Directly responding to the requested information (M3), Justifying the direct response (M4), and Providing additional information (M5). They seem to be obligatory moves and conventional moves used by Thai writers, but they are optional moves among Japanese writers except for M3, which is a conventional move used by Thai writers, but they are optional moves among Japanese writers except for M3, which is a conventional move.

Table 3 Move distribution in business reply written by Thai and Japanese writers

Move(s)	Thai (n=138)			Japanese (n=167)		
	f	%	Necessity	f	%	Necessity
Move 1: Salutation	138	100	***	167	100	***
Move 2: Acknowledging the Inquiry	138	100	***	98	58.7	*
S1: Gratitude about the inquiry	86	62.3	*	63	37.7	*
S2: Willingness to help customers with their inquiry	133	96.4	**	53	31.7	*
S3: Apology	5	3.6	*	20	12.0	*
Move 3: Directly responding to the requested information/material	138	100	***	160	95.8	**
S1: Providing requested information/material	115	83.3	**	98	58.7	*
S2: Stating special details/conditions	107	77.5	**	152	91.0	**
S3: Offering alternatives	31	22.5	*	37	22.2	*
Move 4: Justifying the direct response	96	69.6	**	37	22.2	*
Move 5: Providing additional information	115	83.3	**	61	36.5	*
S1: Stating condition/term	83	60.1	*	51	30.5	*
S2: Stating incentives	71	51.4	*	10	6.0	*
S3: Applying pressure tactics	1	.7	*	5	3.0	*
Move 6: Ending politely	138	100	***	167	100	***
S1: Anticipating further contact	55	39.9	*	163	97.6	**
S2: Expressing Appreciation	138	100	***	167	100	***
S3: Signing-off	131	94.9	**	167	100	***

*** = Obligatory 100 %, ** = Conventional 60 % - 99 %, * = Optional Less than 60 %

2. Move Pattern

2.1 Move patterns in business inquiry written by Thai and Japanese writers

Table 4 shows the generic combinations of move in inquiry emails constructed by Thai and Japanese writers. The results showed that there are 5 move patterns found in emails constructed by Thai namely, 7 move, 6 move, 5 move, 4 move, and 3 move patterns. The most frequently used pattern was the 6-move pattern (34.1%). In this pattern, Thai writers employed almost all moves except move 3, which include Salutation, Establishing a link, Making the initial inquiry, Justify of the inquiry, Making other related inquiries, and Ending. In contrast, the inquiry move patterns used by Japanese writers can be classified into 4 move patterns namely, 6 move, 5 move, 4 move, and 3-move patterns as indicated in table 4. The most frequently used pattern was 4-move pattern (27.5%). In composing business inquiry emails, Japanese writers employed some moves except move 2, move 3, and move 5. The 4 move patterns include Salutation, Making the initial inquiry, Making other related inquiries, and Ending.

Table 4 Inquiry move patterns constructed by Thai and Japanese writers

Inquiry Move Pattern written by Thai		Frequency	Percentage
7 Move	• M1+M2+M3+M4+M5+M6+M7	32	19.16
6 Move	• M1+M2+M4+M5+M6+M7	57	34.13
	• M1+M2+M3+M4+M5+M7	7	4.19
5 Move	• M1+M2+M4+M5+M7	48	28.74
4 Move	• M1+M4+M5+M7	5	2.99
	• M1+M4+M6+M7	9	5.39
3 Move	• M1+M4+M7	9	5.39
Inquiry Move Pattern written by Japanese		Frequency	Percentages
6 Move	• M1+M3+M4+M5+M6+M7	22	15.94
	• M1+M2+M4+M5+M6+M7	1	0.72
5 Move	• M1+M2+M3+M4+M7	15	10.87
	• M1+M2+M4+M5+M7	23	16.67
	• M1+M4+M5+M6+M7	8	5.8
	• M1+M3+M4+M6+M7	9	6.52
4 Move	• M1+M2+M4+M7	9	6.52
	• M1+M4+M6+M7	38	27.54
3 Move	• M1+M4+M7	13	9.42

Table 5 is a sample of an inquiry email constructed by Thai writers. It shows how Thai writers compose emails with 6 move patterns. Thai writers typically begin business inquiry emails with Move 1, a salutation to greet the recipient. After that Move 2 is used to state the intent of the inquiry followed by Move 4, which is employed for seeking information. Move 5 is used to justify the inquiry. Then Move 6, is used to state the special requirement, and Move 7 is used to close the email.

Table 5 The example of an inquiry email constructed by Thai

Move	Email message
M1	<i>Dear Sir, My name is AK, a sales support from [confidential message].</i>
M2	<i>I am writing to ask about your product information.</i>
M4	<i>Could you please give me specific information about [confidential message].</i>
M5	<i>So, I am writing to inquire about height, length, weight of [confidential message] in order to calculate the exact number of containers.</i>
M6	<i>Could you please send me a file of your product info?</i>
M7	<i>Thank you, AK</i>

In contrast, Japanese writers employ a few moves to write emails as shown in table 6. Sample emails show how Japanese writers make use of 4 move patterns. The example reveals

that Move 1 is used to salute the others. The main point is communicated directly using Move 4, followed by the addition of a special requirement using Move 6. Lastly, they used Move 7 to end the email communication.

Table 6 The example of inquiry email constructed by Japanese

Move	Email message
M1	<i>Hello</i>
M4	<i>I would appreciate if you could send me the current catalog about the [confidential message] model, especially the [confidential message] and [confidential message] models. I'd like to have an idea about the different features of these two models including prices, colors, and availability.</i>
M6	<i>Please get back to me with all required information. Thank you very much.</i>
M7	<i>Best Regards, ST</i>

2.2 Move patterns in business reply written by Thai and Japanese writers

Table 7 shows the generic combinations of move in reply emails. There are three major types of patterns that were constructed by Thai writers namely, 6 move, 5 move, and 4 move patterns. 6-move pattern was the most frequently used pattern (60.1%) among a group of Thai writers. Thai writers employed all moves in composing emails. On the contrary, there are four different types of move patterns constructed by Japanese writers namely, 6 move, 5 move, 4 move, and 3-move patterns. 4-move pattern was the most frequently used pattern (34.1%). The writers employed some moves in replying to emails, except Move 4 and Move 5. The 4-move pattern include Salutation, Acknowledging the inquiry, Directly responding to the requested information, and Ending.

Table 7 Inquiry move patterns constructed by Thai and Japanese writers

Reply Move Pattern written by Thai		Frequency	Percentage
6 Move	• M1+M2+M3+M4+M5+M6	83	60.14
5 Move	• M1+M2+M3+M5+M6	32	23.19
	• M1+M2+M3+M4+M6	13	9.42
4 Move	• M1+M2+M3+M6	10	7.25
Reply Move Pattern written by Japanese		Frequency	Percentage
6 Move	• M1+M2+M3+M4+M5+M6	1	0.6
5 Move	• M1+M2+M3+M5+M6	31	18.56
	• M1+M2+M3+M4+M6	2	1.2
	• M1+M3+M4+M5+M6	11	6.59
4 Move	• M1+M2+M3+M6	57	34.13
	• M1+M2+M5+M6	4	2.4
	• M1+M3+M5+M6	14	8.38

Table 7 (Continued)

	Reply Move Pattern written by Japanese	Frequency	Percentage
4 Move	• M1+M3+M4+M6	23	13.77
3 Move	• M1+M2+M6	3	1.8
	• M1+M3+M6	21	12.57

6-move pattern was often used by Thai writers when composing business reply emails. Table 8 shows a sample of a reply email written by Thai writers. It reveals that Thai writers had included all moves. They started greeting others using Move 1. Move 2 was used to acknowledge the inquiry before responding to the requested information using Move 3. Next, they justified the direct response and stated more information using Move 4 and Move 5. Lastly, Move 6 was used to close the email.

Table 8 The example of reply email constructed by Thai

Move	Email message
M1	<i>Hello Khun MS</i>
M2	<i>It pleasure to receive your inquiry about the service of our company.</i>
M3	<i>I've attached [confidential message] as you requested.</i>
M4	<i>And I want to tell some detail more about the [confidential message].</i>
M5	<i>And I pleased to tell you that our company is offering [confidential message] and [confidential message] within May 16, 2020.</i>
M6	<i>If you want some more detail, let me know Thank you kha, KK</i>

Next, table 9 shows how Japanese writers reply to business emails with 4 move patterns. The example reveals that Move 1 is used to greet the others, followed by expressing gratitude about the inquiry using Move 2. After that Move 3 is employed to respond to the requested information directly. Then, they end the email communication using Move 6.

Table 9 The example of reply email constructed by Japanese

Move	Email message
M1	<i>Dear Ms. PT,</i>
M2	<i>Thank you for your recent request for more information concerning our products.</i>
M3	<i>We'd like to inform you that [confidential message].</i>
M6	<i>If you require any further information, please let me know. Best regards, HM</i>

Discussion

This part aims to discuss the study's findings in relation to a research question. The scope of the discussion covers the topic of rhetoric structures of intercultural business email communication.

1. The differences in rhetoric structures of intercultural business email communication

Regarding the research objective, the business inquiry and reply emails constructed by Thai and Japanese writers reveal the difference in email writing between two cultures. Thai writers use more moves when composing emails while Japanese writers employ a few moves. The use of more moves reflects the indirect approach employed by Thai writers.

In terms of the rhetoric structure, Thailand and Japan are Asian countries. They are close in geography and have been influenced by each other culturally for a long time. So, they have their distinctive rhetoric conventions. However, they are both classified to be oriental language groups. Oriental languages are represented as a spiral, which reflects in the paragraph development. Kaplan (1966) stated that the organization of oriental writing is "indirection". A topic is not explained in a straightforward as westerners and it frequently revolves around the main point. Moreover, both Thai and Japanese belong to high-context communication cultures, where communication style is influenced by relationships, social hierarchy, and strong behavioral norms. Communication is often indirect and implicit; therefore, written emails tend to be non-explicit and descriptive (Hall, 1976). However, the findings of this study revealed that the email rhetoric structure of Thai writers is consistent with the study of the cultural patterns of Kaplan (1966) and Hall (1976). In this study, Thai email writers seem to use an indirect approach to convey the message, as evidenced by the use of more moves than a direct approach message. Although some moves are classified as optional based on Kanoksilapatham's (2005, 2015) necessity of moves, Thai writers applied almost all the moves in business inquiry and reply emails. On the other hand, the results of Japanese writers oppose the study of Kaplan (1966) and Hall (1976). In this study, Japanese paragraph development is direct and linear as written by native writers of English. Japanese writers in this study tend to compose messages succinctly. They directly addressed the point of emailing, as observed by using a few moves in emails. Japanese writers applied the key moves, which are classified as obligatory moves.

The difference discovered in this study may be influenced by two important factors. First, the writing style, Hinds (1983), an American scholar of comparative linguistics specializing in Japanese vs. English defined that Japanese rhetorical components are characterized by the *ki-shou-ten-ketsu* or 4-unit pattern: *Ki* (First, begin an argument), *Shou* (Next, develop the argument), *Ten* (At the point where the development is finished, turn the idea to a sub-theme where there is a connection but not directly connected association to the overall theme), and *Ketsu* (Last, bring all of this together to conclude). Kameda (2009) found that English business emails (with a 4-unit

pattern) written by Japanese were signed by an approach of indirection. Nevertheless, not all English emails written by Japanese apply indirect approach. Some of them employ direct approach using 3-unit pattern (Ki-Shou-Ketsu) and 2-unit pattern (Ki-Ketsu) (Paramita & Ngadiman, 2014). It shows that Japanese writing has been influenced by western culture, which tends to use a linear pattern (Kubota, 1998). Compared with the email component in Thailand, Thai and English share a similar rhetorical pattern of email, that is, opening, body, and closing (Bennui, 2008). However, many Thai writers have a tendency to dance around the topic or write other things when writing English emails. They often produce many sentences and they are included in a paragraph. It is caused by applying their L1 writing conventions to enhance their L2 writing (Bennui, 2008). As a result, this could be one reason why Thai people indirectly addressed the message while Japanese people directly communicate either by speaking or writing.

Another factor might be the influence of culture on communication. The social hierarchy has remained as one of its distinctive traits in Thailand. Cultural norms in Thai society influence a communication that values respect for hierarchy, saving face, avoiding risks, and maintaining a sense of status. Nguyen (2015) indicates that in Thai culture, out of respect, Thai people may not feel comfortable speaking to others, asking questions, expressing their opinions, and responding to questions directly. When Thai people need to say, write and request something, they usually show respect to the older and unknown people.

Conclusion

To conclude, the difference in business email writing between Thai and Japanese writers can be reflected from the text analysis in this study. According to the analysis of business inquiry and reply emails, Thai writers composed business inquiry and reply emails using 6-move patterns. This reflects the culture in communication in Thai society, which concerns about maintaining either the hierarchy or social status while communication. On the other hand, Japanese writers used 4-move pattern in composing both types of business emails. It reflects the writing style in Japan which is shaped by the adoption of the communication mode of the western culture. Thus, communication in Japan has changed to be more direct and clear communication. However, the use of different generic structures are not problems in business email communication between Thai and Japanese writers.

Pedagogical Implications

These findings can be utilized as a guideline for people who need to write a business email in English because the present study demonstrates what information should be included through the analysis of business emails. In addition, the finding of this study can be the implications for two distinct fields to take into consideration when emailing across cultures. Thus, this first suggests to the business field to raise their awareness using a variety of patterns in

emailing across cultures. Lastly, it is recommended to the educational field that it is beneficial to include formal instruction on email writing structure along with raising awareness when communication across cultures in the curriculum. The rhetorical structure of a text in a particular genre must be explicitly taught.

Acknowledgments

The present study has been a long journey. I would like to thank my advisor, Dr. Wilawan Champakaew for her feedback on an earlier version of this manuscript; furthermore, I would like to express my sincere thanks to the examiners: Asst. Prof. Dr. Sasima Charubusp, Dr. Maneerat Chuaychoowong, and Assoc. Prof. Dr. Phanintra Teeranon for giving me a suggestion and guidance. This study would not succeed without their invaluable help. I also would like to thank Ms. Kerri Hutchinson, who kindly dedicated herself to proofing the language in this paper. Also, the credit for my achievements in conducting this study goes to the two inter-raters, who sacrificed their time to analyze the data in order to establish the reliability. Finally, I am most grateful to acknowledge my parents for their support throughout the period of doing this study.

References

- Bennui, P. (2008). A study of L1 interference in the writing of Thai efl students. *Malaysian Journal of ELT Research*, 4, 72-102.
- Bhatia, V. (1993). *Analyzing genre: Language use in professional settings*. Longman.
- Chih, P. (2015). *Move analysis of English business email correspondence: The case of inquiries and replies in Taiwan* (Master's thesis). National Changhua University of Education.
- Connor, U. (2011). *Intercultural rhetoric in the writing classroom*. University of Michigan Press.
- Connor, U., & Traversa, A. (2014). *The role of intercultural rhetoric in ESP education*. *CELC Symposium on Culture*. <https://www.semanticscholar.org/paper/The-Role-of-Intercultural-Rhetoric-in-ESP-Education-Conor-Traversa/88c266ce4635ed987e7d7c9c81cda182c6eb653c?sort=relevance&citationIntent=background>
- Crystal, D. (Ed.). (2002). *The Cambridge encyclopaedia of the English Language*. Cambridge University Press.
- Du-Babcock, B., & Feng, H. (2018). Culture and identity on intercultural business requests: A genre-based comparative study. *Ibérica*, 35, 171-200. <http://www.revistaiberica.org/index.php/iberica/article/view/139>
- Fleiss, J. L. (1971). Measuring nominal scale agreement among many raters. *Psychological Bulletin*, 76(5), 378-382.

- Giménez-Moreno, R. & Skorczynska, H. (2013). Corpus analysis and register variation: A field in need of an update. *Social and Behavioral Sciences* 95, 402-408.
- Hall, E. T. (1976). *Beyond culture*. Anchor Press.
- Hinds, J. (1983). Conversation structure: An investigation based on Japanese interview discourse. problems in Japanese syntax and semantics. *Lingua*, 57, 301-326.
- Ichikawa, N., Cusurmano, M., & Polenske, K. R. (1990). Japanese investment and influence in Thai development. *Technology in Society*, 13(4), 447-469.
- Kameda, N. (2009). Contrastive rhetoric in business email writing across cultures: A case of Singaporean and Japanese business students. *Doshisha University Worldwide Business Review*, 10(1), 47-66.
- Kanoksilapatham, B. (2005). Rhetorical structure of biochemistry research articles. *English for Specific Purposes*, 24(3), 269-292.
- Kanoksilapatham, B. (2007). Introduction to move analysis. In D. Biber, U. Connor & T. A. Upton (Eds.), *Discourse on the move: Using corpus analysis to describe discourse structure* (pp. 23-40). John Benjamins.
- Kanoksilapatham, B. (2015). Distinguishing textual features characterizing structural variation in research articles across three engineering sub-discipline corpora. *English for Specific Purposes*, 37, 74-86.
- Kaplan, R. B. (1966). Cultural thought patterns in intercultural education. *Language Learning*, 16, 1-20.
- Kubota, R. (1998). The impact of globalization on language teaching in Japan. In D. Block & D. Cameron (Eds.), *Globalization and language teaching* (pp. 24-39). Routledge.
- Mehrpour, S., & Mehrzad, M. (2013). A comparative genre analysis of English business emails written by Iranians and native English speakers. *Theory and Practice in Language Studies*, 3, 2250-2261.
- Nutpoung, P. (2013). *A descriptive case study of email English writing among administrative staff at a Bangkok international school* (Master's thesis). Thammasart University.
- Nguyen, T. H. (2015). *Thailand: Cultural background for ESL/EFL teachers*. FLIPHTML5. <https://online.fliphtml5.com/kyfe/rjii/#p=1>
- Paramita, A., & Ngadiman, A. (2014). Japanese cultural thought patterns as manifested in English emails. *Magister Scientiae*, 35, 1-14. <https://www.neliti.com/publications/232345/japanese-cultural-thought-patterns-as-manifested-in-english-emails#cite>
- Pastor, M. L. & Calderón, R.M. (2015). A contrastive analysis of meta-discourse features in business e-mails written by non-native speakers of English. *Social and Behavioral Sciences*, 173, 214-221.
- Pattersonson, L. (2015). *Writing business emails in English as a lingua franca –how informal can you be: an analysis of formality in BELF emails* (Doctoral dissertation). Stockholm University.

Payne, M. (2008). Complexity and social work theory and practice. *Social Work Now*, 39, 15-20.

Penn, S. (2019). *Cultural communication barriers in the workplace*. Chron. <https://smallbusiness.chron.com/cultural-communication-barriers-workplace-13888.html>

Saiethong, N. (2014). *Move analysis of Thai PhD students writing emails to a native speaker professor: A study of academic request email in science context* (Master's thesis). Thammasat University.

Sirijorn, S. (2013). *The classification of grammatical errors of written business messages among* (Master's thesis). Thammasat University.

Siripraparat, N. (2011). *The use of business English e-mails of Thai workers in international organizations* (Master's thesis). Thammasat University.

Swales, J. M. (1990). *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge University Press.

Suehiro, A., & Wailerdsak, N. (2014). *Thailand: Post-developmental capitalist capitalism*. Oxford University Press.

Wannadilok, S. (2018). *Problems of GSB employees in writing English email to communicate with international bank-related organizations* (Master's thesis). Thammasat University.

Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis*. Harper and Row.

Appendix

Intercultural Rhetoric Analysis

Coding Scheme for Inquiry Email (.....)		
Move Types	Analysis	Email Message
Move 1: Salutation		
Move 2: Establishing a link		
Step 1: Intent of the inquiry		
Step 2: Source of reference		
Move 3: Establishing a credentials		
Move 4: Making the initial inquiry		
Step 1: Asking for samples/catalogues		
Step 2: Asking for product/service details		
Step 3: Asking for transaction details		
Step 4: Asking for action		
Move 5: Justifying of the inquiry		
Move 6: Making other related inquiries		
Step 1: Stating conditions/terms		
Step 2: Making special requirements		
Move 7: Ending politely		
Step 1: Anticipating of Replies		
Step 2: Expressing Appreciation		
Step 3: Signing-off		

Intercultural Rhetoric Analysis (Continued)

Coding Scheme for Reply Email		
Move Types	Analysis	Email Message
Move 1: Salutation		
Move 2: Acknowledging the Inquiry		
Step1: Gratitude about the inquiry		
Step 2: Willingness to help customers with their inquiry		
Step 3: Apology		
Move 3: Directly responding to the requested information		
Step 1: Providing requested information		
Step 2: Stating special details/conditions		
Step 3: Offering alternatives		
Move 4: Justifying the direct response		
Move 5: Providing additional information		
Step 1: Stating conditions/terms		
Step 2: Stating incentives		
Step 3: Applying pressure tactics		
Move 6: Ending politely		
Step 1: Anticipating further contact		
Step 2: Expressing Appreciation		
Step 3: Signing-off		

VACANA JOURNAL

พยัญชนะกักภาษาไทยกับการผันแปรของระดับความก้อง: นัยยะต่อการแพร่ละอองลอย¹

ก้องเวหา อินทรนุช²

ศุจิณัฐ จิตวิริยนนท์³

Received 15 November 2022

Revised 6 February 2023

Published 24 February 2023

บทคัดย่อ

บทความนี้ศึกษาการแปรของระดับความก้องในการออกเสียงพยัญชนะกักภาษาไทยซึ่งเชื่อมโยงกับการแพร่อนุภาคขณะพูดที่สัมพันธ์กับการแพร่ระบาดของเชื้อโรค เก็บข้อมูลจากผู้พูดภาษาไทยกรุงเทพฯ ทั้งเพศชายและหญิง รวมทั้งหมด 10 คน รายการคำประกอบด้วยคำที่มีเสียงพยัญชนะต้นเป็นเสียงกักภาษาไทยจำนวน 8 หน่วยเสียง (/b/,/d/,/p/,/t/,/k/,/pʰ/,/tʰ/,/kʰ/) ที่ตามด้วยสระขอบ (/i:/,/a:/,/u:/) ในสัทบริบท 2 แบบ คือ ตำแหน่งระหว่างสระ (CV._V) และตำแหน่งนำหน้าสระ (CVC._V) ที่ปรากฏในรอบประโยคบันทึกเสียงรายการคำ 3 ครั้ง รวมคำทดสอบทั้งหมด 2,880 คำ ผลการศึกษาพบว่า ระดับความก้องของพยัญชนะกักในแต่ละสัทบริบทมีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในรูปแบบเดียวกัน คือ พยัญชนะกักก้อง > พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม > พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม ในส่วนของตำแหน่งฐานกรณ์และสระไม่พบความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่มีแนวโน้มของการแปรตามความสูงของสระ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสัทบริบทพบว่าตำแหน่งระหว่างสระมีระดับความก้องมากกว่าตำแหน่งนำหน้าสระซึ่งต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ จากข้อค้นพบในอดีตเกี่ยวกับบทบาทของความก้องในฐานะตัวแปรในการผลิตละอองลอย ผลการศึกษาครั้งนี้จึงชี้ให้เห็นการไล่แนวโน้มของอัตราการแพร่ละอองลอยที่แปรตามระดับความก้องของพยัญชนะกักและสัทบริบทในกรณีของภาษาไทย

คำสำคัญ: ระดับความก้อง ละอองลอย พยัญชนะกัก สัทบริบท

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ระดับมหาบัณฑิตเรื่อง "อิทธิพลของสัทสมบัติและสัทบริบทที่มีต่อระดับความก้องและค่าความเข้มของพยัญชนะกักภาษาไทย: นัยยะต่อการแพร่ละอองลอย"

² นิสิตหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: kong.intaranuch@gmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประจำภาควิชาภาษาศาสตร์ และหน่วยปฏิบัติการวิจัยภาษาศาสตร์เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: sujijat.j@chula.ac.th

Thai Plosive Consonants and Their Variability of Voicing Degrees: Implications for Aerosol Transmission⁴

Kongweha Intaranuch⁵

Sujinat Jitwiriyanont⁶

Abstract

This article studied the variability of voicing degrees in Thai plosive consonants production related to aerosol spreading during speech which causes transmission of virus. The recordings were collected from both male and female Bangkok Thai speakers, in total 10 persons. The wordlist comprised words with initial plosive consonants in Thai (/b/,/d/,/p/,/t/,/k/,/p^h/,/t^h/,/k^h/) preceding 3 peripheral vowels (/i:/,/a:/,/u:/) embedded in phonetic contexts, that is the intervocalic context (CV._V) and the prevocalic context (CVC._V). Each word was recorded 3 times in the frame sentence, in total 2,880 tokens. The result showed that voicing degrees of plosive consonants in each phonetic context were statistically different manifesting the same order, that is voiced > voiceless aspirated > voiceless unaspirated. There were no significant effects of place of articulation and vowels, but high vowels tended to be more voiced. By comparing the tokens between phonetic contexts, the effect revealed statistically significant difference, that is the intervocalic context triggered more voicing degrees than the prevocalic context. As voicing is the mechanism of aerosol production based on the previous literature, this study suggests that the tendency of aerosol emission rates arranged in order are positively co-related with the voicing degrees of the plosive consonants and the phonetic contexts in case of the Thai language.

Keywords: voicing degrees, aerosol, plosive consonants, phonetic contexts

⁴ This paper is a part of the author's M.A. thesis titled "Influence of Phonetic Properties and Phonetic Contexts on Voicing Degrees and Intensities of Thai Plosive Consonants: Implications for Aerosol Transmission," Department of Linguistics, Faculty of Arts, Chulalongkorn University.

⁵ Master's student, Department of Linguistics, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, email: kong.intaranuch@gmail.com

⁶ Assistant Professor, Department of Linguistics, Southeast Asian Linguistics Research Unit, Faculty of Arts, Chulalongkorn University, email: sujinat.j@chula.ac.th

บทนำ

เนื่องด้วยวิกฤตการณ์การระบาดของเชื้อโควิด-19 ตั้งแต่ พ.ศ. 2562 ถึงปัจจุบันส่งผลให้ประเด็น การศึกษารูปแบบของลักษณะการแพร่ของละอองซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญในการแพร่เชื้อโรคจากบุคคลหนึ่งไปสู่อีกคนหนึ่งได้รับความสนใจเป็นวงกว้าง งานวิจัยในอดีตที่ศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการแพร่ของละอองมุ่งเน้นเพียงในด้านรูปแบบของการหายใจผ่านทางจมูกหรือทางปากผ่านรูปแบบการกระทำต่าง ๆ เช่น การไอจาม การร้องเพลง การพูด การหายใจทางปาก ฯลฯ ซึ่งรูปแบบการกระทำเหล่านี้ต่างก็มีลักษณะของละอองที่แพร่ออกมาแตกต่างกันตามลักษณะของลมหายใจซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการนำพาละอองออกมา (Abkarian et al., 2020) โดยรูปแบบการกระทำที่ส่งผลต่อการแพร่ของละอองมากที่สุดคือการไอจาม (Asadi et al., 2019) ทว่าเมื่อพิจารณาโอกาสในการเกิดของการไอจามแล้วกลับมีโอกาสเกิดน้อยกว่ารูปแบบการกระทำอื่น ๆ นอกจากนี้ งานวิจัยในปัจจุบันยังพบว่า การพูดส่งผลต่อการแพร่ระบาดและอัตราการแพร่ของละอองที่ปล่อยออกมาก็มีจำนวนมากพอสมควรเมื่อเปรียบเทียบกับ การไอจาม (Asadi et al., 2019)

ด้วยข้อค้นพบเกี่ยวกับลักษณะการพูดที่ส่งผลต่ออัตราการแพร่ของละอองข้างต้น ในงานวิจัยของ Asadi et al. (2019) ก็ได้พิสูจน์ทราบความสัมพันธ์ระหว่างอัตราการแพร่ของละอองลอย (aerosol) กับค่าทางกลศาสตร์ ซึ่งในงานวิจัยพบอัตราการแพร่ของละอองลอยแปรผันตามแอมพลิจูด (amplitude) หรือความดังที่เกิดจากการพูดเช่นกัน นอกจากนี้ Asadi et al. (2020) ยังพิสูจน์ทราบความสัมพันธ์อัตราการแพร่ของละอองลอยที่แปรผันตามฐานกรณ์และลักษณะการออกเสียงที่แตกต่างกันของหน่วยเสียงพยัญชนะในภาษาอังกฤษ ซึ่งหน่วยเสียงที่มีอัตราการแพร่มากที่สุดคือหน่วยเสียงพยัญชนะกัก และเมื่อเปรียบเทียบลักษณะการออกเสียงของพยัญชนะกักยังพบว่า ความก้องและลักษณะการออกเสียงส่งผลต่ออัตราการแพร่ของละอองลอยเนื่องจากความก้องเกิดจากการกระทบ (collision) กันของเส้นเสียงที่ปกคลุมด้วยเมือก (mucus) ซึ่งน่าจะเป็นกลไกในการผลิตละอองลอยแล้วจึงถูกนำพาออกมาด้วยลมหายใจ (Asadi et al., 2020; Morawska et al., 2009; Wei & Li, 2016)

จากข้อค้นพบเรื่องความก้องที่ส่งผลกระทบต่ออัตราการแพร่ของละอองลอย การศึกษา ค่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง (voice onset time/ VOT) ของพยัญชนะกักเพื่อเปรียบเทียบกับแนวโน้มของการแพร่ของละอองลอยจึงเป็นประเด็นที่น่าสนใจเนื่องจากในงานของ Asadi et al. (2020) จำกัดการศึกษาเพียงการออกเสียงพยัญชนะคำพูดเดี่ยวสองพยางค์และเปรียบเทียบอัตราการแพร่ของละอองลอยระหว่างพยัญชนะในภาษาอังกฤษเพียงเท่านั้น แต่ในการสนทนาในชีวิตจริงคำพูดมักเป็นคำพูดต่อเนื่องซึ่งการไต่ระดับของความก้องจะมีการแปรไปตามบริบทแวดล้อมและอิทธิพลจากปัจจัยอื่น เช่น ตำแหน่งของพยัญชนะ บริบทระ ต่ำแหน่งของฐานกรณ์ อายุ เพศ อัตราความเร็วในการพูด (Deterding & Nolan, 2007; Gandour et al., 1990; Kessinger & Blumstein, 1997; Parker, 1974; Torre & Barlow, 2009; ตามใจ อวิรุทธิโยธิน, 2554)

ในการศึกษาค่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง ค่าระยะเวลาสัญญาณแถบความถี่ปรากฏในช่วงปิดฐานกรณ (closure) เป็นค่าทางกลศาสตร์ที่ใช้ในการจำแนกลักษณะความถี่และไม่ถี่ของพยัญชนะกักในหลากหลายภาษา (Abramson & Whalen, 2017; Jacewicz et al., 2009) ซึ่งเมื่อใช้สัทลักษณะ (feature) ความถี่ $[\pm\text{voice}]$ ที่เป็นสองขั้ว (binary) ทางสัทวิทยาในการจำแนกความถี่ของพยัญชนะกักกลับพบว่า บางภาษาที่ใช้สัทลักษณะเสียงก้อง $[\text{+voice}]$ กลับไม่ได้ปรากฏช่วงระยะเวลาความถี่ตามลักษณะทางสัทศาสตร์ (Natarina, 2019) เช่น หน่วยเสียง /b, d, g/ ของภาษาอังกฤษ โดยในทางสัทวิทยาใช้สัทลักษณะเสียงก้องในการจำแนกลักษณะดังกล่าว แต่ทางสัทศาสตร์กลับปรากฏลักษณะแบบก้องบางส่วน (partially voiced) และมีค่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องแบบสั้นประชิด (short lag) (Gabriel et al., 2018; Lisker & Abramson, 1964) ดังนั้น ประเด็นดังกล่าวจึงชี้ให้เห็นข้อพิงตรงกันเกี่ยวกับสัทลักษณะของหน่วยเสียงแต่ละภาษาที่แตกต่างกัน

แม้ว่าความถี่จะใช้ขอบเขตการแยกประเภท (categorical boundary) ที่เป็นลักษณะจำเพาะของพยัญชนะกักในแต่ละภาษา (Lisker & Abramson, 1964) แต่บางบริบทตำแหน่งของพยัญชนะกักสามารถส่งผลต่อความถี่ในช่วงปิดฐานกรณให้มีความแตกต่างจากลักษณะจำเพาะของภาษา เช่น เมื่อพยัญชนะกักอยู่ในบริบทตำแหน่งระหว่างสระ (intervocalic) หรือระหว่างเสียงก้องกังวานที่มีความถี่ (voiced sonorant) (Jacewicz et al., 2009) ซึ่งแต่เดิมพยัญชนะกักดังกล่าวที่ไม่ปรากฏการสั้นของเส้นเสียงในช่วงปิดฐานกรณสามารถมีความถี่ได้ถึงร้อยละ 30 ของช่วงระยะเวลาทั้งหมดในการออกเสียง โดยอิทธิพลดังกล่าวส่งผลทั้งแบบทิศทางก้าวหน้า (progressive) และทิศทางถอยหลัง (regressive) ต่อพยัญชนะกัก (Parker, 1974)

จากข้อค้นพบเกี่ยวกับอิทธิพลของบริบทตำแหน่ง การศึกษาอัตราความถี่ของ Deterding and Nolan (2007) ได้เปรียบเทียบระดับความถี่ของพยัญชนะกักภาษาจีนและภาษาอังกฤษในตำแหน่งระหว่างสระ ซึ่งพยัญชนะกักสองภาษามีการปรากฏความถี่ด้านความถี่ในทางสัทวิทยา แต่ความถี่ดังกล่าวกลับไม่ปรากฏในทางสัทศาสตร์ จากผลการศึกษาก็ชี้ให้เห็นว่า พยัญชนะกักของทั้งสองภาษามีการปรากฏระดับความถี่ในช่วงปิดฐานกรณในตำแหน่งระหว่างสระ และพยัญชนะกักก้องภาษาอังกฤษ /b, d, g/ มีระดับความถี่เพิ่มขึ้นร้อยละ 57.8 ในขณะที่พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมภาษาจีน /p, t, k/ เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 19.0 ทั้งที่มีลักษณะสัญญาณทางกลศาสตร์เหมือนกัน จากผลดังกล่าวแสดงถึงความเป็นไปได้ว่าระดับความถี่ของพยัญชนะกักในแต่ละภาษาจะมีความแตกต่างกันไปตามสัทลักษณะของแต่ละภาษาและตามบริบทแวดล้อม

นอกจากนี้ ข้อค้นพบในงานวิจัยในอดีตยังชี้ความสอดคล้องเชิงประจักษ์ของค่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องตามตำแหน่งฐานกรณและบริบทสระซึ่งมีผลกระทบต่อความถี่ในช่วงเวลาปิดฐานกรณ โดยพยัญชนะกักที่มีฐานกรณเพดานอ่อน (velar) จะปรากฏค่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องยาวมากที่สุดเมื่อเทียบกับฐานกรณอื่น

(Cho & Ladefoged, 1999; Lisker & Abramson, 1964) และเมื่อพยัญชนะกักตามด้วยสระที่อยู่ตำแหน่งหน้า (frontness) และความสูง (height) มากส่งผลให้ค่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องยาวกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับพยัญชนะที่มีความหน้าและสูงน้อยกว่า (Du & Zhang, 2020; Wrembel, 2011) และเมื่อตามด้วยสระเกร็ง (tense) ก็จะมีค่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องยาวกว่าสระคลาย (lax) (Weismer, 1979) นอกจากนี้ เพศของผู้บอกภาษาก็เป็นอีกตัวแปรที่ส่งผลต่อค่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้อง ซึ่งข้อพบในอดีตพิสุจน์ทราบว่ายัญชนะกักก้องในภาษาอังกฤษและภาษาจีนกลางมีค่าช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องยาวกว่าในเพศชาย (Li, 2013; Torre & Barlow, 2009)

จากผลการศึกษาในอดีตข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการแปรสัทธิลักษณ์ของพยัญชนะกักภาษาไทยทั้งที่เป็นเสียงก้องและไม่ก้องในประเด็นที่เชื่อมโยงกับการแปรอนุภาคขณะพูด โดยจะศึกษาค่าความก้อง เนื่องจากหน่วยเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องสามารถมีคุณสมบัติความก้องได้เมื่อปรากฏในสัทบริบทที่มีเสียงก้องแวดล้อม จึงน่าจะสนใจว่า ในกรณีภาษาไทย เมื่อพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมและพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมที่มีคุณสมบัติและบริบททางสัทศาสตร์ที่แตกต่างกัน เช่น ฐานกรณ์ของพยัญชนะ และประเภทเสียงสระที่อยู่ประชิดจะมีระดับของความก้องแตกต่างกันหรือไม่ในสัทบริบทที่นำพาเสียงก้อง และพยัญชนะกักก้องจะมีระดับความก้องมากขึ้นหรือไม่ในสัทบริบทเดียวกัน ด้วยข้อค้นพบจากงานการศึกษาค้นคว้านี้จะทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ที่เป็นจริงของคุณสมบัติความก้องหน่วยเสียงที่แตกต่างกันตามสัทธิลักษณ์ของแต่ละภาษาองค์ประกอบของเสียงในคำ และสัทบริบทต่าง ๆ กับการแปรละอองลอยขณะพูดที่นำไปสู่โรคติดต่อได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้บอกภาษา

ผู้บอกภาษาจำนวน 10 คน ต้องเป็นชาวไทยที่มีพ่อและแม่พูดภาษาไทย กำเนิดและเติบโตในกรุงเทพมหานคร กล่าวคือ ศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร มีอายุ 18 – 30 ปี แบ่งเป็นเพศหญิง 5 คน และเพศชาย 5 คน ปัจจุบันศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือจบการศึกษาระดับปริญญาตรี และไม่มีปัญหาทางการได้ยินและการพูด

รายการคำ

คำที่ใช้ทดสอบเป็นคำในกรอบประโยคคำพูดต่อเนื่องที่มีความหมายจำนวน 48 คำ เพื่อศึกษาความก้องของพยัญชนะกักก้องและพยัญชนะไม่ก้องภาษาไทยรวม 8 หน่วยเสียง ได้แก่ พยัญชนะกักก้อง /b/, /d/ พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม /p/, /t/, /k/ และพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม /p^h/, /t^h/, /k^h/ ในสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระ (CV._V) และตำแหน่งหน้าสระ (CVC._V) เพื่อศึกษาทิศทางอิทธิพลของความก้องของ

สระที่ส่งผลต่อพยัญชนะกักทั้งแบบทิศทางเดียวละสองทิศทาง โดยคำจะประกอบขึ้นจากสระ 3 หน่วยเสียง คือ /i:/, /a:/ และ /u:/ ซึ่งเป็นสระขอบในภาษาไทย

ตาราง 1 รายการคำทดสอบพยัญชนะกักภาษาไทย

สระ	สัทบริบท	ตำแหน่งของฐานกรณ์		
		ริมฝีปากคู่	ปุ่มเหงือก	เพดานอ่อน
i:	ระหว่างสระ	มีปี (mi:.pi:)	คำตี้ (dà:.tǐ:)	หาคี้ (hǎ:.kǐ:)
		ลาพี (la:.pʰi:)	ซ้อตี้ (sǔu:.tʰǐ:)	หาคีย์ (hǎ:.kʰǐ:)
		อย่าบี (jà:.bǐ:)	ดูดี (du:.di:)	-
	นำหน้าสระ	หยิบปี (jǐp.pi:)	หัดตี้ (hàt.tǐ:)	หักกี้ (hàk.kǐ:)
		ซบพี (sóp.pʰi:)	จัตตี้ (tɕàt.tʰǐ:)	ถูกคีย์ (tʰù:k.kʰǐ:)
		จับบี (tɕàp.bǐ:)	คิตตี้ (kít.di:)	-
a:	ระหว่างสระ	คำป้า (dà:.pǎ:)	คาตา (kʰa:.ta:)	หากา (hǎ:.ka:)
		ทอผ้า (tʰw:.pʰǎ:)	คาท่า (kʰa:.tʰǎ:)	มีชา (mi:.kʰǎ:)
		ถูบ่า (tʰũ:.bà:)	มาดำ (ma:.dà:)	-
	นำหน้าสระ	พบป้า (pʰóp.pǎ:)	ดีดตา (di:t.ta:)	ดักกา (dàk.ka:)
		พับผ้า (pʰàp.pʰǎ:)	จัตท่า (ŋàt.tʰǎ:)	พักชา (pʰàk.kʰǎ:)
		ตบบ่า (tòp.bà:)	หัดดำ (hàt.dà:)	-
u:	ระหว่างสระ	ดูปู (du:.pu:)	คาตู้ (kʰa:.tũ:)	คำกู่ (dà:.kũ:)
		ดูพู่ (du:.pʰũ:)	ทาถู (tʰa:.tʰũ:)	มีคู (mi:.kũ:)
		ฆ่าปู (kʰǎ:.bũ:)	มาดู (ma:.du:)	-
	นำหน้าสระ	จับปู (tɕàp.pu:)	ขัตตู้ (kàt.tũ:)	หยิกกู่ (jik.kũ:)
		รับพู่ (ràp.pʰũ:)	ขัตถู (kʰàt.tʰũ:)	จากคู (tɕà:k.kũ:)
		รับปู (ràp.bũ:)	คิตดู (kʰít.du:)	-

การเก็บข้อมูล

เนื่องจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 ในปัจจุบัน การบันทึกเสียงในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยจึงจะใช้การบันทึกเสียงออนไลน์ผ่านทางโปรแกรม Zoom โดยให้ผู้บอกภาษาบันทึกเสียงผ่านทางโทรศัพท์มือถือ

หรืออุปกรณ์ที่ใช้เปิดแอปพลิเคชันสำหรับการบันทึกเสียงและใช้หูฟังที่มีไมโครโฟนเป็นตัวรับเสียง ซึ่งแอปพลิเคชันที่จะใช้ในงานวิจัยนี้คือ แอปพลิเคชัน Awesome Voice Recorder บน android หรือ AVR X บน ios และตั้งค่าอัตราสุ่มสัญญาณ (sampling rate) ที่ 44,100 เฮิรตซ์ เลือกช่องเสียง (audio channel) แบบสัญญาณเสียงช่องเดียว (mono) และการบันทึกเสียงให้เป็นสกุลไฟล์ .wav ระหว่างการบันทึกเสียง ผู้บอกภาษาจะต้องเว้นอุปกรณ์ที่ใช้ในการบันทึกเสียงห่างจากปากประมาณ 15 - 30 เซนติเมตรและอยู่ในพื้นที่ที่ไม่มีเสียงรบกวนเพื่อให้เหมาะสำหรับการบันทึกเสียงมากที่สุด

ในด้านรายการคำ ผู้วิจัยจะแสดงหน้าต่างคำผ่านโปรแกรม Zoom ไปยังหน้าจอคอมพิวเตอร์ของผู้บอกภาษา คำทั้ง 48 คำจะถูกสุ่มในแต่ละสัทบริบทโดยผู้บอกภาษาพูดคำพูดต่อเนื่องทั้งหมด 3 ครั้ง ในกรอบประโยค “พูดว่า__อีกที” /p^hu:t wā: __?i:k t^hi:/

คำทดสอบ (test token) มีจำนวนทั้งสิ้น 2,880 คำ (8 พยางค์ชนะ x 3 สระ x ออกเสียง 3 ครั้ง x 4 สัทบริบท x ผู้บอกภาษา 10 คน)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การแบ่งช่วงและกำกับข้อมูล

การแบ่งช่วงของข้อมูลจะใช้โปรแกรม PRAAT เวอร์ชัน 6.1.36 ซึ่งจะพิจารณาจากรูปแบบคลื่นเสียง (waveform) ประกอบกับแผนภาพคลื่นเสียง (spectrogram) ในการแบ่งจุดของข้อมูลจะใช้ดัดแปลงจาก Deterding and Nolan (2007) ซึ่งภายในงานวิจัยนี้จะมีการแบ่งจุดของช่วงเวลาออกเป็น 4 จุดช่วงในช่วงปิดฐานกรณ์และช่วงเปิดฐานกรณ์ ดังนี้

- 1) จุด A คือ จุดเริ่มต้นของการปิดฐานกรณ์ หรือ จุดเริ่มต้นสัญญาณแถบของค่าความถี่
- 2) จุด B คือ จุดสิ้นสุดสัญญาณแถบของค่าความถี่
- 3) จุด C คือ จุดสิ้นสุดของการปิดฐานกรณ์
- 4) จุด D คือ จุดสิ้นสุดสัญญาณแถบของการพ่นลม

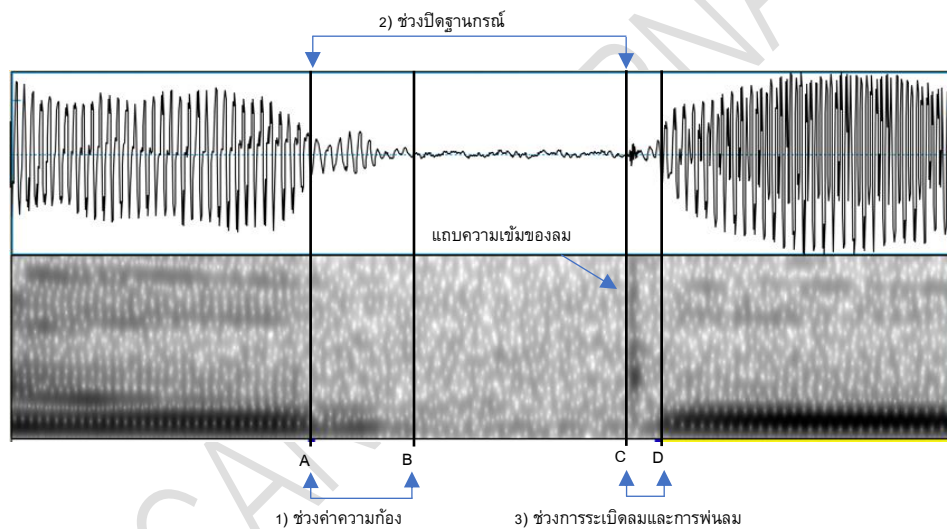
จากการแบ่งจุดของช่วงเวลาข้างต้น ช่วงของระยะเวลาจะแบ่งออกเป็น 3 ช่วงที่ใช้ในการศึกษาในงานวิจัยนี้ ได้แก่

- 1) ช่วงค่าความถี่ของพยางค์ชนะกักระหว่างจุด A กับ จุด B
- 2) ช่วงปิดฐานกรณ์ของพยางค์ชนะกักระหว่างจุด A กับ จุด C
- 3) ช่วงการระเบิดลมและการพ่นลมของพยางค์ชนะกักระหว่างจุด C กับ จุด D

จากการแบ่งช่วงข้างต้น ในการระบุช่วงปิดฐานกรณ์ผู้วิจัยจะระบุจุดเริ่มของการปิดฐานกรณ์ตั้งแต่มิช่วงที่มีการปรากฏช่วงเสียงบนแผนภาพคลื่นเสียงไปถึงช่วงต้นของการระเบิดลมซึ่งถือว่าเป็นจุดสิ้นสุดของช่วงปิดฐานกรณ์ โดยสังเกตจากแถบความถี่ของการระเบิดลมที่ปรากฏบนแผนภาพคลื่นเสียงซึ่งจะพิจารณา

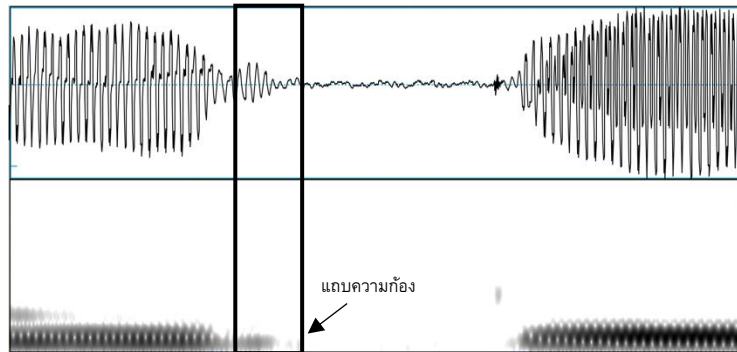
ประกอบกับรูปแบบคลื่นเสียง ในกรณีที่มีการระเบิดลมไม่ปรากฏจนถึงช่วงเริ่มต้นของสระซึ่งมักเกิดขึ้นในการออกเสียงพยัญชนะกักก้อง ผู้วิจัยจะถือว่าจุดเริ่มต้นของสระคือจุดสิ้นสุดของช่วงปิดฐานกรณณ์ ในส่วนของช่วงค่าความก้องภายในช่วงปิดฐานกรณณ์จะระบุจุดเริ่มต้นตั้งแต่ช่วงที่มีการปรากฏแถบความก้อง (voice bar) จนถึงจุดสิ้นสุดของแถบความก้องบนแผนภาพคลื่นเสียงซึ่งจะพิจารณาประกอบกับการสั้นของคลื่นเสียงที่ปรากฏบนรูปแบบคลื่นเสียง ในขณะที่ช่วงการระเบิดลมและการพ่นลมจะระบุจุดเริ่มต้นตั้งแต่มีการปรากฏแถบความเข้มของการระเบิดลมหรือการพ่นลมจนไปถึงจุดสิ้นสุดของการพ่นลมหรือช่วงเริ่มต้นของสระที่ตามมา ดังตัวอย่างในภาพที่ 1 ที่มีการแบ่งช่วง ได้แก่ 1) ช่วงค่าความก้อง 2) ช่วงปิดฐานกรณณ์ และ 3) ช่วงการระเบิดลมและการพ่นลมของการออกเสียงพยัญชนะกักในสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระ

ภาพ 1 แผนภาพคลื่นเสียงและรูปแบบคลื่นเสียงของพยัญชนะกัก /p/ คำว่า “ดูปู”

นอกจากนี้ ในการพิจารณาช่วงค่าความก้องจะใช้วิธีการปรับค่าช่วงเสียงไดนามิก (dynamic range) และค่าการเน้นคลื่นความถี่ (pre-emphasis) ลงให้เหมาะสมกับเสียงบันทึกของผู้บอกภาษาแต่ละคนเนื่องจากสภาพแวดล้อมและอุปกรณ์สำหรับการบันทึกเสียงของผู้บอกภาษาแต่ละคนมีความแตกต่างกันจากการบันทึกเสียงออนไลน์ โดยการปรับค่าดังกล่าวส่งผลให้แผนภาพคลื่นเสียงปรากฏแถบความก้องที่สอดคล้องกับการสั้นของคลื่นเสียงที่ปรากฏบนรูปแบบคลื่นเสียง ดังปรากฏในภาพที่ 2

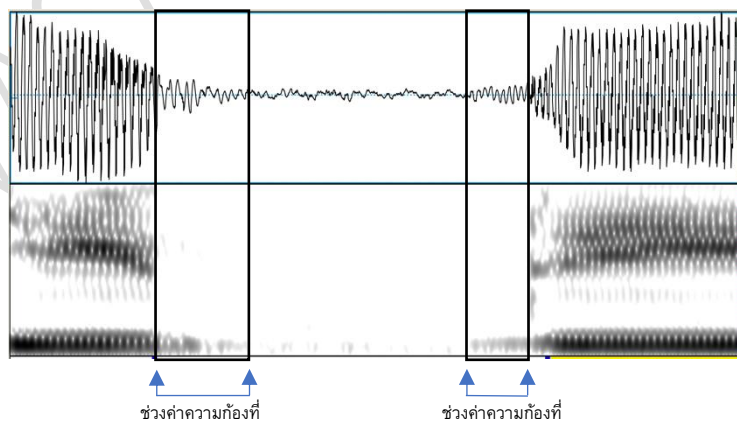
ภาพ 2 แผนภาพคลื่นเสียงและรูปแบบคลื่นเสียงที่มีการปรับค่าช่วงเสียงไดนามิก และค่าการเน้นคลื่นความถี่

2. การวัดค่าทางกลศาสตร์ศาสตร์ของความถี่ในช่วงปิดฐานกรณ์

ในการคำนวณหาความถี่ในช่วงปิดฐานกรณ์ ผู้วิจัยจะใช้สูตรคำนวณอัตราความถี่ หรือ $\%voice = 100 \times \frac{B-A}{C-A}$ (Deterding & Nolan, 2007) ตามสูตรดังกล่าวจะใช้ค่าระยะเวลาของช่วงค่าความถี่ (จุด A - จุด B) หารด้วยค่าระยะเวลาของช่วงปิดฐานกรณ์ (จุด A - จุด C) เพื่อหาค่าร้อยละซึ่งแสดงถึงระดับความถี่ในการออกเสียงพยัญชนะกักช่วงปิดฐานกรณ์ ในกรณีที่ปรากฏสัญญาณแถบความถี่หลายช่วงในช่วงปิดฐานกรณ์ ซึ่งมักพบในสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระ (CVC._V) ดังปรากฏในภาพที่ 3 ผู้วิจัยจะนำค่าระยะเวลาของช่วงค่าความถี่ทั้งหมดมาบวกกันก่อนนำไปคำนวณตามสูตรเดิม

ภาพ 3 แผนภาพคลื่นเสียงและรูปแบบคลื่นเสียงของพยัญชนะกัก /d/ คำว่า “คิดดี”

3. การวิเคราะห์ค่าทางสถิติ

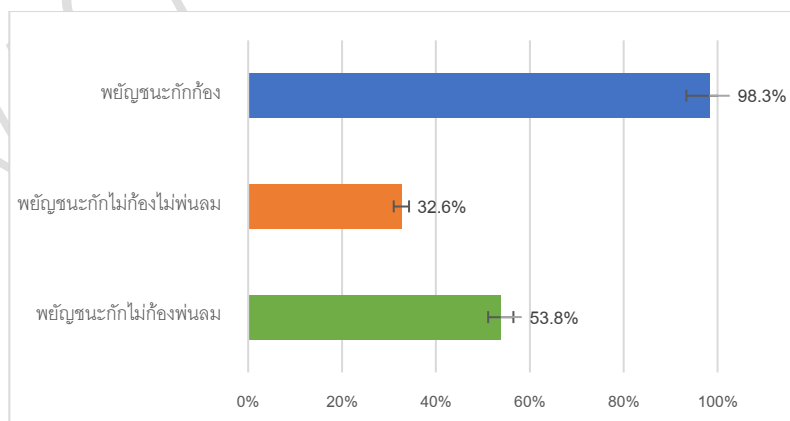
ผู้วิจัยนำผลวิเคราะห์ค่าทางกลศาสตร์ คือ ระดับความถี่จากการออกเสียงพยัญชนะกัก ที่ออกเสียงในสัทบริบทแต่ละประเภทมาคำนวณเพื่อหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัย รวมถึงวิเคราะห์ทางสถิติจากระดับความถี่ด้วยการใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way analysis of variance/ ANOVA) โดยกำหนดความต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ $P\text{-value} < 0.05$

ผลการศึกษา

ระดับความถี่ของพยัญชนะกักในสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บอกภาษาในการออกเสียงพยัญชนะกักแต่ละประเภท พบว่า ในสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระ ผู้บอกภาษาแต่ละคนมีระดับความถี่ไปในส่วนใหญ่มากในทิศทางเดียวกัน แม้ว่าจะมีการแปรค่าที่แท้จริงต่างกันแต่รูปแบบโดยรวมสอดคล้องกัน จึงนำผลของผู้บอกภาษาทั้งหมดมาเฉลี่ยรวมและนำเสนอในแผนภูมิที่ 1 สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยระดับความถี่ของพยัญชนะกักไม่ก้องร้อยละ 98.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.7) ค่าเฉลี่ยระดับความถี่ของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมร้อยละ 32.6 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 24.6) และค่าเฉลี่ยระดับความถี่ของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมร้อยละ 53.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 29.4) ซึ่งเมื่อไล่ลำดับตามค่าเฉลี่ยระดับความถี่ พบว่า พยัญชนะกักไม่ก้องมีค่าเฉลี่ยระดับความถี่มากที่สุด รองลงมาคือพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม และน้อยที่สุดคือพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม โดยมีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2,237) = 140.426, P < 0.001$

แผนภูมิ 1 ค่าเฉลี่ยระดับความถี่ของพยัญชนะกักในสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระ

จากการเปรียบเทียบระหว่างประเภทของพยัญชนะกักข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบตามตำแหน่งฐานกรณ์ และบริบทสระที่ตามมา พบว่า ในการออกเสียงพยัญชนะกักไม่ก้อง ฐานกรณ์ริมฝีปากมีค่าเฉลี่ยระดับความถี่มากกว่าฐานกรณ์ปุ่มเหงือก โดยพยัญชนะกักไม่ก้องฐานกรณ์ริมฝีปากมีค่าเฉลี่ยระดับความถี่ร้อยละ 99.5

(ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.9) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 92.0 - 100 และพยัญชนะกักก้องฐานกรณัมปุมเห็งือก มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 97.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.1) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 77.3 - 100 จากค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า ค่าเฉลี่ยระดับความก้องมีความแตกต่างกันระหว่างฐานกรณัม และมีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างฐานกรณัม $F(1,58) = 4.274, P = 0.043$

ในส่วนของผลการศึกษาระดับความก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมพบว่า พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณัมเพดานอ่อนมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 36.7 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 29.1) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 0 - 92.5 และรองลงมาคือพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณัมริมฝีปากโดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 33.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 22.4) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 3.0 - 87.6 และน้อยที่สุดคือพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณัมปุมเห็งือกโดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 28.2 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 21.7) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 0 - 81.5 แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างฐานกรณัม $F(2,87) = 0.901, P = 0.410$

ในส่วนของผลการศึกษาระดับความก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม พบว่า พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณัมปุมเห็งือกมีระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 57.6 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 32.4) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 0 - 100 และรองลงมาคือพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณัมริมฝีปาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 54.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 31.0) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 5.8 - 100 และน้อยที่สุดคือพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณัมเพดานอ่อน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 49.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 24.6) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 0 - 100 แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างฐานกรณัม $F(2,87) = 0.652, P = 0.523$

นอกจากฐานกรณัมของพยัญชนะกักแต่ละประเภท ระดับความก้องของพยัญชนะกักก้องมีความแตกต่างกันตามแต่ละบริบทพบว่า ในการออกเสียงพยัญชนะกักก้องฐานกรณัมริมฝีปาก เมื่อตามด้วยสระ /a:/ และ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องเท่ากันและมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 100 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 0) ขณะที่สระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 98.5 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 3.2) ในขณะที่พยัญชนะกักก้องฐานกรณัมปุมเห็งือก เมื่อตามด้วยสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 98.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.1) รองลงมาคือ สระ /u:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 97.0 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 6.8) และสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 96.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 7.4)

แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสระในฐานกรณริมฝีปาก $F(2,27) = 2.245, P = 0.125$ และฐานกรณปุ่มเหงือก $F(2,27) = 0.266, P = 0.769$

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณริมฝีปาก เมื่อตามด้วยสระ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 39.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 20.3) และรองลงมาคือ สระ /i:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 35.0 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 18.3) และสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 24.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 27.3) ในขณะที่พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณปุ่มเหงือก เมื่อตามด้วยสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 29.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 17.3) รองลงมาคือ สระ /i:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 29.0 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 23.0) และสระ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 26.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 26.2) และในส่วนการออกเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณเพดานอ่อน เมื่อตามด้วยสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 44.2 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 29.0) และรองลงมาคือ สระ /a:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 38.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 31.0) และสระ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 27.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 27.5) แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสระในฐานกรณริมฝีปาก $F(2,27) = 1.118, P = 0.342$ ฐานกรณปุ่มเหงือก $F(2,27) = 0.054, P = 0.948$ และฐานกรณเพดานอ่อน $F(2,27) = 0.893, P = 0.421$

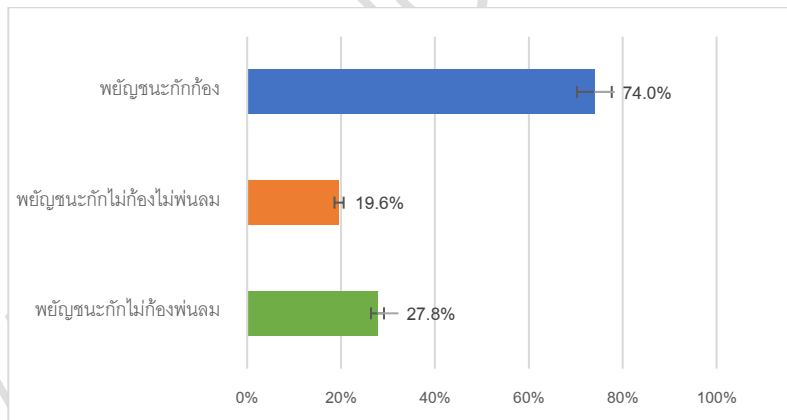
ส่วนระดับความก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณริมฝีปาก เมื่อตามด้วยสระ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 68.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 31.5) และรองลงมาคือ สระ /a:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 54.4 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 27.3) และสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 41.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 31.1) ในขณะที่พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณปุ่มเหงือก เมื่อตามด้วยสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 65.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 33.5) รองลงมาคือ สระ /a:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 56.2 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 32.7) และสระ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 51.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 32.9) และในส่วนการออกเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณเพดานอ่อน เมื่อตามด้วยสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 50.2 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 18.1) และรองลงมาคือ สระ /a:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 49.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 31.4) และสระ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับ

ความถี่ร้อยละ 47.2 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 25.2) ในฐานกรณริมฝีปาก $F(2,27) = 1.914, P = 0.167$ ฐานกรณริมฝีปากเหนือ $F(2,27) = 0.461, P = 0.635$ และฐานกรณเพดานอ่อน $F(2,27) = 0.042, P = 0.959$

ระดับความถี่ของพยัญชนะกักในสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้บอกภาษาในการออกเสียงพยัญชนะกักแต่ละประเภท พบว่า ในสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระ ผู้บอกภาษาแต่ละคนมีระดับความถี่ไปในส่วนใหญ่อันเดียวกัน แม้ว่าจะมีการแปรต่างกันแต่รูปแบบโดยรวมสอดคล้องกัน จึงนำผลของผู้บอกภาษาทั้งหมดมาเฉลี่ยรวมและนำเสนอในแผนภูมิที่ 2 สรุปได้ว่า ค่าเฉลี่ยระดับความถี่ของพยัญชนะกักถี่ร้อยละ 74.0 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 23.7) ค่าเฉลี่ยระดับความถี่ของพยัญชนะกักไม่ถี่ไม่พ่นลมร้อยละ 19.6 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 14.7) และค่าเฉลี่ยระดับความถี่ของพยัญชนะกักไม่ถี่พ่นลมร้อยละ 27.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 22.5) ซึ่งเมื่อไล่ลำดับตามค่าเฉลี่ยระดับความถี่ พบว่า พยัญชนะกักถี่มีค่าเฉลี่ยระดับความถี่มากที่สุด รองลงมาคือพยัญชนะกักไม่ถี่ไม่พ่นลม และน้อยที่สุดคือพยัญชนะกักไม่ถี่พ่นลม โดยมีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $F(2,237) = 141.868, P < 0.001$

แผนภูมิ 2 ค่าเฉลี่ยระดับความถี่ของพยัญชนะกักในสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระ

จากการเปรียบเทียบระหว่างประเภทของพยัญชนะกักข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบตามตำแหน่งฐานกรณ พบว่า ในการออกเสียงพยัญชนะกักถี่ ค่าเฉลี่ยระดับความถี่ของผู้บอกภาษาที่มีความแตกต่างระหว่างฐานกรณ คือ ฐานกรณริมฝีปากเหนือมีค่าเฉลี่ยระดับความถี่มากกว่าฐานกรณริมฝีปาก โดยพยัญชนะกักถี่ ฐานกรณริมฝีปากมีค่าเฉลี่ยระดับความถี่ร้อยละ 69.6 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 23.6) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 16.3 - 100 และพยัญชนะกักถี่ฐานกรณริมฝีปากเหนือมีค่าเฉลี่ยระดับความถี่ร้อยละ 78.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 23.5) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 31.4 - 100 จากค่าเฉลี่ยระดับความถี่ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า แม้ค่าเฉลี่ยระดับความถี่มีความแตกต่างระหว่างฐานกรณ แต่ไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างฐานกรณ $F(1,58) = 2.023, P = 0.160$

ผลการวิเคราะห์พัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม พบว่า พัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณริมฝีปาก มีระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 19.9 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 13.1) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 0 - 49.4 รองลงมาคือพัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณเพดานอ่อน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 19.5 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 15.9) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 0 - 50.0 และน้อยที่สุดคือพัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณปุ่มเหงือก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 19.4 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 15.4) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 0 - 59.5 แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างฐานกรณ $F(2,87) = 0.010, P = 0.990$

ในส่วนของพัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมพบว่ามีพัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณปุ่มเหงือกมีระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 30.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 22.5) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 0 - 77.9 รองลงมาคือพัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณเพดานอ่อน โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 28.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 24.9) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 0 - 80.8 และน้อยที่สุดคือพัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณริมฝีปาก โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 24.9 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 20.4) มีค่าพิสัยระหว่างร้อยละ 1.9 - 85.2 แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างฐานกรณ $F(2,87) = 0.414, P = 0.662$

นอกจากฐานกรณของพัญชนะกักแต่ละประเภท ระดับความก้องของพัญชนะกักก้อง มีความแตกต่างตามแต่ละบริบทสระพบว่า ในการออกเสียงพัญชนะกักก้องฐานกรณริมฝีปาก เมื่อตามด้วยสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 74.0 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 18.8) และรองลงมาคือ สระ /u:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 71.7 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 22.6) และสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 63.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 29.3) ในขณะที่พัญชนะกักก้องฐานกรณปุ่มเหงือก เมื่อตามด้วยสระ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 84.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 15.4) และรองลงมาคือ สระ /i:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 80.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 22.7) และสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 70.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 30.4) แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสระในฐานกรณริมฝีปาก $F(2,27) = 0.556, P = 0.580$ และฐานกรณปุ่มเหงือก $F(2,27) = 0.834, P = 0.445$

จากการพิจารณาค่าเฉลี่ยระดับความก้องของพัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณริมฝีปาก เมื่อตามด้วยสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 22.5 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 14.6) และรองลงมาคือ สระ /u:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 21.1

(ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 13.5) และสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 16.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 11.6) ในขณะที่พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณปุ่มเหงือก เมื่อตามด้วยสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 23.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 20.2) รองลงมาคือสระ /i:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 19.7 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 13.9) และสระ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 14.6 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 10.8) และในส่วนของารออกเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมฐานกรณเพดานอ่อน เมื่อตามด้วยสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 23.6 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 14.8) และรองลงมาคือ สระ /u:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 18.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 15.8) และสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 16.0 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 17.7) แต่ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสระในฐานกรณริมฝีปาก $F(2,27) = 0.634, P = 0.538$ ฐานกรณปุ่มเหงือก $F(2,27) = 0.885, P = 0.424$ และฐานกรณเพดานอ่อน $F(2,27) = 0.580, P = 0.567$

ผลการศึกษาค่าเฉลี่ยระดับความก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณริมฝีปาก พบว่าเมื่อตามด้วยสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 30.1 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 22.3) และรองลงมาคือ สระ /u:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 25.7 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 20.2) และสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 18.8 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 18.9) ในขณะที่พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณปุ่มเหงือก เมื่อตามด้วยสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 36.5 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 23.3) รองลงมาคือ สระ /i:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 29.5 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 25.4) และสระ /u:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 24.3 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 19.1) และในส่วนของารออกเสียงพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมฐานกรณเพดานอ่อน เมื่อตามด้วยสระ /i:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 46.0 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 26.3) และรองลงมาคือ สระ /u:/ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 20.6 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 22.4) และสระ /a:/ มีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องร้อยละ 18.4 (ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 16.8) ความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความก้องดังกล่าวไม่มีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสระในฐานกรณริมฝีปาก $F(2,27) = 0.771, P = 0.473$ และฐานกรณปุ่มเหงือก $F(2,27) = 0.721, P = 0.495$ แต่ปรากฏในฐานกรณเพดานอ่อน $F(2,27) = 4.813, P = 0.016$

การเปรียบเทียบระดับความก้องของพยัญชนะกักภาษาไทยของผู้บอภาษาระหว่างศัพท์บริบทตำแหน่งระหว่างสระและศัพท์บริบทตำแหน่งนำหน้าสระ

จากการวิเคราะห์ระดับความก้องในช่วงปิดฐานกรณ์ ผลลัพธ์แสดงให้เห็นรูปแบบของค่าเฉลี่ยระดับความก้องในการออกเสียงพยัญชนะกักในแต่ละศัพท์บริบทตำแหน่งในรูปแบบเดียวกัน กล่าวคือ พยัญชนะกักก้องมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากที่สุด รองลงมาคือพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม และพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องน้อยที่สุด ซึ่งค่าเฉลี่ยระดับความก้องของพยัญชนะกักแต่ละประเภทมีความต่างอย่างนัยสำคัญทางสถิติดังรายละเอียดในหัวข้อที่ 3.1 และ 3.2

เมื่อพิจารณาเรื่องความก้องกับอัตราการแพร่ของละอองลอย งานวิจัยของ Asadi et al. (2020) พิสูจน์ทราบกลไกที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ของละอองลอยจากการศึกษาเปรียบเทียบอัตราการแพร่ของละอองลอยในการออกเสียงพยัญชนะภาษาอังกฤษ ได้แก่ พยัญชนะกัก พยัญชนะนาสิก และพยัญชนะเสียดแทรก ซึ่งผลชี้ให้เห็นว่าลักษณะการออกเสียงพยัญชนะกักส่งผลต่อการแพร่ของละอองลอยมากที่สุด และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างพยัญชนะกักก้องและไม่ก้องพบว่า พยัญชนะกักก้องมีอัตราการแพร่ของละอองลอยมากกว่าพยัญชนะกักไม่ก้องเนื่องจากความก้องเกิดจากการสั่นของเส้นเสียงที่มีเมือกปกคลุมอยู่จึงกลไกในการผลิตละอองลอย (Asadi et al., 2020; Morawska et al., 2009; Wei & Li, 2016) ดังนั้น จากการศึกษาครั้งนี้ที่ศึกษาการแปรของระดับความก้องของพยัญชนะกักภาษาไทยที่เป็นทั้งเสียงก้องและไม่ก้อง เมื่อนำไปเชื่อมโยงกับข้อค้นพบของงานวิจัยข้างต้นเพื่อตีความการไล่ระดับแนวโน้มของอัตราการแพร่ของละอองลอยชี้ให้เห็นว่า พยัญชนะกักก้องจะมีแนวโน้มของอัตราการแพร่ของละอองลอยมากที่สุด พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมจะมีแนวโน้มของอัตราการแพร่ของละอองลอยรองลงมา และพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมจะมีแนวโน้มของอัตราการแพร่ของละอองลอยน้อยที่สุด นอกจากนี้ เมื่อเรียงการไล่ระดับแนวโน้มของอัตราการแพร่ของละอองลอยเปรียบเทียบระหว่างศัพท์บริบทตำแหน่งระหว่างสระกับศัพท์บริบทตำแหน่งนำหน้าสระชี้ให้เห็นว่า พยัญชนะกักที่อยู่ในศัพท์บริบทตำแหน่งระหว่างสระมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากกว่าพยัญชนะกักที่อยู่ในศัพท์บริบทตำแหน่งนำหน้าสระ

รายละเอียดค่าเฉลี่ยระดับความก้อง ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และพิสัยของการออกเสียงพยัญชนะกักแต่ละประเภทที่อยู่ในแต่ละศัพท์บริบทแสดงในตารางที่ 2

จากการคำนวณหาค่าทางสถิติเปรียบเทียบระหว่างศัพท์บริบทตำแหน่งระหว่างสระ กับศัพท์บริบทตำแหน่งนำหน้าสระพบว่า ค่าเฉลี่ยระดับความก้องมีความแตกต่างระหว่างแต่ละศัพท์บริบทโดยศัพท์บริบทตำแหน่งระหว่างสระมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากกว่าศัพท์บริบทตำแหน่งนำหน้าสระและความแตกต่างดังกล่าวมีความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างศัพท์บริบท

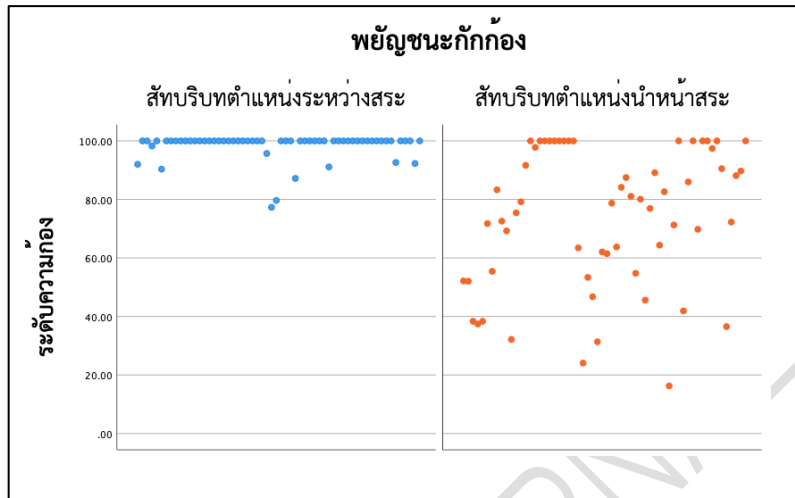
ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัยของระดับความก้อง
ของพยัญชนะกักภาษาไทย

ประเภทของสัทบริบท	ประเภทของพยัญชนะกัก	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ค่าพิสัย
สัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระ	กักก้อง	98.3	4.7	77.3 - 100
	กักไม่ก้องไม่พ่นลม	32.6	24.6	0 - 92.5
	กักไม่ก้องพ่นลม	53.8	29.4	0 - 100
สัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระ	กักก้อง	74.0	23.7	16.3 - 100
	กักไม่ก้องไม่พ่นลม	19.6	14.7	0 - 59.5
	กักไม่ก้องพ่นลม	36.2	30.0	0 - 100

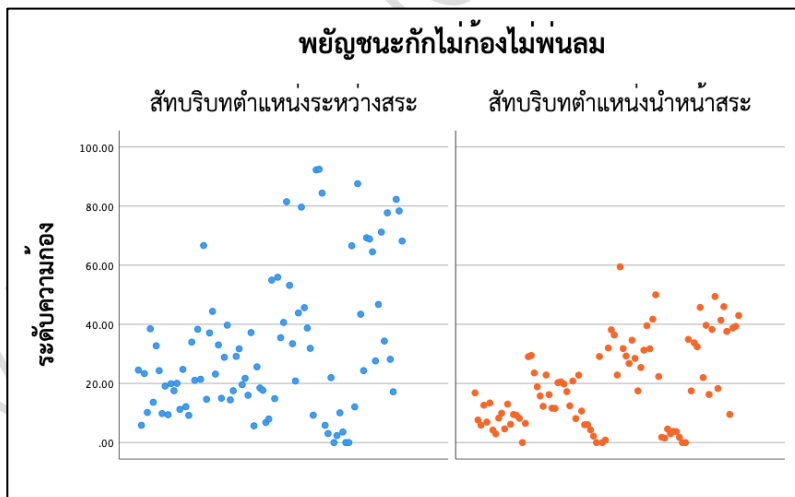
เมื่อพิจารณาพยัญชนะกักก้องในแต่ละสัทบริบทจากภาพที่ 4 พบว่า ระดับความก้องในสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระมีการกระจายบนแผนภาพมากกว่าสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระ การกระจายดังกล่าวชี้ให้เห็นอิทธิพลลักษณะความไม่ก้องของพยัญชนะกักในตำแหน่งท้ายพยางค์ที่มีผลต่อความก้องในช่วงปิดฐานกรณ์ของพยัญชนะกักก้องในสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระส่งผลให้ระดับความก้องน้อยลงต่างจากพยัญชนะกักในสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระที่อิทธิพลความก้องของสระส่งผลให้ความก้องมีความต่อเนื่อง โดยความต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสัทบริบท $F(1,118) = 60.530, P < 0.001$

ในส่วนพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมในแต่ละสัทบริบทจากภาพที่ 5 พบว่า สัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระมีช่วงของการกระจายบนแผนภาพมากกว่าสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระเนื่องจากอิทธิพลของสระที่อยู่ระหว่างพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมส่งผลให้ความก้องมีความต่อเนื่องซึ่งส่งผลให้พยัญชนะกักที่ไม่มีความก้องปรากฏช่วงเวลาความก้องในช่วงปิดฐานกรณ์ของพยัญชนะกัก และลักษณะดังกล่าวก็ปรากฏในสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระเช่นกัน แต่ด้วยลักษณะความไม่ก้องของพยัญชนะกักท้ายพยางค์ส่งผลให้เกิดความไม่ต่อเนื่องของความก้องจึงมีความก้องปรากฏในช่วงปิดฐานกรณ์น้อยลง โดยความต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสัทบริบท $F(1,178) = 18.719, P < 0.001$

ภาพ 4 แผนภาพกระจายระดับความก้องของพยัญชนะกักก้องในแต่ละสัทบริบท

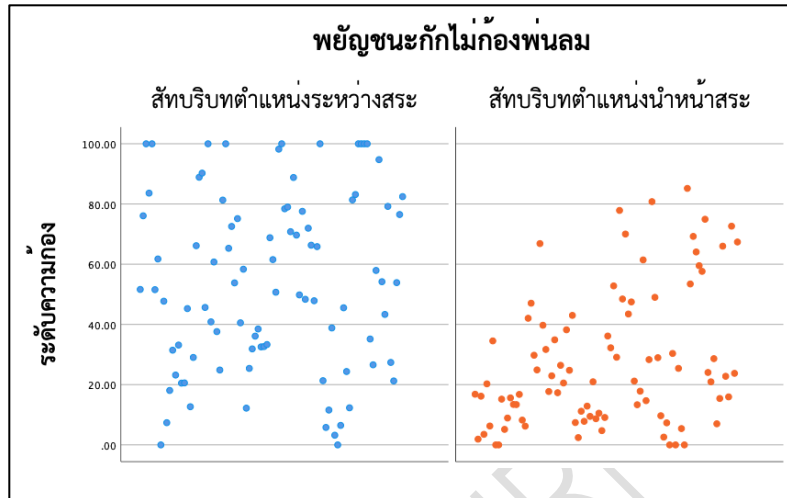

ภาพ 5 แผนภาพกระจายระดับความก้องของพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมในแต่ละสัทบริบท

พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในแต่ละสัทบริบทตามที่แสดงในภาพที่ 6 เห็นได้ว่า สัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระมีช่วงของการกระจายบนแผนภาพมากกว่าสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระ ซึ่งเกิดจากอิทธิพลของสระในรูปแบบเดียวกันกับที่เกิดกับพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมข้างต้น แต่จะเห็นว่าช่วงของการกระจายของสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระและสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระมีระยะการกระจายห่างกันไม่มาก โดยความต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสัทบริบท $F(1,178) = 44.515, P < 0.001$

ภาพ 6 แผนภาพกระจายระดับความก้ำองของพยัญชนะกักไม่ก้ำองพ่นลมในแต่ละสัทบริบท

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาการแปรของความก้ำองของพยัญชนะกักภาษาไทยพบการแปรของความก้ำองทั้งในพยัญชนะกักก้ำองและพยัญชนะกักไม่ก้ำอง โดยสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระส่งผลต่อระดับความก้ำองในช่วงปิดฐานกรณธ์ของพยัญชนะกักเนื่องจากความต่อเนื่องของความก้ำองส่งผลให้พยัญชนะกักไม่ก้ำองมีคุณสมบัติเสียงก้ำองปรากฏขึ้นในช่วงปิดฐานกรณธ์ เช่นเดียวกับสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระที่พยัญชนะกักไม่ก้ำองมีคุณสมบัติเสียงก้ำองปรากฏในช่วงปิดสัทญาน แต่เนื่องจากอิทธิพลของความไม่ก้ำองของพยัญชนะกักข้างท้ายพยางค์ส่งผลให้ความก้ำองของสระไม่มีความต่อเนื่องจึงมีระยะเวลาที่ปรากฏแถบสัทญานความก้ำองน้อยลง รวมถึงส่งผลให้พยัญชนะกักก้ำองสูญเสียความก้ำองในบางช่วงของระยะเวลาปิดฐานกรณธ์

ผลจากการวิเคราะห์แสดงให้เห็นความต่างของพยัญชนะกักแต่ละประเภทที่อยู่ในสัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระและตำแหน่งนำหน้าสระ กล่าวคือ พยัญชนะกักก้ำองมีค่าเฉลี่ยระดับความก้ำองมากที่สุด รองลงมาคือพยัญชนะกักไม่ก้ำองพ่นลม และน้อยที่สุดคือพยัญชนะกักไม่ก้ำองไม่พ่นลม ซึ่งความต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อเปรียบเทียบพยัญชนะกักแต่ละประเภทที่มีตำแหน่งฐานกรณธ์และสระที่แตกต่างกันพบว่า พยัญชนะกักแต่ละประเภทมีค่าเฉลี่ยระดับความก้ำองแตกต่างกันตามฐานกรณธ์และสระ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างสระมีข้อสังเกตว่า สระสูงมีแนวโน้มที่จะมีค่าเฉลี่ยระดับความก้ำองมากกว่าสระต่ำซึ่งปรากฏความต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเพียงพยัญชนะกักไม่ก้ำองพ่นลมฐานกรณธ์ในสัทบริบทตำแหน่งนำหน้าสระเพียงเท่านั้น ด้วยข้อสังเกตดังกล่าวเมื่อพิจารณาจากข้อพิสูจนธ์ทราบจากการศึกษา

ที่เกี่ยวข้องมีความสอดคล้องกันคือ ความก้องในช่วงปิดฐานกรณ์อาจได้รับผลจากอิทธิพลของสระส่งผลต่อขนาดของช่องปากให้หดลงและความดันลมที่น้อยลง รวมถึงสระสูงส่งผลให้ช่องคอมีขนาดใหญ่ซึ่งช่วยต่อการผลิตเสียงก้องได้มากกว่า (Ohala & Riordan, 1979; Pape et al., 2006) นอกจากนี้ ค่าระยะเวลาของช่วงปิดฐานกรณ์ก็เป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลต่อความต่อเนื่องของคุณสมบัติของพยัญชนะกักภาษาไทย จากการเปรียบเทียบค่าระยะเวลาระหว่างพยัญชนะกักแต่ละประเภทพบว่า พยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลมมีค่าระยะเวลายาวสุด รองลงมาคือพยัญชนะกักก้อง และน้อยที่สุดคือพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับการศึกษาที่เกี่ยวข้องแสดงให้เห็นไปในทางเดียวกันว่าพยัญชนะกักไม่ก้องมักจะมีค่าระยะเวลายาวกว่าพยัญชนะกักก้อง (Kharlamov, 2022) แต่ขัดแย้งกับพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมในภาษาไทยที่มีค่าระยะเวลาน้อยกว่าพยัญชนะกักก้อง ซึ่งเหตุผลดังกล่าวอาจมาจากการขอบเขตการแยกประเภทของพยัญชนะกักภาษาไทยที่มีพยัญชนะกัก 3 ประเภท จึงส่งผลให้พยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลมมีค่าระยะเวลาของช่วงปิดฐานกรณ์สั้นลงเมื่อช่วงเวลากการพ่นลมยาวขึ้น (พัทธนันท์ หาญชาญเวช, 2562)

ข้อค้นพบจากตัวแปรสัทบริบทพบว่า สัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากกว่าตำแหน่งนำหน้าสระในทุกการออกเสียงพยัญชนะกักในแต่ละประเภท และความต่างดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบระดับความก้องระหว่างผู้บอกภาษาเพศชายและผู้บอกภาษาเพศหญิงเห็นได้ว่า ผู้บอกภาษาเพศชายมีค่าเฉลี่ยระดับความก้องมากกว่าผู้บอกภาษาเพศหญิงในแต่ละประเภทของพยัญชนะกักและสัทบริบท ซึ่งข้อค้นพบนี้สอดคล้องกับการศึกษาในอดีตเนื่องจากเพศเป็นตัวแปรที่ส่งผลกระทบต่อคุณสมบัติความก้องได้เนื่องจากเพศชายมีช่องเหนือเส้นเสียง (supraglottal cavity) ใหญ่กว่าเพศหญิงซึ่งช่วยในเรื่องความดันของในช่องเหนือสายเสียงและช่องใต้เส้นเสียง (supra- and subglottal) และการสั้นของเส้นเสียง (Oh, 2011)

จากผลลัพธ์ข้างต้น เมื่อเปรียบเทียบกับแนวโน้มของอัตราการแพร่ของละอองลอยในงานวิจัยของ Asadi et al. (2020) ที่พบว่าพยัญชนะกักก้องภาษาอังกฤษมีอัตราการแพร่ของละอองลอยมากกว่าพยัญชนะกักไม่ก้องซึ่งชี้ให้เห็นถึงความก้องที่เป็นกลไกในการผลิตละอองลอย เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของค่าความก้องกับการแพร่ของละอองลอยตามข้อค้นพบในอดีต เชื่อมโยงกับการแปรระดับความก้องของพยัญชนะกักภาษาไทยจึงอนุมานได้ว่า พยัญชนะกักก้องจะมีแนวโน้มของอัตราการแพร่ของละอองลอยมากที่สุด รองลงมาคือพยัญชนะกักไม่ก้องพ่นลม และน้อยที่สุดคือพยัญชนะกักไม่ก้องไม่พ่นลม เมื่อเปรียบเทียบระหว่างสัทบริบท สัทบริบทตำแหน่งระหว่างสระจะมีแนวโน้มของอัตราการแพร่ของละอองลอยมากกว่าตำแหน่งนำหน้าสระ

ดังนั้น ในการศึกษาการแปรระดับความก้องในครั้งนี้จะช่วยให้เข้าใจลักษณะของพยัญชนะกักภาษาไทยในคำพูดต่อเนื่องมากขึ้น และเชื่อมโยงกับประเด็นการแพร่ของละอองลอยซึ่งส่งผลต่อการแพร่

เชื้อโรคระหว่างบุคคล อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นเฉพาะประเด็นเรื่องการแปรระดับความก้องของพยัญชนะกักภาษาไทยที่มีฐานกรณ์และสัทบริบทที่แตกต่างกันจึงมีการควบคุมปัจจัย เช่น อายุ สำเนียงของผู้บอกภาษา ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการแปรของความก้องเช่นกัน ดังนั้น การศึกษาในปัจจัยดังกล่าวต่อไปในอนาคตอาจเพิ่มพูนข้อค้นพบในครั้งนี้ให้ชัดเจนและลึกซึ้งยิ่งขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

บทความนี้ได้รับการอุดหนุนการวิจัยและนวัตกรรมจากสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ 2565

รายการอ้างอิง

- ตามใจ อวิรุทธิโยธิน. (2554). ช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยมาตรฐานสำเนียงใต้และภาษาไทยมาตรฐาน. *วารสารภาษาและวัฒนธรรม*, 30(1), 27-45.
- พัทธนันท์ หาญชาญเวช. (2562). การแปรทางกลศาสตร์ของช่วงเวลาเริ่มเสียงก้องของพยัญชนะกักในภาษาไทยที่พูดโดยผู้หญิงข้ามเพศ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Abkarian, M., Mendez, S., Xue, N., Yang, F., & Stone, H. A. (2020). Speech can produce jet-like transport relevant to asymptomatic spreading of virus. *Proceedings of the National Academy of Sciences*, 117(41), 25237-25245. doi:10.1073/pnas.2012156117
- Abramson, A. S., & Whalen, D. H. (2017). Voice Onset Time (VOT) at 50: Theoretical and practical issues in measuring voicing distinctions. *Journal of Phonetics*, 63, 75-86. doi:10.1016/j.wocn.2017.05.002
- Asadi, S., Wexler, A. S., Cappa, C. D., Barreda, S., Bouvier, N. M., & Ristenpart, W. D. (2019). Aerosol emission and superemission during human speech increase with voice loudness. *Scientific Reports*, 9(1), 1-10. doi:10.1038/s41598-019-38808-z
- Asadi, S., Wexler, A. S., Cappa, C. D., Barreda, S., Bouvier, N. M., & Ristenpart, W. D. (2020). Effect of voicing and articulation manner on aerosol particle emission during human speech. *PLOS ONE*, 15(1), 1-15. doi:10.1371/journal.pone.0227699
- Cho, T., & Ladefoged, P. (1999). Variation and universals in VOT: Evidence from 18 languages. *Journal of Phonetics*, 27(2), 207-229. doi:https://doi.org/10.1006/jpho.1999.0094

- Deterding, D., & Nolan, F. (2007). Aspiration and Voicing of Chinese and English Plosives. In *Proceedings of the 16th international congress of phonetic sciences* (pp. 385-388). Universität des Saarlandes Saarbrücken Germany.
- Du, D., & Zhang, J. (2020). The effect of vowel contexts on voice onset time of Mandarin word-initial stops. In *2020 International Conference on Asian Language Processing (IALP)* (pp. 121-124).
- Gabriel, C., Krause, M., & Dittmers, T. (2018). VOT production in multilingual learners of French as a foreign language: Cross-linguistic influence from the heritage languages Russian and Turkish. *Revue française de linguistique appliquée*, (1), 59-72. doi:10.3917/rfla.231.0059
- Gandour, J., Ponglorpisit, S., & Dechongkit, S. (1990). Age-related effects on the production of voice onset time in Thai word-initial stops. *Brain and Language*, 42, 337-345.
- Jacewicz, E., Fox, R. A., & Lyle, S. (2009). Variation in stop consonant voicing in two regional varieties of American English. *Journal of the International Phonetic Association*, 39(3), 313-334. doi:10.1017/S0025100309990156
- Kessinger, R. H., & Blumstein, S. E. (1997). Effects of speaking rate on voice-onset time in Thai, French, and English. *Journal of Phonetics*, 25(2), 143-168. doi:10.1006/jpho.1996.0039
- Kharlamov, V. (2022). Phonetic Effects in the Perception of VOT in a Prevoicing Language. *Brain Science*, 12(4). doi:10.3390/brainsci12040427
- Li, F. (2013). The effect of speakers' sex on voice onset time in Mandarin stops. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 133(2), 142-147. doi:10.1121/1.4778281
- Lisker, L., & Abramson, A. S. (1964). A Cross-Language Study of Voicing in Initial Stops: Acoustical Measurements. *20*(3), 384-422. doi:10.1080/00437956.1964.11659830
- Morawska, L., Johnson, G. R., Ristovski, Z. D., Hargreaves, M., Mengersen, K., Corbett, S., Chao, C.Y.H., Li, Y., & Katoshevski, D. (2009). Size distribution and sites of origin of droplets expelled from the human respiratory tract during expiratory activities. *Journal of Aerosol Science*, 40(3), 256-269. doi:https://doi.org/10.1016/j.jaerosci.2008.11.002
- Natarina, A. (2019). Voicing and aspiration in Marathi stops. *International Journal of Linguistics and Discourse Analytics*, 1(1), 8-21.

- Oh, E. (2011). Effects of speaker gender on voice onset time in Korean stops. *Journal of Phonetics*, 39(1), 59-67.
- Ohala, J. J., & Riordan, C. J. (1979). Passive vocal tract enlargement during voiced stops. *The Journal of the Acoustical Society of America*, 65(S1), 23. doi:10.1121/1.2017164
- Pape, D., Mooshammer, C., Hoole, P., & Fuchs, S. (2006). Devoicing of word-initial stops: A consequence of the following vowel? In J. Harrington & M. Tabain (Eds.), *Speech production: Models, phonetic processes, and techniques* (pp. 211-226). Psychology Press
- Parker, F. (1974). The coarticulation of vowels and stop consonants. *Journal of Phonetics*, 2(3), 211-221. doi:https://doi.org/10.1016/S0095-4470(19)31271-9
- Torre, P., 3rd, & Barlow, J. A. (2009). Age-related changes in acoustic characteristics of adult speech. *Journal of Communication Disorders*, 42(5), 324-333. doi:10.1016/j.jcomdis.2009.03.001
- Wei, J., & Li, Y. (2016). Airborne spread of infectious agents in the indoor environment. *American Journal of Infection Control*, 44(9, Suppl), 102-108. doi:https://doi.org/10.1016/j.ajic.2016.06.003
- Weismer, G. (1979). Sensitivity of voice-onset time (VOT) measures to certain segmental features in speech production. *Journal of Phonetics*, 7(2), 197-204. doi:https://doi.org/10.1016/S0095-4470(19)31041-1
- Wrembel, M. (2011). Cross-linguistic influence in third language acquisition of voice onset time. In W.-S. Lee & E. Zee (Eds.), *Proceedings of the 17th International Congress of Phonetic Sciences* (pp.2157-2160). City University of Hong Kong.

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่เกี่ยวข้องกับความรักในภาษาไทย-จีน

อาภรณ์ ธิรกันต์¹

ใจว รุ่ย²

Received 8 September 2022

Revised 18 November 2022

Published 29 December 2022

บทคัดย่อ

ปัญหาของงานวิจัยนี้มาจากคำถามที่ว่าในด้านความหมายและโครงสร้างของสำนวนที่เกี่ยวข้องกับความรักในภาษาไทย-จีนมีจุดร่วมและต่างกันอย่างไร ในงานวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (quantitative research) มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาเปรียบเทียบระดับความเหมือนทางด้านความหมายของสำนวนและระดับความเหมือนของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบในสำนวน 2) ศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างของสำนวนความรักไทย-จีน โดยในการศึกษานี้ได้ใช้แนวคิดอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ และทฤษฎีการวิเคราะห์องค์ประกอบ ใช้วิธีศึกษาข้อมูลในเชิงเอกสาร (documentary research) โดยการคัดคำศัพท์ออกมาจากพจนานุกรมไทย-จีนแล้วนำมาเปรียบเทียบ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) นำเสนอโดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ จากนั้นสรุปผล

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ในด้านความหมายของสำนวนและระดับความเหมือนของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบสามารถแบ่งออกเป็น 5 ประเภท รวมเป็น 23 คู่สำนวน โดยความหมายและสิ่งที่เอามาเปรียบเทียบในสำนวนได้สะท้อนให้เห็นถึงความเหมือนและความต่างทางด้านวิถีชีวิต แนวคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมของคนในชาติออกมาให้เห็นเด่นชัด 2) ในด้านรูปแบบโครงสร้างพยางค์ในสำนวนความรักของไทย พบว่าสำนวนความรักมีจำนวนพยางค์ที่สั้นที่สุดจำนวน 2 พยางค์ ยาวที่สุด 12 พยางค์ สำนวนความรักของจีนจำนวนพยางค์ที่สั้นที่สุดมี 3 พยางค์ ยาวที่สุดมี 10 พยางค์ ในด้านรูปแบบโครงสร้างของคำ 9 รูปแบบ มีรูปแบบโครงสร้างที่มีความเหมือนร่วมกัน 5 รูปแบบ ส่วนในด้านโครงสร้างไวยากรณ์ของสำนวนความรักใน 7 รูปแบบพบว่า มีลักษณะร่วมเหมือนกัน 6 รูปแบบ

คำสำคัญ: สำนวน ความรัก การศึกษาเปรียบเทียบ ภาษาไทย ภาษาจีน

¹ อาจารย์ ดร. ประจำหมวดรายวิชาศึกษาทั่วไป สำนักวิชาจีนวิทยา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง อีเมล: thiragun@hotmail.com

² รองศาสตราจารย์ ดร. ประจำสาขาวรรณคดีโบราณ ภาควิชาภาษาและวรรณคดีจีน มหาวิทยาลัยซีหนาน อีเมล: zkidult@hotmail.com

A Comparative Study of Love Idioms in Thai and Chinese

Arphon Thiragun³

Zhou Rui⁴

Abstract

The research question is about the meaning and structure of the love idioms in Thai and Chinese, what are the similarities and differences. This quantitative research aims to achieve the following objectives. 1) To conduct a comparative study of the resemblance of both the meanings and the similarities between objects being compared. 2) To study and compare the structure of Thai-Chinese love idioms. In this research used Ethnosemantics concept and Factor analysis theory by conducting documentary research, selecting words from a Thai-Chinese dictionary, then conducting a comparative analysis. The statistics used for data analysis were mean and standard deviation. The data was analyzed by utilizing content analysis, and presented by implementing descriptive analysis.

Research results reveal that: 1) The meanings of the idioms and the degrees of similarity between the idioms being compared can be divided into 5 types, making a total of 23 pairs of idioms. The meaning and the things that can be compared in the idioms clearly reflect the similarities and differences in ways of life, concepts, beliefs and national cultures. 2) The forms and structures of Thai love idioms typically contain at the very least 2 syllables, and the longest idioms contain 12 syllables. As for Chinese love idioms the smallest number of syllables is 3 syllables, and the longest is 10 syllables. The form and structure of words in Chinese-Thai love idioms can be divided into 9 categories, and it was found that 5 categories have the same style. Finally, out of the 7 patterns of the grammatical structure of love idioms, it was found that 6 patterns had the same style.

Keywords: idioms, love, a comparative study, Thai, Chinese

³ Ph.D., Lecturer, School of Sinology, Mae Fah Luang University. e-mail: thiragun@hotmail.com

⁴ Associate Professor, Ph.D., School of Chinese Languages and Literatures, Southwest University. e-mail: zkidult@hotmail.com

บทนำ

การศึกษาความหมายและโครงสร้างของสำนวนถือเป็นสิ่งสำคัญ ในเรื่องความหมายของสำนวนพบว่าในบางสำนวนมีความหมายเหมือนกัน แต่ต่างกันในเจตนาของการใช้ (สุนันท์ ฉัญชิลินกุล, 2543) ในการใช้สำนวนหากเลือกใช้สำนวนผิดจะทำให้การสื่อความหมายเปลี่ยนแปลงไปด้วย การศึกษาเกี่ยวกับความหมายและโครงสร้างของสำนวน ในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ได้ให้ความหมาย “สำนวน” ไว้ว่า ถ้อยคำที่เรียบเรียง โวหาร บางทีก็ใช้ว่าสำนวนโวหารมีความหมายไม่ตามตัวหรือมีความหมายอื่นแฝงอยู่ ส่วนมานิต เจียรบรรจงกิจ (2544) กล่าวว่า สำนวนคือวลีคงรูปที่กะทัดรัดกินความลึกซึ้ง ซึ่งผู้คนใช้กันจนชินมาเป็นเวลายาวนาน และประภัสสร วศินินิตวงศ์ (2544) กล่าวว่าคนไทยรู้จักคุ้นเคยกับสำนวนจีนมานานแล้ว ทั้งนี้เพราะสำนวนจีนมีความหมายลึกซึ้ง แฝงคติชวนให้คิด และเข้าใจได้ไม่ยาก กล่าวโดยสรุป สำนวนจึงหมายถึง ถ้อยคำที่มีวิธีการเรียบเรียงเป็นพิเศษไม่ต้องพูดตรง ๆ แต่เป็นการใช้ภาษาที่กระชับ มีความหมายเป็นที่เข้าใจและใช้กันจนเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวาง

ในการศึกษานี้ได้ใช้แนวคิดอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ และทฤษฎีการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์เป็นการศึกษาภาษา ดังนั้นการวิเคราะห์โครงสร้างและความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับความรักในแต่ละหมวดของไทย-จีน จะทำให้เข้าใจถึงระบบความคิดของกลุ่มชาวไทย-จีนได้ อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2549) กล่าวถึง อรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ไว้ว่า “เป็นการศึกษาที่เป็นวิทยาศาสตร์และทำให้เข้าใจระบบปริชาณของมนุษย์ได้เป็นอย่างดี โดยวัตถุประสงค์ของอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์คือ การเข้าใจระบบปริชาณ ซึ่งหมายถึงระบบความรู้ความคิด มโนทัศน์ของกลุ่มชาติพันธุ์ใดก็ตาม โดยวิเคราะห์ถึงองค์ประกอบทางความหมายซึ่งเป็นวิธีการที่ใช้ในการวิเคราะห์คำในหมวดคำศัพท์ใด ๆ ของภาษา ขั้นตอนในการวิเคราะห์องค์ประกอบคือ กำหนดมิติแห่งความแตกต่างและระบุอรรถลักษณะในแต่ละมิติ” ส่วนทฤษฎีการวิเคราะห์องค์ประกอบ เพียรศิริ วงศ์วิภาณนท์ (2525, หน้า 319-323) กล่าวว่า การวิเคราะห์องค์ประกอบมีหลักการเบื้องต้นอยู่ 2 ประการ ได้แก่ 1) ความหมายของคำนำมาจำแนกเป็นส่วนความหมายย่อยได้ ส่วนคำย่อยเหล่านี้เรียกว่าอรรถลักษณะ 2) อรรถลักษณะแต่ละประการที่ประกอบขึ้นมาเป็นความหมายของคำแต่ละคำนั้น จะมีใช้อรรถลักษณะที่พบในคำเพียงคำเดียว กล่าวคือ อรรถลักษณะเป็นเครื่องช่วยให้เราเห็นถึงความสัมพันธ์ของความหมายของคำต่าง ๆ ได้ จากการสำรวจพบว่าบทความวิจัยของสุพรรณณี เรืองสงค์ และอรพัช บวรรักษา (2563) ในหัวข้อคำศัพท์เกี่ยวกับการปรุงอาหารในภาษาไทยใหญ่: การศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ ได้เคยใช้แนวคิดอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์ และทฤษฎีการวิเคราะห์องค์ประกอบในการศึกษาความหมายคำศัพท์

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสำนวนไทย-จีนพบว่า ฉิน หยงหลิน (2526) ในหัวข้อการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทย ได้ศึกษาลักษณะทั่วไปและวิเคราะห์เปรียบเทียบสำนวนจีนและสำนวนไทยประเภท 4 พยางค์ ส่วนชญัญพร ปริญาวุฒิชัย (2543) ในหัวข้อการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนและภาษาไทย ได้ศึกษาเกี่ยวกับสำนวนซึ่งมีตัวเลขในภาษาจีนที่ประกอบด้วย

คำศัพท์คำกับสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาไทย เพื่อวิเคราะห์ให้เห็นถึงลักษณะที่เหมือนกันและแตกต่างกันของสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาทั้งสอง พิริยา สุรขจร (2544) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสัตว์ และชัชศรัณย์ เฑิดชูตระกูลชัย (2544) ได้ศึกษาหัวข้อสำนวนกริยา-กรรมแบบสามพยางค์ที่ใช้บ่อยในภาษาจีน นอกจากนี้ จินดาพร พินพงทรัพย์ (2545) ศึกษาเรื่อง สำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัว อูรา เด่นวิทย์เลิศล้ำ (2548) ในหัวข้อการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีคำว่าเงิน ทอง และของมีค่าในภาษาจีนกับในภาษาไทย ได้ศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีคำว่าเงินทองและของมีค่าในภาษาจีนที่มากกว่า 3 คำขึ้นไป วนิดา ตั้งเทียนชัย (2552) ศึกษาหัวข้อสำนวนจีน: โครงสร้างทางภาษาและเจตนาการใช้ ได้เน้นศึกษาโครงสร้างทางภาษาของสำนวนจีนและพัฒนาการใช้ความหมายในสำนวนจีน กณิกนันต์ โยธานะ (2556) ศึกษาหัวข้อการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “chi” และ “shi” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า “กิน” ได้เน้นศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า “chi” กับสำนวนไทยที่มีคำว่า “กิน” สุภัสสรา สวัสดิ์โยธิน (2562) ศึกษาหัวข้อสำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู” เน้นศึกษาประเภทและภาพสะท้อนของสำนวนของสำนวนไทย-จีนที่มีคำว่างู กฤตานน จุฑาเกียรติ (2564) ได้ศึกษาหัวข้อการศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนของสำนวนจีนที่มีคำว่า guǐ กับสำนวนไทยที่มีคำว่าผี เป็นการศึกษาด้านความหมายและประเภทของสำนวนไทย-จีนที่มีคำว่าผี และเปรียบเทียบความเหมือนของสำนวนที่มีคำว่าผี วรวิวรรณ จิราภรณ์ไพศาล (2561) ศึกษาหัวข้อสำนวนจีนที่มีคำเกี่ยวกับอวัยวะ โดยเน้นศึกษาในด้านของโครงสร้างทางภาษาและความหมายของสำนวน ตลอดจนภาพสะท้อนที่ปรากฏผ่านสำนวนจีนที่มีคำที่เกี่ยวกับอวัยวะ

จากการทบทวนวรรณกรรมพบว่า มีผู้ทำวิจัยในด้านตัวเลข ชีวิตประจำวัน เช่น หัวข้อการกิน หัวข้อเกี่ยวกับสัตว์ เช่น งู และในด้านสิ่งของ เช่น เงินทอง ส่วนในด้านเนื้อหาและไวยากรณ์ของสำนวน มีผู้ศึกษาในด้านจำนวนพยางค์สี่พยางค์ จำนวนมากกว่าสี่หรือน้อยกว่าสี่พยางค์ ศึกษาในด้านความหมายของสำนวนและโครงสร้างทางภาษาอย่างกว้าง ๆ แต่ยังไม่มีการศึกษาเฉพาะในหัวข้อเปรียบเทียบสำนวนความรักไทย-จีนในด้านความหมายและโครงสร้างของสำนวน หากได้ศึกษาในหัวข้อนี้ให้ละเอียดยิ่งขึ้นก็จะเป็นประโยชน์ทางการศึกษาภาษา และเป็นเครื่องมือเสริมสร้างความเข้าใจทางด้านวัฒนธรรมของจีนและไทยร่วมกัน และเป็นแนวทางในการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนไทย-จีนในกลุ่มอื่น ๆ ต่อไป นอกจากนี้ การศึกษาในครั้งนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจค้นคว้าในด้านสำนวนไทย-จีนอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับความเหมือนทางด้านความหมายของสำนวนและระดับความเหมือนของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบในสำนวน
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของสำนวนความรักไทย-จีน

ขอบเขตของการศึกษา

1. การศึกษาสำนวนที่เกี่ยวข้องกับความรักไทย-จีนในครั้งนี้ศึกษาเฉพาะประเภทของสำนวนไทย-จีนที่มีความหมายของสำนวนและระดับชั้นความเหมือนของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบในสำนวน และศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของสำนวนไทย-จีน โดยแหล่งของข้อมูลจะจำกัดอยู่เฉพาะในเอกสารเท่านั้น

2. ข้อมูลเอกสารที่นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ได้เลือกใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากหนังสือ ดังนี้

2.1 หนังสือสำนวนไทย ได้คัดเลือกหนังสือสำนวนจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ สำนวนไทย (ขุนวิจิตรมาตรา, 2541) สำนวนไทยฉบับสมบูรณ์ (วิเชียร เกษประทุม, 2550) และ 2,000 สำนวนไทย (เอกรัตน์ อุดมพร และสิทธิโรจน์ วงศ์วิทยาเจริญพัฒนา, 2544)

2.2 หนังสือสำนวนจีนจำนวน 3 ฉบับ ได้แก่ 汉语成语大全 (梅萌, 2011), 中华成语大词典 (唐志超, 2002) และ 常用成语分类使用手册 (徐朗, 2009)

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงเอกสาร (documentary research) เป็นการศึกษาในเชิงปริมาณ (quantitative research) โดยเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือการสำรวจและทบทวนสาระจากเอกสาร โดยเน้นการศึกษาข้อมูลสำนวนจากในพจนานุกรมไทย-จีนเป็นหลัก การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) และนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (analytical description) จากนั้นสรุปผลโดยรายละเอียดขั้นตอนในการวิจัยมีดังนี้

1. ขั้นศึกษาเอกสาร ศึกษาหนังสือ เอกสาร บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสำนวน โดยเน้นในการศึกษาทางด้านความหมายและโครงสร้างของสำนวน

2. ขั้นเก็บข้อมูล ผู้วิจัยได้รวบรวมศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับสำนวนความรักออกมาจำนวน 73 สำนวน จากเอกสารทั้ง 6 เล่มที่กล่าวไว้ในขอบเขตการวิจัย และแยกประเภทหมวดหมู่ตามหัวข้อวิจัยทางด้านความหมายและโครงสร้างสำนวน

3. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์เปรียบเทียบความเหมือนและความต่างของคำศัพท์ที่ได้แยกประเภทไว้ในแต่ละกลุ่มในรูปแบบตาราง เพื่อให้เห็นจุดร่วมและจุดต่างของสำนวนความรักจีน-ไทย

4. ขั้นสรุปเนื้อหาผลการศึกษาและนำเสนอผลการวิจัยเป็นแบบพรรณนาวิเคราะห์

ผลการศึกษา

จากการศึกษาเปรียบเทียบความหมาย และรูปแบบโครงสร้างของสำนวนความรัก ไทย-จีน ได้ผลการวิจัย ดังนี้

1. การเปรียบเทียบระดับความเหมือนทางด้านความหมายของสำนวนและระดับความเหมือนของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบในสำนวน

จากการศึกษาเปรียบเทียบสำนวนความรักไทย-จีนเกี่ยวกับระดับความเหมือนทางด้านความหมายของสำนวนและระดับความเหมือนของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบในสำนวน สามารถแบ่งออก 6 ประเภท ดังต่อไปนี้ 1) สำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันเกือบทุกประการ 2) สำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการ 3) สำนวนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน 4) สำนวนจีนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยเพียงเล็กน้อยและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการ 5) สำนวนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยเพียงเล็กน้อยและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน 6) สำนวนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยค่อนข้างมากและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน เพื่อให้เข้าใจง่ายจึงทำเป็นตารางแสดงผลการเปรียบเทียบประเภทของความหมายและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ ดังข้างล่างนี้

ตารางที่ 1 ระดับความเหมือนทางด้านความหมายของสำนวนและระดับความเหมือนของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบในสำนวน

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
สำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันเกือบทุกประการ	ไทย: คู่เรียงเคียงหมอน	ประเด็นเหมือน: ใช้แทนสามีภรรยาที่อยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน	ประเด็นเหมือน: ใช้วิถีชีวิตในชีวิตจริงของคู่สามีภรรยาที่โดยปกติจะนอนด้วยกันบนเตียงเดียวกันและใช้หมอนหนุนนอนเคียงกันบนเตียงในการเปรียบเทียบว่าเป็นคู่สามีที่อยู่ด้วยกันและอยู่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกัน
	จีน: 同床共枕 (นอนร่วมเตียงเดียวกันหมอนใบเดียวกัน)	ประเด็นต่าง: -	ประเด็นต่าง: -
	ไทย: ตัดบัวยังเหลือใย	ประเด็นเหมือน: ใช้กับคนเคยรักกัน ที่ถึงมีเรื่องที่ทำให้เลิกกันไป แต่ในด้านความรู้สึกมักยากที่จะตัดขาดจากกัน	ประเด็นเหมือน: ใช้ลักษณะธรรมชาติของรากบัว ในตอนที่ก้านของรากบัวขาดมักจะเหลือใยให้เห็นใช้ในการเปรียบเทียบเหมือนกัน
	จีน: 藕断丝连 (รากบัวขาดยังเหลือใย)	ประเด็นต่าง: -	ประเด็นต่าง: -

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
สำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกัน บางประการ	<p>ไทย: ชั่วฟ้าดินสลาย</p> <p>จีน: 天长地久 (ท้องฟ้ายืนยาวแผ่นดินยั่งยืน)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: มีความหมายเหมือนกันว่าชั่วนิรันดร์</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้ฟ้าและดินมาใช้ในการเปรียบเทียบความเป็นนิรันดร์เหมือนกัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในภาษาไทยใช้การเปรียบเทียบจวบจนในวันที่ฟ้าและดินถึงจุดสิ้นสุด ส่วนในภาษาจีนใช้การเปรียบเทียบว่าท้องฟ้าและดินจะยังคงอยู่ยืนยาวตลอดไป</p>
	<p>ไทย: ได้ใหม่ลืมเก่า</p> <p>จีน: 喜新厌旧 (ชอบใหม่เกลียดเก่า)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: มีความหมายเหมือนกันว่าพอได้ของชิ้นใหม่แล้ว ก็ละทิ้งหรือเลิกสนใจของชิ้นเก่า มักใช้กับความรักรักเดียวใจเดียว</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: มีการใช้ลักษณะธรรมชาติของมนุษย์ในตอนที่ได้ของชิ้นใหม่แล้วก็ไม่สนใจของชิ้นเก่ามาใช้ในการเปรียบเทียบกับความรักในตอนที่ได้รักกับคนใหม่แล้วก็ไม่สนใจคนรักเก่า</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้การได้ของชิ้นใหม่ที่ถูกใจแล้วเลิกสนใจของชิ้นเก่า ส่วนในภาษาจีนใช้ชอบของชิ้นใหม่ แล้วเกลียดของเก่าที่มีอยู่เดิม</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
	<p>ไทย: หัวแก้วหัวแหวน</p> <p>จีน: 掌上明珠 (ไข่มุก ในมือ)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้เปรียบกับความรักที่ รักลูกมาก</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบใช้หัวแก้ว หัวแหวน ไข่มุก ซึ่งเป็นเครื่องประดับที่ล้ำค่า เหมือนกัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในภาษาไทยใช้ หัวแก้วหัวแหวนใน การเปรียบกับลูก ส่วนในภาษาจีนใช้ ไข่มุกเปรียบกับลูก และมีมือเปรียบกับ พ่อแม่ที่คอยปกป้อง</p>
	<p>ไทย: คู่แล้วไม่แคล้วคลาด/ คู่แล้วไม่แคล้วกัน</p> <p>จีน: 结不解缘 (วาสนา ที่ผูกไว้แก้ไม่คลาย)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้เปรียบกับพรหมลิขิต ของสองคนที่ไม่อาจ แยกออกจากกันได้</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้ความเชื่อในเรื่องของพรหมลิขิตมา เปรียบว่าหากถูกกำหนดให้เป็นเนื้อคู่ กันแล้วไม่ว่าจะเจออุปสรรคหรือหนี อย่างไร สุดท้ายก็ได้กลับมาอยู่คู่กัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้ความเชื่อที่ว่าหาก คนสองคนถูกกำหนดให้เป็นคู่กันแล้ว แม้ว่าจะมีอุปสรรคมาขัดขวางความ รัก แต่สุดท้ายก็ได้มาครองคู่อยู่ ด้วยกันมาเปรียบ ส่วนในสำนวนจีน ใช้ความเชื่อในเรื่องด้ายแดง โดยใน ความเชื่อของชาวจีนมีความเชื่อว่า หากเทพบนสวรรค์ผูกด้ายแดงให้เป็น คู่กันแล้วจะแก้ด้ายแดงที่ถูกผูก อย่างไรก็แก้ไม่ได้เปรียบเสมือนกับ การที่อยากหนีอย่างไรก็ไม่พ้น สุดท้ายก็ได้มาครองคู่กัน</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
สำนวนที่มี ความหมาย ตรงหรือ คล้ายคลึงกับ สำนวนไทย แต่สิ่งที่นำมา เปรียบเทียบ ต่างกัน	<p>ไทย: ได้แกงเหน้าพริก</p> <p>จีน: 恋新忘旧 (รักสิ่งใหม่ ลืมสิ่งเก่า)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ในภาษาไทยหมายถึง ได้ใหม่ลืมเก่า ส่วนใน ภาษาจีนหมายถึงรักสิ่ง ใหม่แล้วลืมของเก่า</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้อาหารมาเปรียบ โดยใช้แกงแทนของใหม่และ น้ำพริกแทนของเก่า ส่วนใน สำนวนจีนใช้ความรู้สึกรักมา เปรียบ โดยพอได้คนรักใหม่แล้วก็ ลืมคนรักเก่า</p>
	<p>ไทย: ผัวหาบเมียคอน</p> <p>จีน: 夫妻一条心, 黄土变成金 (หากผัวเมียรวมใจเป็น หนึ่งเดียวกัน แม้ดิน เหลืองก็กลายเป็น ทอง)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้เปรียบกับสามีภรรยาที่ ช่วยกันขยันทำมาหากิน ร่วมฝ่าฟันอุปสรรคไป ด้วยกัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยกล่าวถึง เพียงแค่สามีภรรยาที่ขยัน ช่วยกันทำมาหากิน แต่ใน ความหมายของสำนวน จีนต่างกันเล็กน้อยตรงที่ บอกถึงผลลัพธ์ของความ ขยันรวมใจเป็นหนึ่งเดียว ของสามีภรรยาด้วยว่า แม้แต่ดินเหลืองธรรมดา ก็ยังสามารถช่วยกันหาวิธี ทำให้กลายเป็นเงินทำให้ ร่ำรวยได้</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้หาบกับคอนใน การเปรียบเทียบการช่วยกันของสามี ภรรยา ส่วนในสำนวนจีนใช้ดิน เหลืองธรรมดาในการเปรียบสิ่งไม่ มีค่า และทองเปรียบกับสิ่งมีค่า ว่าถ้าหากสามีภรรยารวมใจเป็น หนึ่งช่วยกันทำงานและร่วมกันคิด หาวิธีจะทำให้แม้สิ่งที่ไม่มีค่าก็ กลายเป็นสิ่งมีค่าได้</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
	<p>ไทย: รักพี่เสียดายน้อง</p> <p>จีน: 三心二意 (สามจิตสองใจ)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ลังเลใจ ตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกสิ่งไหนดี</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้พี่น้องมาเปรียบ ส่วนในสำนวนจีนใช้ใจมาเปรียบกับความรู้สึกตัดสินใจไม่ถูกว่าจะเลือกใครดี</p>
	<p>ไทย: กึ่งทองใบหยก</p> <p>จีน: 门当户对 (หินสลักคู่ที่วางกันหน้าประตูและหินสลักคู่ที่ติดบนประตูอยู่ในตำแหน่งที่สมมาตรกัน)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: แทนชายหญิงที่มีฐานะที่เท่าเทียมกันเหมาะสมที่จะเป็นคู่แต่งงานกัน</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้กึ่งทองและใบหยกซึ่งถือเป็นสิ่งมีค่าสองสิ่งที่มีความเหมาะสมกัน ส่วนในสำนวนจีนใช้ตำแหน่งที่สมมาตรกันของหินสลักคู่ที่วางกันหน้าประตูและหินสลักคู่ที่ติดบนประตูมาเปรียบกับความเหมาะสมกัน</p>
	<p>ไทย: ข้าวใหม่ปลามัน</p> <p>จีน: 新婚燕尔 (แต่งงานใหม่มีความสุข)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: มีความสุขในช่วงที่เพิ่งได้แต่งงาน</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้วิถีชีวิตของคนไทยสมัยก่อนที่กินอาหารตามฤดูกาลโดยเลือกใช้ข้าวใหม่ที่เก็บเกี่ยวในต้นฤดูและปลาที่จับได้ในฤดูฝนที่ตัวอ้วนพี มีรสชาติอร่อยมาใช้ในการเปรียบ ส่วนในสำนวนจีนใช้ความรู้สึกมีความสุขที่ได้แต่งงานมาใช้ในการเปรียบ</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
	<p>ไทย: พบไม่งามเมื่อยามชวาน บั้น</p> <p>จีน: 相见恨晚 (เสียตายเป็น เจอกันช้าไป)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้กับการเจอคนที่ ถูกใจในเวลาทีสายไป เนื่องจากตนเองแก่ แล้วหรือมีครอบครัว ไปแล้ว</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้ไม่เปรียบกับหญิง สาวสวย และชวานบั้นเปรียบกับ ชายแก่หรือมีครอบครัวไปแล้ว ส่วน ในสำนวนจีนมีความหมายตรงตัว ว่าเสียตายเป็นได้พบกันช้าไป</p>
	<p>ไทย: กระต่ายหมายจันทร์</p> <p>จีน: 癞蛤蟆想吃天鹅肉 (คางคกอยากกินเนื้อ หงส์)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ส่วนใหญ่มักใช้กับชาย ที่มีสถานะต่ำต้อย ไปรักหญิงที่มีเงินหรือ หญิงที่มีสถานะสูงศักดิ์</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้กระต่ายแทน ผู้ชาย และพระจันทร์แทนหญิงสาว ส่วนในสำนวนจีนใช้คางคกเปรียบ กับผู้ชายและใช้หงส์เปรียบกับหญิง ที่มีฐานะหรือมีสถานะสูงศักดิ์</p>
	<p>ไทย: โคแก่ชอบกินหญ้าอ่อน/ วัวแก่กินหญ้าอ่อน</p> <p>จีน: 枯杨生稊 (ต้นหยาง เหี่ยวเฉาออกขึ้นใหม่)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้เปรียบชายแก่ มีภรรยาสาว</p> <p>ประเด็นต่าง: -</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้โคแก่เปรียบกับ ชายแก่และหญ้าอ่อนเปรียบกับ หญิงสาวที่มีอายุน้อย ส่วนใน สำนวนจีนใช้ต้นหยางที่เหี่ยวเฉา แทนชายแก่ โดยใช้การงอกขึ้นใหม่ แทนความรู้สึกหลังจากได้แต่งงาน กับหญิงสาวที่อายุน้อยทำให้มี ชีวิตชีวาเหมือนกับต้นหยางที่เกิด ใหม่</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
	<p>ไทย: กินขันหมาก</p> <p>จีน: 明媒正娶 (แม่สื่อเห็นด้วยกับการแต่งงานและได้แต่งงานอย่างถูกต้องตามประเพณี)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ได้แต่งงานอย่างมีหน้ามีตา สมศักดิ์ศรี</p> <p>ประเด็นต่าง: ในความหมายของสำนวนจีนมีเพิ่มเรื่องการยินยอมจากแม่สื่อในการจัดงานแต่งงานด้วยสะท้อนวัฒนธรรมจีนโบราณในการหาคู่ครองที่ต้องมีแม่สื่อเป็นสื่อกลางในการหาคู่</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้ขันหมากเปรียบกับการแต่งงานอย่างมีหน้ามีตา โดยวัฒนธรรมไทยตั้งแต่โบราณหากมีการแต่งงานอย่างถูกต้องประเพณีจะต้องมีการจัดขันหมากมาสู่ขอ ส่วนในสำนวนจีนใช้คำว่าแม่สื่อเนื่องจากการแต่งงานถูกต้องตามประเพณีจีนในสมัยโบราณไม่สามารถหาคู่ครองได้เอง ต้องให้พ่อแม่เป็นผู้ตัดสินใจและในการหาคู่ครองจะต้องมีแม่สื่อเป็นคนกลางในการหาคู่</p>
	<p>ไทย: เด็ดดอกไม้ร่วมต้น</p> <p>จีน: 有缘千里能(来)相会 (หากมีวาสนาต่อกันแม้อยู่ไกลกันเป็นพันลี้สุดท้ายก็ได้มาครองคู่กัน)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้แทนการถูกกำหนดเอาไว้แล้วว่าต้องเป็นคู่กัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในความหมายของสำนวนไทยสะท้อนในเรื่องของการเคยร่วมทำบุญร่วมกันมาแต่ชาติปางก่อนจึงทำให้ถูกกำหนดให้มาครองคู่กัน ส่วนในความหมายของสำนวนจีนใช้แทนพรหมลิขิตของชายหญิงที่ถูกกำหนดให้เป็นคู่กัน แม้อยู่ห่างไกลกันนับพันลี้สุดท้ายก็ได้มาครองคู่กัน</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้การเด็ดดอกไม้ร่วมกันเป็นตัวแทนของการทำกรรมดีและกรรมชั่วร่วมกัน โดยผลกรรมในอดีตชาติที่กระทำร่วมกันมา ส่งผลให้ได้มาเป็นคู่กัน ส่วนในสำนวนจีนใช้ระยะทางเป็นตัวแทนของพรหมลิขิตว่าถึงแม้ระยะทางจะอยู่ห่างกันแสนไกลแต่หากเป็นคู่กันแล้วในที่สุดก็จะได้พบกันและครองคู่กัน</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
สำนวนจีนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยเพียงเล็กน้อยและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการ	<p>ไทย: อุ้มสม</p> <p>จีน: 千里姻缘一线牵 (แม้อยู่ไกลกันนับพันลี้ก็ยังมิด้ายแดงผูกเชื่อมถึงกัน)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: เหมาะสมกัน จึงทำให้เทวดากำหนดให้เป็นคู่กัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยหมายถึงอุ้มไปให้สมสู่กัน สำนวนนี้มาจากวรรณคดีในตอนที่เทวดาอุ้มพระเอกไปให้สมสู่กับนางเอกที่ตนเห็นว่าคู่ควรกัน ส่วนในความหมายของสำนวนจีนหมายถึงการได้เป็นคู่กันจากการผูกเทพผู้เฒ่าจันทรา มองว่าทั้งคู่เหมาะสมกันแล้วผูกเส้นด้ายแดงให้ชายหญิงที่เท่าทั้งสองเพื่อกำหนดให้เป็นคู่กัน</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ได้เทวดาช่วยเหลือในเรื่องมีคู่ครอง</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้เทวดาอุ้มไปให้สมสู่กัน ส่วนในสำนวนจีนใช้เทพผู้เฒ่าจันทราเป็นผู้ผูกด้ายแดงกำหนดความสนาให้เป็นคู่กัน</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
	<p>ไทย: เสียทองเท่าหัวไม้ยอม เสียตัวให้ใคร</p> <p>จีน: 金屋藏娇 (เรือนทอง ซ่อนอาเจียว)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: มีความหมายว่ารักมาก เหมือนกัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทย หมายถึง รู้สึกรักสามีมากจนถึงขั้นไม่ ยอมยกสามีให้หญิงอื่นแม้ จะแลกกับทรัพย์สินเงินทอง จำนวนมากก็ตาม ส่วนใน ความหมายของสำนวนจีน ในสมัยก่อนฮ่องเต้ชั้นผู้ดี ต้องการใช้เรือนทองเพื่อใช้ รับอาเจียวมาเป็นสนม ต่อมาใช้แทนความรู้สึก หญิงสวยมากเป็นพิเศษ</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้ทองแทนสิ่งมีค่าในการ เปรียบเทียบเหมือนกัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้ก่อนทองขนาด ใหญ่เท่าศีรษะเป็นตัวแทนของ สิ่งมีค่ามาก โดยนำมา เปรียบเทียบว่ารักมากขนาด ยินยอมที่จะสูญเสียสิ่งมีค่ามาก ไป ส่วนในสำนวนจีนใช้เรือน ทองเป็นตัวแทนของสิ่งที่มีค่า ราคาแพงมาก โดยนำมา เปรียบเทียบว่ารักมากจนขนาด ยอมเสียเงินจำนวนมากเพื่อ สร้างเรือนทองไว้เพื่อซ่อนหญิง ที่รักมากเอาไว้</p>
	<p>ไทย: ร่วมหัวจมท้าย/ ลุ่มหัวจมท้าย</p> <p>จีน: 共挽鹿车 (ร่วมดึง รถควา)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: มีความหมายว่าอยู่ร่วม ทุกข์ร่วมสุขมาด้วยกัน เหมือนกัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนจีน ในสมัยก่อน ยังมีความหมายที่ยกย่อง สามีภรรยาที่อยู่ร่วมทุกข์ ร่วมสุขกันมาอย่างสงบสุข</p>	<p>ประเด็นเหมือน: สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเป็น ยานพาหนะเหมือนกัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้เรือเป็นตัว เปรียบเทียบ ส่วนในสำนวนจีนใช้ รถเล็กชนิดหนึ่งของสมัยโบราณ มาเปรียบเทียบ</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
สำนวนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยเพียงเล็กน้อย และสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน	<p>ไทย: ถ่านไฟเก่า</p> <p>จีน: 破镜重圆 (กระจกแตกกลับมารวมกัน)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้กับชายหญิงที่หย่าหรือเลิกกันไปแล้วกลับมารักกันอีกครั้ง</p> <p>ประเด็นต่าง: ในความหมายของสำนวนไทยหมายถึงชายหญิงที่เคยรักใคร่หรือสามีภรรยาที่แม่เลิกร้างกันไป เมื่อมาพบกันใหม่ยอมเกิดความรักใคร่หรือปลงใจกันได้ง่ายขึ้น ส่วนในความหมายของสำนวนจีน ใช้เปรียบกับสามีภรรยาที่แยกจากกันหรือหย่าจากกันแล้วกลับมาอยู่ร่วมกันใหม่</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้ถ่านไฟเก่าเป็นตัวแทนของคนที่เคยรักกัน ส่วนในสำนวนจีนใช้กระจกที่แตกแล้วกลับมาต่อรวมกันอีกครั้งเปรียบกับคู่ที่หย่าร้างหรือเลิกกันไปแล้วกลับมารักกันอีกครั้ง</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
สำนวนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยค่อนข้างมากและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน	<p>ไทย: น้ำตาลโกล้มด</p> <p>จีน: 干菜烈火 (ผักแห้งไฟกระโหม)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในความหมายของสำนวนไทย จะหมายถึงชายหญิงที่ใกล้ชิดกันมากยอมหักใจไม่ให้รักกันได้ยาก ส่วนในความหมายของสำนวนจีนใช้แทนความต้องการในความรักอย่างรุนแรงของชายหญิงส่วนใหญ่ใช้ในการสัมพันธ์ความรักที่ไม่เหมาะสมระหว่างชายหญิง</p>	<p>ประเด็นเหมือน: ใช้ธรรมชาติที่เกิดขึ้นจริงมาเปรียบในสำนวนไทย ใช้น้ำตาลเปรียบกับหญิงสาว และมดเปรียบกับชาย โดยธรรมชาติมดชอบน้ำตาลอยู่แล้วและเมื่อยังอยู่ใกล้น้ำตาลก็เป็นธรรมชาติที่มดจะกินน้ำตาล ส่วนในสำนวนจีนใช้ผักแห้งเปรียบกับความต้องการของชายหญิง โดยธรรมชาติแล้วผักหรือหญ้าที่ยิ่งแห้งก็ยิ่งง่ายต่อการติดไฟ เมื่อไฟที่ลุกยังมีผักแห้งมาโยนใส่ยิ่งทำให้ไฟไหม้แรงยิ่งขึ้น</p> <p>ประเด็นต่าง: สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน โดยในสำนวนไทยใช้มดกับน้ำตาลเปรียบกับชายและหญิง ส่วนในสำนวนจีนใช้ไฟและผักแห้งเปรียบกับชายและหญิง</p>

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ประเภท	สำนวน	ความหมาย	สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบ
	<p>ไทย: ทอดสะพาน</p> <p>จีน: 暗送秋波 (แอบส่งคลื่น น้ำในฤดูใบไม้ ร่วง)</p>	<p>ประเด็นเหมือน: มีความหมายของสำนวนใน การแสดงกิริยาท่าทางให้อีก ฝ่ายรู้ว่าชอบเหมือนกัน</p> <p>ประเด็นต่าง: ในความหมายของสำนวนไทย หมายถึงแสดงกิริยาท่าทาง เป็นทำนองอยากติดต่อด้วย ส่วนในความหมายของสำนวน จีนใช้เปรียบกับหญิงสาวสวยที่ เล่นหูเล่นตาและยักคิ้วแอบส่ง ความรู้สึกให้อีกฝ่ายรู้ แต่ ความหมายในปัจจุบัน หมายถึง แอบคบกัน</p>	<p>ประเด็นเหมือน: -</p> <p>ประเด็นต่าง: ในสำนวนไทยใช้การทอดสะพาน เปรียบกับการแสดงกิริยาหรือท่าทาง ให้ทำให้อีกฝ่ายรับรู้ว่าอยากติดต่ ด้วย ส่วนในสำนวนจีนใช้ คลื่นน้ำ ในช่วงฤดูใบไม้ร่วงเปรียบกับการส่ง สายตาหรือท่าทางให้อีกฝ่ายรู้ว่าชอบ อย่างลับ ๆ</p>

จากผลตารางข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สำนวนความรักไทย-จีนสามารถจับเข้าคู่เปรียบเทียบกัน
ได้ทั้งหมด 23 คู่สำนวน แบ่งเป็น 1) สำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยและสิ่งที่
นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันเกือบทุกประการ จำนวน 2 คู่สำนวน 2) สำนวนจีนที่มีความหมายตรงหรือ
คล้ายคลึงกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกันบางประการ จำนวน 4 คู่สำนวน 3) สำนวน
ที่มีความหมายตรงหรือคล้ายคลึงกับสำนวนไทยแต่สิ่งที่นำมาเปรียบเทียบต่างกัน จำนวน 11 คู่สำนวน
4) สำนวนจีนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยเพียงเล็กน้อยและสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบเหมือนกัน
บางประการ จำนวน 3 คู่สำนวน 5) สำนวนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยเพียงเล็กน้อยและสิ่งที่นำมา
เปรียบเทียบต่างกัน จำนวน 1 คู่สำนวน 6) สำนวนที่มีความหมายต่างกับสำนวนไทยค่อนข้างมากและสิ่งที่
นำมาเปรียบเทียบต่างกัน จำนวน 2 คู่สำนวน นอกจากนี้ยังพบว่าความหมายและสิ่งที่เอามาเปรียบใน
สำนวนความรักมีความเชื่อมโยงเข้ากับวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ในโลกความเป็นจริง แนวคิดและ
ความเชื่อในสิ่งที่มองไม่เห็นเพื่อให้อีกฝ่ายเห็นถึงความหวังในความรัก โดยได้สะท้อนให้เห็นถึงจุดร่วมและจุดต่าง
ในแง่ของวิถีชีวิต แนวคิด ความเชื่อ และวัฒนธรรมของชาวไทย-จีนออกมาให้เห็นเด่นชัด

2. การเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของสำนวนความรักไทย-จีน

การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของสำนวนความรักไทย-จีน ได้ศึกษาใน 3 ประเด็น ได้แก่ รูปแบบจำนวนพยางค์ รูปแบบโครงสร้างคำ และรูปแบบโครงสร้างไวยากรณ์ของสำนวนความรักไทย-จีน จากการศึกษาได้ผลของการศึกษาดังข้างล่างดังนี้

2.1 รูปแบบจำนวนพยางค์

ในสำนวนจีนจำนวนพยางค์ที่น้อยที่สุดมีตั้งแต่ 3 พยางค์ขึ้นไป ตัวอย่างสำนวนที่มี 3 พยางค์ เช่น สำนวน 并头莲 (มักใช้เปรียบกับคู่รักสามีภรรยาที่รักกัน) จำนวนพยางค์มากที่สุดมี 16 พยางค์ เช่น 智者千虑，必有一失；愚者千虑，必有一得 (ถึงแม้จะเป็นที่คนฉลาดในการพิจารณาวิเคราะห์พันครั้งก็ต้องมีซักครั้งที่ผิดพลาด คนที่โง่ในการพิจารณาวิเคราะห์พันครั้งก็ต้องมีซักครั้งที่ถูกต้อง) จำนวนพยางค์ที่นิยมใช้มากที่สุดในสำนวนจีนจะเป็นสำนวนที่มี 4 พยางค์ เช่น สำนวน 爱不释手 (หมายถึงชอบมากหรือรักมากจนไม่อาจที่จะปล่อยความรักนั้นให้หลุดลอยจากมือไป) ในสำนวนไทยมีตั้งแต่ 1 พยางค์ขึ้นไป เช่น กรอบ (หมายความว่า ยากจน) จำนวนพยางค์มากที่สุดมี 12 พยางค์ เช่น แม่สื่อแม่ชักไม่ได้เจ้าตัวเองจ้วพันหลัก จำนวนพยางค์ในสำนวนไทยที่นิยมจะเป็นสำนวนที่มีจำนวน 2, 3, 5, 6 พยางค์ เช่น ขึ้นคาน (2 พยางค์) ชีหลังเสือ (3 พยางค์) ขว้างงูไม่พ้นคอ (5 พยางค์) เกลียดปลาไหลกินน้ำแกง (6 พยางค์)

จากการศึกษารูปแบบจำนวนพยางค์ของสำนวนความรักไทย-จีน พบว่า

1) จำนวนพยางค์ของสำนวนความรักของไทยที่น้อยที่สุดจะมีทั้งหมด 2 พยางค์ เช่น อุ้มสม แผลเก่า และคู่สร้าง ส่วนจำนวนพยางค์ที่มากที่สุดมีทั้งหมด 12 พยางค์ เช่น สำนวน ปลูกเรือนตามใจผู้อยู่ปลูกคู่ตามใจผู้นอน และมีการใช้สำนวนที่มีจำนวน 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 10, 12 พยางค์ ตัวอย่างสำนวน เช่น อุ้มสม (2 พยางค์) กินขันหมาก (3 พยางค์) คู่สร้างคู่สม (4 พยางค์) เด็ดดอกไม้ร่วมต้น (5 พยางค์) โคนอกชอบกินหญ้าอ่อน (6 พยางค์) พบไม่งามเมื่อยามขวานบั้น (7 พยางค์) ไม่ทำยอดทองกระบองยอดเพชร (8 พยางค์) เสียทองเท่าหัวไม่ยอมเสียผิวให้ใคร (10 พยางค์) แม่สื่อแม่ชักไม่ได้เจ้าตัวเองจ้วพันหลัก (12 พยางค์)

2) จำนวนพยางค์ของสำนวนความรักของจีนที่น้อยที่สุดจะมี 3 พยางค์ เช่น สำนวน 并头莲 ส่วนจำนวนพยางค์ที่ยาวที่สุดมี 10 พยางค์ เช่น 爱之欲其生，恶之欲其死 และมีการใช้สำนวนที่มีจำนวน 3, 4, 7, 8, 10 พยางค์ ตัวอย่างสำนวน 3 พยางค์ เช่น 并头莲 (ใช้เปรียบกับคู่รักสามีภรรยาที่รักกัน) สำนวน 4 พยางค์ เช่น 一生一世 (มักใช้ในการสาบานความรัก หมายถึงชั่วชีวิต นิรันดร์) สำนวน 7 พยางค์ เช่น 千里姻缘一线牵 (หมายถึงการแต่งงานของสามีภรรยาถูกกำหนดขึ้นโดยผู้เฒ่าจันทราที่แอบผูกเส้นด้ายแดงให้ชายหญิงที่เท่าของทั้งสอง) สำนวน 8 พยางค์ เช่น 癞蛤蟆想吃天鹅肉 (ส่วนใหญ่มักใช้กับชายที่มีสถานะต่ำต้อย ไปรักหญิงที่มีเงินหรือหญิงที่มีสถานะสูงศักดิ์) และสำนวน 10 พยางค์ เช่น 爱之欲其生，恶之欲其死 (ในตอนที่รักเขาก็อยากให้เขามีชีวิตอยู่ ในตอนที่เกลียดเขาก็อยากให้เขาตาย หมายถึงการปฏิบัติต่อผู้อื่นด้วยความรักส่วนตัว)

2.2 รูปแบบโครงสร้างคำของสำนวนความรักไทย-จีน

ในหัวข้อนี้ได้ศึกษาเพื่อเปรียบเทียบว่าในสำนวนที่เกี่ยวกับความรักไทย-จีนมีการใช้รูปแบบใดบ้าง โดยผลการศึกษารูปแบบโครงสร้างคำของสำนวนความรักไทย-จีน พบว่า

1) ในสำนวนที่เกี่ยวกับความรักไทยมีการใช้รูปแบบ AB เช่น สำนวน คู่สร้าง คู่สม รูปแบบ ABC เช่น สำนวน เล่นเพลงยาว กินขันหมาก รูปแบบ ABAC เช่น สำนวน คู่สร้างคู่สม หัวแก้วหัวแหวน รูปแบบ ABCD เช่น สำนวน น้ำตาลโกล้มด กิ่งทองใบหยก รูปแบบคำไม่ซ้ำตั้งแต่ 5 คำขึ้นไป เช่น สำนวน พบไม้งามเมื่อยามชวานบิน ไม้เท้ายอดทองกระบองยอดเพชร และคำที่มีการปรับตำแหน่งเล็กน้อย เช่น สำนวน ร่วมหัวจมท้าย/ลุ่มหัวจมท้าย คู่แล้วไม่แคล้วคลาด/คู่แล้วไม่แคล้วกัน เป็นจำนวน 6 รูปแบบ ส่วนสำนวนที่เกี่ยวกับความรักจีนใช้รูปแบบ ABC เช่น สำนวน 并头莲 รูปแบบ ABCD เช่น สำนวน 红豆相思, 相濡以沫 รูปแบบ AABB เช่น สำนวน 卿卿我我, 生生世世 รูปแบบ AABC เช่น สำนวน 心心相印, 依依惜别 รูปแบบ ABCC เช่น สำนวน 含情脉脉, 温情脉脉 รูปแบบ ABAC เช่น สำนวน 一生一世, 怜我怜卿 รูปแบบคำไม่ซ้ำตั้งแต่ 5 คำขึ้นไป เช่น สำนวน 情人眼里出西施, 有缘千里能来相会 และรูปแบบคำที่มีการปรับตำแหน่งเล็กน้อย (微调式) เช่น สำนวน 风情月思/ 风情月意, 喜新厌旧/喜新厌故 เป็นจำนวน 8 รูปแบบ และมีลักษณะร่วมกันในรูปแบบ ABC ABAC ABCD คำไม่ซ้ำตั้งแต่ 5 คำขึ้นไป และคำที่มีการปรับตำแหน่งเล็กน้อย เป็นจำนวน 5 รูปแบบ

2) รูปแบบ AB ABC ABCD คำที่มีจำนวนห้าพยางค์ขึ้นไป และคำที่มีการปรับตำแหน่งเล็กน้อย รวมเป็นจำนวน 5 รูปแบบ มีลักษณะเป็นคำที่ไม่ซ้ำ ส่วนรูปแบบ AABB AABC ABCC ABAC เป็นคำซ้ำ โดยในรูปแบบ ABAC เป็นจำนวน 1 รูปแบบมีลักษณะร่วมที่เหมือนกัน ส่วนรูปแบบ AABB AABC ABCC รวมเป็น 3 รูปแบบปรากฏเฉพาะในสำนวนความรักของภาษาจีนเท่านั้น

2.3 รูปแบบโครงสร้างไวยากรณ์

ไวยากรณ์ถือเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างสำนวนให้มีระเบียบแบบแผน เพื่อให้เข้าใจในจุดร่วมและจุดต่างระหว่างรูปแบบโครงสร้างไวยากรณ์ของสำนวนไทย-จีน โดยการเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างไวยากรณ์ของสำนวนความรักไทย-จีนพบว่า

1) โครงสร้างลำดับที่สลับกัน (易序结构) จะปรากฏเฉพาะในสำนวนความรักของจีน ตัวอย่างสำนวนความรักของจีนในรูปแบบโครงสร้างลำดับที่สลับกัน เช่น สำนวน 海誓山盟/ 山盟海誓 ใช้เปรียบเทียบกับความรักที่เหมือนดังทะเลและภูเขาที่มีอยู่เป็นนิรันดร์ และสำนวน 海枯石烂/ 石烂海枯 ส่วนใหญ่มักใช้ในการกล่าวคำสาบาน เพื่อสะท้อนความตั้งใจที่แน่วแน่ไม่เปลี่ยนแปลง

2) รูปแบบโครงสร้างในสำนวนที่เกี่ยวกับความรักไทย-จีนที่มีลักษณะร่วมเหมือนกัน ได้แก่ โครงสร้างวลีแบบคู่ขนาน (并列结构) โครงสร้างประธาน-กริยา (主谓结构) โครงสร้างกริยา-กรรม (动宾结构) โครงสร้างวลีแบบสหกริยา (连动结构) โครงสร้างวลีแบบต่างระดับ (偏正结构) และ โครงสร้างวลีแบบกริยา-ส่วนเสริม (动补结构) โดยมีตัวอย่างสำนวนความรักไทย-จีน ดังนี้

2.1) โครงสร้างวลีแบบคู่ขนาน (并列结构) ตัวอย่างสำนวนความรักไทย เช่น สำนวน ไม้เท้ายอดทองกระบองยอดเพชร (เป็นสำนวนใช้วยพรบ่าวสาว ในวิชาให้อยู่กันยั่งยืน) หรือ สำนวน กิ่งทองใบหยก (หมายถึง เหมาะสมกัน ใช้แก่หญิงชายที่จะแต่งงานกัน) ในตัวอย่างสำนวนความรักจีนที่มีโครงสร้างวลีแบบคู่ขนาน เช่น 海誓山盟 (ความหมายใช้แสดงถึงความรักที่จะคงอยู่ชั่วนิรันดร์ เหมือนทะเลและภูเขา) และสำนวน 暗送秋波 (ความหมายในสมัยก่อนใช้เปรียบกับสาวสวยที่ใช้สายตา และคิ้วแอบส่งความรู้สึกในใจมาให้ ปัจจุบันหมายถึงแอบคบกัน)

2.2) โครงสร้างประธาน-กริยา (主谓结构) ตัวอย่างสำนวนความรักไทย เช่น สำนวน โคนอกชอกกินหญ้าอ่อน (หมายถึงชายแก่มีภรรยาสาว) และสำนวน น้ำตาลใกล้หมด (หมายถึง ชายหญิงที่ใกล้ชิดกันมากยอมห้ามใจไม่ให้อีกกันได้ยาก) ในตัวอย่างสำนวนความรักจีน เช่น สำนวน 癞蛤蟆想吃天鹅肉 (คางคกอยากกินเนื้อหงส์ฟ้า ส่วนใหญ่มักใช้กับชายที่มีสถานะต่ำต้อย ไปรักหญิงที่มีเงินหรือหญิงที่มีสถานะสูงศักดิ์)

2.3) โครงสร้างกริยา-กรรม (动宾结构) ตัวอย่างสำนวนความรักไทย เช่น สำนวน ทอดสะพาน (แสดงกริยาทำทางเป็นทำนองอยากติดต่อด้วย) และสำนวน กินขันหมาก (ได้แต่งงาน อย่างมีหน้ามีตา สมศักดิ์ศรี) ในตัวอย่างสำนวนความรักจีน เช่น สำนวน 暗送秋波 (แต่ก่อนใช้เปรียบกับสาวสวยที่ใช้สายตาและคิ้วแอบส่งความรู้สึกในใจมาให้ ปัจจุบันหมายถึงแอบคบกัน) และสำนวน 重温旧梦 (ใช้กับการหวนระลึกถึงสิ่งดี ๆ ในอดีต)

2.4) โครงสร้างวลีแบบสหกริยา (连动结构) ตัวอย่างสำนวนความรักไทย เช่น สำนวน เด็ดดอกไม้ร่วมต้น (เคยทำบุญร่วมกันมาแต่ชาติก่อน จึงมาอยู่ร่วมกันในชาตินี้) ในตัวอย่างสำนวนความรักจีน เช่น สำนวน 爱屋及乌 (ความหมายเชิงเปรียบเทียบว่าเพราะชอบคน ๆ หนึ่งก็เลยชอบบุคคล หรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับคน ๆ นั้นด้วย) และสำนวน 比翼双飞 (เป็นคำอุปมาสามีภรรยาที่รักกัน อยู่คู่กัน ไม่แยกจาก)

2.5) โครงสร้างวลีแบบต่างระดับ (偏正结构) ตัวอย่างสำนวนความรักไทย เช่น สำนวน ชั่วฟ้าดินสลาย (หมายถึงชั่วนิรันดร์ ตลอดกาล ชอบใช้ในเรื่องของความรัก) ในตัวอย่างสำนวนความรักจีน เช่น สำนวน 红豆相思 (คนโบราณมักใช้แทนความรัก อุปมาความลัยอาวรณ์ในความรัก ระหว่างชายหญิง) และสำนวน 眷眷之心 (หมายถึงรัก)

2.6) โครงสร้างวลีแบบกริยา-ส่วนเสริม (动补结构) ตัวอย่างสำนวนความรักไทย เช่น สำนวน อุ่มสม (เปรียบกับคู่ผัวตัวเมียที่เหมาะสมกัน ราวกับเทวดาอุ่มสม) และคู่แล้วไม่แคล้ว คลาด/คู่แล้วไม่แคล้วกัน (หมายถึงคู่ที่เคยสร้างบุญกุศลร่วมกัน เคยเป็นคู่กันมาก่อนยอมไม่แคล้วคลาดกัน) ในตัวอย่างสำนวนความรักจีน เช่น สำนวน 爱不释手 (หมายถึงชอบมากหรือรักมากจนไม่อาจที่จะปล่อย ความรักนั้นให้หลุดลอยจากมือไป) และสำนวน 含情脉脉 (มักใช้เปรียบกับอาการเขินอายและกังวลของหญิงสาวเมื่อเจอหน้าคนที่หญิงสาวรัก)

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่เกี่ยวกับความรักไทย-จีน นอกจากสะท้อนให้เห็นถึงลักษณะความสัมพันธ์ในด้านความหมาย และรูปแบบโครงสร้างของสำนวน ยังสะท้อนให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างสองชนชาติในด้านแนวคิด ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และสภาพความเป็นอยู่ของทั้งสองประเทศซึ่งมีความคล้ายคลึง และยังสะท้อนให้เห็นถึงความต่างที่เป็นเอกลักษณ์ของชนชาติออกมาให้เห็นอย่างเด่นชัด ช่วยให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันมากยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาค้นคว้าในเรื่องของสำนวนไทย-จีน

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาเปรียบเทียบระดับความเหมือนทางด้านความหมายของสำนวนและระดับความเหมือนของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบในสำนวนความรักไทยพบว่า แม้ว่าสำนวนที่เกี่ยวกับความรักไทย-จีนที่เลือกคัดออกมาศึกษาในครั้งนี้จะมีความเหมือนทางด้านความหมายกับสำนวนไทย แต่ในด้านของเอกลักษณ์ของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบยังคงมีลักษณะที่เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติเฉพาะตัวให้เห็นอย่างเด่นชัด สอดคล้องกับผลงานของพิริยา สุรขจร (2544) ในงานวิจัยหัวข้อสำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสัตว์: การศึกษาเปรียบเทียบ ที่กล่าวว่า ลักษณะทั่วไปของสำนวนจีนและสำนวนไทยมีทั้งที่เหมือนและต่างกัน และสำนวนต่าง ๆ สะท้อนให้เห็นถึงสภาพแวดล้อม วัฒนธรรม ตลอดจนทัศนคติและค่านิยมต่าง ๆ ของชาวจีนและชาวไทยได้

2. การศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบโครงสร้างของสำนวนความรักไทย-จีน จากการศึกษาจำนวนพยางค์ของสำนวนจีนมีตั้งแต่สามพยางค์ถึงสิบพยางค์ ส่วนสำนวนไทยมีตั้งแต่สองถึงสิบสองพยางค์ขึ้นไป ซึ่งถือได้ว่าจำนวนพยางค์ของสำนวนความรักไทย-จีนมีความหลากหลาย สอดคล้องกับผลงานของอุรา เด่นวิทย์เลิศล้ำ (2548) ที่ได้ศึกษาสำนวนภาษาจีนที่มากกว่าสามพยางค์ขึ้นไป ส่วนในด้านรูปแบบโครงสร้างของคำและในด้านรูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ของสำนวนความรักไทย-จีนพบว่ามีหลากหลายมีทั้งที่มีจุดร่วมที่เหมือนกันและต่างกัน สอดคล้องกับผลงานของชญญพร ปริญาภูมิชัย (2543) ในงานวิจัยหัวข้อการเปรียบเทียบสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนและภาษาไทยที่กล่าวว่าลักษณะทั่วไปของสำนวนในภาษาจีนและภาษาไทยมีทั้งที่เหมือนกันและแตกต่างกันในด้านรูปแบบ การเลือกใช้คำ การซ้ำคำ หน้าที่ทางไวยากรณ์ และภาพลักษณ์เชิงอุปมา

การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนความรักในภาษาไทย-จีน ไม่เพียงแต่ช่วยให้เข้าใจถึงระดับความเหมือนทางด้านความหมายของสำนวนและระดับความเหมือนของสิ่งที่นำมาเปรียบเทียบในสำนวนความรักไทย-จีน เข้าใจถึงรูปแบบโครงสร้างของสำนวนความรักไทย-จีนเท่านั้น แต่ยังช่วยให้ทราบถึงจุดเชื่อมโยงไปยังวัฒนธรรม วิถีชีวิตความเป็นอยู่ แนวคิดและความเชื่อที่ต้องการให้ในสิ่งที่มองไม่เห็นที่อยู่ในจินตนาการช่วยให้สมหวังในความรักของชาวไทย-จีน ซึ่งการมีความเข้าใจในความเหมือนและความต่าง

ทางวัฒนธรรม วิธีชีวิตความเป็นอยู่ แนวคิดและความเชื่อ ถือเป็นเรื่องสำคัญที่ช่วยให้ชาวไทยและชาวจีนสามารถแสดงพฤติกรรมที่เหมาะสมต่อกันในตอนที่มีปฏิสัมพันธ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลให้เกิดความเข้าใจและความสัมพันธ์อันดีต่อกันระหว่างประเทศไทย-จีน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. หัวข้อวิจัยเกี่ยวกับสำนวนไทย-จีนที่ศึกษาควรมีประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจศึกษาทางด้านสำนวนไทย-จีน และสามารถนำสำนวนความรักเหล่านี้ไปใช้พูดในสถานการณ์จริงได้

2. ควรมีงานวิจัยเกี่ยวกับการใช้สำนวนร่วมสมัยเพื่อให้สอดคล้องต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาสำนวนในหัวข้ออื่น ๆ เพื่อให้มองเห็นภาพมุมกว้างในการเปรียบเทียบจำนวนพยางค์และรูปแบบโครงสร้างของสำนวนได้มากขึ้นในสำนวนของทั้งสองภาษาต่อไป

รายการอ้างอิง

- กณิกนันต์ โยธานะ. (2556). การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนจีนที่มีคำว่า "chi" และ "shi" กับสำนวนไทยที่มีคำว่า "กิน". (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กฤตานน จุฑาเกียรติ. (2564). การศึกษาเปรียบเทียบความเหมือนของสำนวนจีนที่มีคำว่า guǐ กับสำนวนไทยที่มีคำว่าผี. วารสารวิชาการสถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 7(1), 463-477.
- จินดาพร พินพงทรัพย์. (2545). การศึกษาสำนวนจีนที่ประกอบด้วยตัวอักษรมากกว่า 4 ตัว. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ฉิน หยงหลิน. (2526). สำนวนจีนและสำนวนไทย: การศึกษาเปรียบเทียบ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชัชศรีณย์ เชิดชูตระกูลชัย. (2544). สำนวนกริยา-กรรมแบบสามพยางค์ที่ใช้บ่อยในภาษาจีน. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชญญพร ปริญาวุฒิชัย. (2543). การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีตัวเลขในภาษาจีนและภาษาไทย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประภัสสร วศินนิตวงศ์. (2544). สนุกกับสำนวนจีน. นานมีบุ๊กส์.
- พิริยา สุรขจร. (2544). สำนวนจีนและสำนวนไทยที่มีคำเกี่ยวกับสัตว์: การศึกษาเปรียบเทียบ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพ็ญศิริ วงศ์วิภาณนท์. (2525). ศาสตร์แห่งภาษา: เอกสารวิชาการ. ภาควิชาภาษาศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- มานิต เจียรบรรจงกิจ. (2544). *ชุมนุมสำนวนจีน*. สุขภาพใจ.
- วนิดา ตั้งเทียนชัย. (2552). *สำนวนจีน: โครงสร้างทางภาษาและเจตนาการใช้*. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- วรวิวรรณ จิราภรณ์ไพศาล. (2561). *สำนวนจีนที่มีคำเกี่ยวกับอวัยวะ*. (การศึกษาเอกเทศปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิจิตรมาตรา, ชุน. (2541). *สำนวนไทย พิมพ์ครั้งที่ 4*. สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- วิเชียร เกษประทุม. (2550). *สำนวนไทยฉบับสมบูรณ์*. พัฒนาศึกษา.
- สุนันท์ อัญชลีบุญกุล. (2543). คำพังเพย: รูปภาพและเจตนาการใช้. *วารสารภาษาและวรรณคดีไทย*, 6(1), 145-155.
- สุพรรณิ เรืองสงค์ และอรพัช บวรรักษา. (2563). คำศัพท์เกี่ยวกับการปรุงอาหารในภาษาไทย: การศึกษาตามแนวอรรถศาสตร์ชาติพันธุ์. *วารสารศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 20(2), 142-171.
- สุภัชญา สวัสดิ์โยธิน. (2562). สำนวนไทยและสำนวนจีนที่มีคำว่า “งู”. *วารสารภาษา ศาสนาและวัฒนธรรม*, 8(2), 100-125.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2549). *พินิจไทยไตรภาค ปฐมภาค: ภาษา*. สถาบันไทยศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- อุรา เต๋นวิภัยเลิศล้ำ. (2548). *การศึกษาเปรียบเทียบสำนวนที่มีคำว่าเงิน ทอง และของมีค่าในภาษาจีนกับในภาษาไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เอกรัตน์ อุดมพร และสิทธิโรจน์ วงศ์วิทยาเจริญพัฒนา. (2544). *2,000 สำนวนไทย*. พัฒนาศึกษา.
- Mei Meng. (2011). *Encyclopedia of Chinese idioms*. Commercial Press International.
- Tang Zhichao. (2002). *Chinese idiom dictionary*. Yanbian People's Publishing House.
- Xu Lang. (2009). *Handbook for classification and use of commonly used idioms*. Nanjing University Press.

ความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้ชมชาวไทยต่อกลวิธีการแปลคำภาษาสเปนของภาพยนตร์เรื่อง Coco เป็นภาษาไทย¹

อาสาพีท เกษตรสุนทร²
หนึ่งหทัย แรงผลสัมฤทธิ์³

Received 24 June 2022

Revised 12 October 2022

Published 20 December 2022

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้ชมชาวไทยต่อกลวิธีการแปลคำภาษาสเปนที่แทรกอยู่ในต้นฉบับภาษาอังกฤษในภาพยนตร์เรื่อง Coco ผู้วิจัยได้เลือกกรณีที่พบคำภาษาสเปนในภาพยนตร์ 11 กรณี มาจัดทำแบบสอบถามโดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เคยชมภาพยนตร์เรื่องนี้ 100 คน ผลสำรวจไม่บ่งชี้ว่ากลวิธีการแปลแบบใดทำให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจมากที่สุดอย่างเด่นชัด ในด้านความพึงพอใจกลุ่มตัวอย่างพอใจการแปลตรงตัวมากที่สุด ตามด้วยการแปลแบบเอาความ การทับศัพท์ และการละความเป็นลำดับสุดท้าย

คำสำคัญ: กลวิธีการแปล การแปลคำภาษาต่างประเทศ วัฒนธรรมเม็กซิกัน บทบรรยายภาพยนตร์

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสเปน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เรื่อง “การแปลคำภาษาสเปนในต้นฉบับภาษาอังกฤษของภาพยนตร์เรื่อง Coco เป็นภาษาไทย”

² นิสิตหลักสูตรอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาสเปน คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: arsam.ak@gmail.com

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาสเปน ภาควิชาภาษาตะวันตก และหน่วยวิจัยการแปล การล่าม และการสื่อสารข้ามวัฒนธรรม คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: nung_hatai@hotmail.com

Thai Audience's Understanding and Satisfaction of the Translation of Spanish Words in Coco into Thai⁴

Arsarn Kasetsoontorn⁵

Nunghatai Rangponsumrit⁶

Abstract

This article aims to explore the understanding and satisfaction of Thai audience of the strategies adopted in translation of Spanish words in the English original version of the movie Coco. The researchers selected eleven instances of Spanish expressions to test in a questionnaire administered to 100 participants who had watched the movie. The study found no clear indication of a particular translation strategy which achieved the highest understanding rate. In terms of satisfaction, the most preferred strategy is literal translation, followed by meaning-based translation, transcription, and omission as the least preferred translation strategy.

Keywords: translation strategy, translation of foreign words, Mexican culture, subtitle

⁴ This article is a part of master degree thesis of Spanish section, Chulalongkorn University "The translation of Spanish words to Thai from original English soundtrack of Coco movie"

⁵ A student of Master degree program, Spanish section, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. e-mail: arsarn.ak@gmail.com

⁶ Assistant Professor at the Spanish Section, Department of Western Languages, and the Translation, Interpreting and Intercultural Communication Research Unit, Faculty of Arts, Chulalongkorn University. e-mail: nung_hatai@hotmail.com

บทนำ

ภาพยนตร์แอนิเมชันเรื่อง Coco วันอลวน วิญญาณอลเวง เป็นภาพยนตร์ที่ผลิตโดยบริษัทวอลต์ดิสนีย์ พิกเชอส์ (Walt Disney Pictures) ประเทศสหรัฐอเมริกาและมีการเผยแพร่ในหลายประเทศทั่วโลกรวมถึงประเทศไทย ภาพยนตร์เรื่องนี้ถ่ายทอดเรื่องราวเกี่ยวกับวันแห่งผู้วายชนม์หรือเดย์ เดอ ลอส มัวร์โตส⁷ (día de los muertos) ซึ่งเป็นเทศกาลสำคัญของชาวเม็กซิกันที่เฉลิมฉลองในช่วงวันที่ 31 ตุลาคม จนถึงวันที่ 2 พฤศจิกายนของทุกปี โดยชาวเม็กซิกันจะรำลึกถึงบุคคลอันเป็นที่รักที่ล่วงลับไปแล้ว ไม่ว่าจะเป็นคนในครอบครัว เพื่อน หรือ คู่ชีวิต เรื่องราวกล่าวถึงมิเกล เด็กหนุ่มที่เกิดในครอบครัวที่เกลียดเสียงดนตรีเป็นอย่างมาก เนื่องจากทวดเอร์เนสโต เดลา กูซที่เป็นต้นตระกูลได้ทิ้งภรรยาเพื่อไปตามหาความฝันในการเป็นนักดนตรีแต่มิเกลเป็นเพียงคนในตระกูลที่ยังหลงใหลในเสียงดนตรี ในคืนวันแห่งผู้วายชนม์ มิเกลหลุดไปในโลกแห่งความตายและเหตุการณ์นี้เองทำให้เขาได้พบกับญาติ ๆ ที่ล่วงลับไปแล้วและเรื่องราวต่าง ๆ ในโลกแห่งความตาย ดังนั้นเนื้อหาของภาพยนตร์จึงกล่าวถึงความสำคัญและความผูกพันของครอบครัวในแบบของชาวเม็กซิกัน สิ่งที่โดดเด่นในภาพยนตร์เรื่องนี้คือการนำเสนอองค์ประกอบต่าง ๆ ของวัฒนธรรมเม็กซิกันและการใช้คำภาษาสเปนปนในบทสนทนาในเสียงต้นฉบับภาษาอังกฤษในภาพยนตร์หลายฉาก เพื่อให้ได้บรรยากาศความเป็นเม็กซิกัน คำภาษาสเปนเหล่านั้นไม่ใช่เรื่องยากต่อการทำความเข้าใจสำหรับผู้ชมชาวอเมริกันซึ่งคุ้นเคยกับภาษาสเปนและวัฒนธรรมเม็กซิกัน เนื่องจากมีพรมแดนติดกันและมีคนเชื้อสายเม็กซิกันอาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาจำนวนมาก (Rothman & Rell, 2005, p. 520) แต่การแปลบทสนทนาที่มีการปนภาษา (code-mixing) เป็นภาษาไทยเป็นความท้าทายสำหรับผู้แปล เนื่องจากหากผู้แปลใช้วิธีทับศัพท์คำภาษาสเปนนั้นเพื่อถ่ายทอดกลิ่นอายความเป็นเม็กซิกันในการใช้ภาษาก็อาจทำให้ผู้ชมชาวไทยไม่เข้าใจว่าสิ่งที่ตัวละครพูดความหมายว่าอย่างไร แต่หากผู้แปลเลือกที่จะแปลคำภาษาสเปนนั้นเป็นภาษาไทย แม้จะทำให้ผู้ชมชาวไทยเข้าใจความหมายได้ง่าย แต่ก็จะสูญเสียบรรยากาศความแปลกต่างด้านภาษาไป งานวิจัยเกี่ยวกับการแปลส่วนใหญ่มักเน้นศึกษาโดยวิเคราะห์บทแปลเทียบกับต้นฉบับ แต่งานวิจัยที่ศึกษาจากมุมมองของผู้บริโภคหรือผู้อ่านบทแปลยังมีไม่มาก บทความนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอมุมมองของผู้บริโภค โดยมุ่งศึกษาความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้ชมชาวไทยที่มีต่อกลวิธีการแปลคำภาษาสเปนแบบต่าง ๆ ในบทบรรยายของภาพยนตร์เรื่อง Coco เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้แปลในการเลือกกลวิธีที่เหมาะสมในการแปลคำภาษาสเปนที่พบในต้นฉบับภาษาอังกฤษที่เป็นบทบรรยายภาพยนตร์เป็นภาษาไทย แนวทางที่ได้ยังสามารถประยุกต์ใช้กับการแปลคำภาษาต่างประเทศอื่นที่พบในต้นฉบับประเภทอื่นเป็นภาษาไทยได้อีกด้วย

⁷ คำทับศัพท์แบบถอดเสียงที่ใช้ในงานวิจัยนี้จะอิงตามที่ปรากฏในบทบรรยายไทยในภาพยนตร์ ซึ่งอาจไม่ถูกต้องตามหลักการทับศัพท์ภาษาสเปนของราชบัณฑิตยสภา

คำภาษาสเปนที่พบในต้นฉบับภาพยนตร์เรื่อง Coco

จากการเก็บข้อมูลคำภาษาสเปน^๘ ที่ปรากฏในต้นฉบับภาษาอังกฤษในภาพยนตร์เรื่อง Coco พบคำภาษาสเปนในต้นฉบับภาษาอังกฤษทั้งสิ้น 182 กรณี ซึ่งผู้วิจัยจำแนกได้เป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. **คำทางวัฒนธรรม (cultural words)** เป็นคำที่แสดงถึงลักษณะจำเพาะของสังคมใดสังคมหนึ่ง เพื่อแสดงถึงบริบทและความเป็นอยู่ที่สืบทอดกันมาของสังคมนั้น (สตรีรัตน์ ไกรอ่อน, 2556, หน้า 5) ไม่ว่าจะเป็นทั้งในลักษณะรูปธรรม เช่น เครื่องแต่งกาย อาหาร สิ่งปลูกสร้างและสถานที่ หรือในลักษณะนามธรรม เช่น ศาสนาและความเชื่อ ค่านิยม ขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น día de los muertos ‘วันแห่งผู้วายชนม์’ (ชื่อเทศกาลสำคัญในเม็กซิโก), tamales ‘ทามาเล’ (ชื่ออาหารพื้นเมืองแถบอเมริกากลาง) เป็นต้น

2. **คำเรียกเครือญาติ (kinship terms)** เป็นคำที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งกับบุคคลอื่น ๆ ที่อาศัยร่วมกันอยู่ในกลุ่มชุมชนหรือมีลักษณะความสัมพันธ์ทางสายเลือดแบบครอบครัว ซึ่งในภาษาสเปนนั้นคำเรียกญาติสามารถบ่งบอกได้ถึงเพศ เช่น papá ‘พ่อ’ หรือ บ่งบอกได้หลายความหมาย abuelita ‘ย่าหรือยาย’ เป็นต้น

3. **คำเรียกขาน (address terms)** หมายถึง คำที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ที่ถูกด้วย (อนงคณาภ นุศาสตร์เลิศ, 2556, หน้า 118) ซึ่งอาจเป็นการเรียกแทนบุคคลนั้นในครั้งที่สองที่เอ่ยถึงเพื่อไม่ให้เกิดการเรียกชื่อนั้นยาวหรือซ้ำ และเป็นการเรียกเพื่อเรียกความสนใจหรือเรียกเพื่อสร้างปฏิสัมพันธ์ เริ่มต้นบทสนทนาโดยสามารถแบ่งตามความลักษณะความสัมพันธ์ต่าง ๆ กับผู้พูดและคู่สนทนา ในบทความนี้ จะไม่รวมคำเรียกขานที่เป็นคำเรียกเครือญาติ เนื่องจากได้แยกประเภทคำเรียกเครือญาติออกต่างหากในข้อ 2 ไปแล้ว ดังนั้นตัวอย่างที่ปรากฏในภาพยนตร์ของประเภทคำเรียกขานจึงมีดังนี้

3.1 คำเรียกขานที่บ่งบอกถึงอายุ “Espérame, muchacho” คำแปลบทบรรยายไทย “รอฉันด้วยสิ เจ้าหนูน้อย”

3.2 คำเรียกขานที่บ่งบอกถึงสถานภาพ “Lo siento, señora” คำแปลบทบรรยายไทย “ขอโทษครับ ซินญอร์รา”

3.3 คำเรียกขานที่บ่งบอกถึงลักษณะทางกายภาพ “You’re not so bad, gordito” คำแปลบทบรรยายไทย “เธอก็ไม่เลว เจ้าอ้วนน้อย นั้นแหละ”

3.4 คำเรียกขานที่บ่งบอกถึงอาชีพ “Enjoy your party, musico” คำแปลบทบรรยายไทย “ขอให้สนุกกับงานนะ เจ้านักดนตรี”

^๘ คำภาษาสเปนในที่นี้หมายถึงถึงทั้งที่เป็นคำเดี่ยว (เช่น amigo ‘เพื่อน’) กลุ่มคำ (เช่น día de los muertos ‘วันแห่งผู้วายชนม์’) และ ประโยค (เช่น ¡Cállate! ‘เงียบนะ’)

4. **คำแสดงปฏิสัมพันธ์ (interactional language)** คือคำที่มีการเปล่งออกมาไม่ว่าจะเป็นในระดับวลี คำ หรือประโยคเพื่อเป็นการสื่อสารกับบุคคลโดยมีจุดประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งที่ชัดเจน อาทิ คำทักทาย “Hola.” คำแปลบทบรรยายไทย “หวัดดีอะ”, คำอุทาน “Pobrecito.” คำแปลบทบรรยายไทย “น่าสงสาร” เป็นต้น

จากการจัดประเภทคำภาษาสเปนทั้ง 182 กรณี ประเภทคำภาษาสเปนที่พบมากที่สุดในภาพยนตร์เรื่องนี้คือ คำแสดงปฏิสัมพันธ์ 52 กรณี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 29 คำเรียกขาน ทั้งหมด 50 กรณี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27 คำเรียกญาติ พบ 49 กรณี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 27 และคำทางวัฒนธรรม 31 กรณี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 17

กลวิธีการแปลคำภาษาสเปนที่พบในบทบรรยายภาษาไทยในภาพยนตร์เรื่อง Coco

กลวิธีการแปลคำภาษาสเปนที่พบในการแปลบทบรรยายภาพยนตร์เรื่อง Coco เป็นภาษาไทยแบ่งออกได้เป็น 4 กลวิธี ดังนี้

1. **การแปลแบบตรงตัว (literal translation)** คือการแปลคำต่อคำ เป็นการแปลที่มุ่งถึงความถูกต้องของเนื้อหาในต้นฉบับ รูปแบบท่วงทำนอง ความหมายของคำ กลุ่มคำ และประโยคของภาษาต้นฉบับโดยไม่มี การตีความหมายแฝง (ธนาภัสสร สุนธิรักษ์ และคณะ, 2563, หน้า 1275) เช่น “Doña, please!” คำแปลในบทบรรยายไทย “คุณผู้หญิง ได้โปรด” เป็นการแปลคำว่า “doña” ซึ่งเป็นคำเรียกผู้หญิงอย่างให้เกียรติ ด้วยคำที่มีความหมายตรงกันในภาษาไทยคือคำว่า “คุณผู้หญิง”

2. **การแปลแบบเอาความ (meaning-based translation)** การแปลแบบเสรีหรือเอาความ เป็นการแปลเพื่อเน้นความคิดหลัก ๆ ของภาษาต้นฉบับโดยให้ความสำคัญกับความสละสลวยของภาษาปลายทาง ไม่เน้นรักษาโครงสร้างทางภาษา (บุญเลิศ วงศ์พรม และถาวร ทิศทองคำ, 2561, หน้า 3) ตัวอย่างเช่น “Cállate, Dante!” แปลเป็น “อย่าสิ ดันเต้” โดยคำว่า “Cállate” หากแปลตรงตัวจะเป็น “เงียบสิ” แต่ผู้แปลเลือกแปลว่า “อย่าสิ” ซึ่งก็สามารถเข้ากับบริบทที่มีเกลสั่งสุนัขดันเต้ให้หยุดเห่าได้

3. **การละ (omission)** คือการแปลที่ผู้แปลเลือกที่จะไม่แปลหรือข้ามการแปลคำ วลี ประโยค หรือสำนวนในภาษาต้นฉบับ ซึ่งเกิดจากการพิจารณาของผู้แปลว่าสำนวนนั้นอาจมีความเย็นเยื่อ ไม่สามารถหาคำ หรือสำนวนในภาษาเป้าหมาย (Newmark, 1995) เช่น “Buenas noches, Chicharrón!” บทบรรยายไทย แปลว่า “หลับฝันดีหรือ” ซึ่งละการแปลคำว่า “Chicharrón” ที่คำเรียกขานที่ผู้พูดใช้เรียกผู้ฟังประหนึ่งเป็นสมญานาม แต่ในบทบรรยายไม่ได้แปลชื่อหรือสมญานามนี้เข้าไปในบทบรรยายไทย

4. **การทับศัพท์ (transcription)** การเขียนคำศัพท์ภาษาสเปนเป็นคำไทยโดยถอดอักษรถ่ายเสียงจากอักษรโรมันเป็นอักษรไทย โดยให้ออกเสียงตรงกับภาษาสเปนต้นฉบับ ซึ่งการทับศัพท์นั้นส่วนใหญ่เป็นวิธีที่ใช้

สำหรับคำเรียกญาติ เช่น “Mama, where I put this?” แปลว่า “มาว่า เออวางที่ไหน” เป็นการถอดเสียงคำว่า “mama” ที่มีความหมายแบบตรงตัวว่า “แม่” เป็นคำอ่านภาษาไทยแทน หรือ ใช้ในคำทางวัฒนธรรม เช่น “Do you want more tamales?” แปลเป็น “ทามาเล่อีกไหม” ก็เป็นการถอดเสียงคำว่า “tamales” ซึ่งเป็นอาหารพื้นเมืองเม็กซิกันที่ส่วนใหญ่ทำมาจากข้าวโพดห่อในใบข้าวโพดแล้วนำไปนึ่งลักษณะคล้ายข้าวต้มมัดในไทย แต่เนื่องจากไม่ได้มีลักษณะหรือวัตถุดิบใกล้เคียงจึงไม่สามารถใช้คำว่า “ข้าวต้มมัด” ในการแปลคำนี้ได้

จากการสำรวจกลวิธีการแปลที่ใช้ในภาพยนตร์เรื่องนี้พบว่ากลวิธีการแปลแบบตรงตัวถูกนำมาใช้มากที่สุด 80 ครั้ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44 กลวิธีที่ใช้รองลงมาคือการทับศัพท์ 61 ครั้ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 33 ตามด้วยกลวิธีการแปลแบบเอาความ พบใช้ 38 ครั้ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 21 และกลวิธีการละความพบน้อยที่สุดคือ 3 ครั้ง คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

หลังจากได้สำรวจคำภาษาสเปนที่พบในภาพยนตร์เรื่อง Coco และกลวิธีการแปลคำเหล่านั้นแล้ว ผู้วิจัยจะนำกลวิธีการแปลแบบต่าง ๆ ที่พบมาสร้างแบบสอบถามเพื่อทดสอบกับผู้ชมภาพยนตร์เพื่อศึกษาว่ากลวิธีการแปลแบบใดที่จะทำให้ผู้ชมภาพยนตร์ชาวไทยเข้าใจและพึงพอใจมากที่สุด เพื่อให้ได้แนวทางในการเลือกกลวิธีการแปลสำหรับคำแต่ละประเภท

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือผู้ที่เคยรับชมภาพยนตร์ และมีความรู้ภาษาสเปนตั้งแต่ไม่สามารถสื่อสารได้ไปจนถึงสื่อสารได้ปานกลางในระดับกลุ่มคำ วลี หรือเทียบเท่าภาษาระดับ A1 ตามขอบเขตการวัดระดับภาษาของสหภาพยุโรป (Common European Framework of Reference; CEFR) และไม่เคยศึกษาหรือใช้ชีวิตในประเทศเม็กซิโกมาก่อน ผู้วิจัยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างประชากรแบบบังเอิญ (accidental sampling) กล่าวคือเป็นการเลือกจากการเจอเหตุการณ์เฉพาะหน้า หรือการปรากฏตัวของกลุ่มตัวอย่างที่มีประสบการณ์หรือตรงตามเกณฑ์ที่ผู้สำรวจต้องการพอดีแบบไม่มีกรวางแผนล่วงหน้า โดยผู้วิจัยได้กระจายแบบสอบถามด้วยการเผยแพร่ผ่านทางเฟซบุ๊ก โปรแกรมแชทไลน์ของกลุ่มคนที่ผู้วิจัยรู้จักและให้ทำการส่งต่อ เมื่อได้ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนดครบ 100 คน แล้วจึงปิดรับแบบสอบถามเพิ่ม โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ 100 คน โดยอ้างอิงจาก ตารางสำเร็จรูปของทาโร ยามาเน่ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าหากประชากรมีมากกว่า 20,000 คนขึ้นไป ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่จะทำให้ผลการวิจัยมีความเชื่อถือคือ 100 คน ตามตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามาเน่ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และความคลาดเคลื่อนต่าง ๆ

ขนาดประชากร (N)	ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ในแต่ละระดับความคลาดเคลื่อน (e)					
	±1%	±2%	±3%	±4%	±5%	±10%
500					222	83
1,000				385	286	91
1,500			638	441	316	94
2,000			714	476	333	95
2,500		1,250	769	500	345	96
3,000		1,364	811	517	353	97
3,500		1,458	843	530	359	97
4,000		1,538	870	541	364	98
4,500		1,067	891	549	367	98
5,000		1,667	909	556	370	98
6,000		1,765	938	566	375	98
7,000		1,842	959	574	378	99
8,000		1,905	976	580	381	99
9,000		1,957	989	584	383	99
10,000	5,000	2,000	1,000	588	385	99
15,000	6,000	2,143	1,034	600	390	99
20,000	6,667	2,222	1,053	606	392	100
25,000	7,143	2,273	1,064	610	394	100
50,000		2,381	1,087	617	397	100
100,000		2,439	1,099	621	398	100
∞		2,500	1,111	625	400	100

ที่มา Yamane (1973 อ้างถึงใน วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, 2562, หน้า 17)

2. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยใช้ Google Form ในการสร้างแบบสอบถามในงานวิจัยนี้ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วนหลัก ส่วนแรกเป็นการสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ตอบเพื่อคัดกรองว่าผู้ตอบมีคุณสมบัติตรงตามที่กำหนด ส่วนที่สองจะเป็นส่วนที่ใช้ทดสอบความเข้าใจและสอบถามความพึงพอใจของผู้ตอบเกี่ยวกับคำแปลของคำภาษาสเปนในภาพยนตร์ที่ผู้วิจัยคัดเลือกมา ตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

ก. แบบสอบถามส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเพื่อทราบข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ประวัติการรับชมภาพยนตร์เรื่อง Coco ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการตอบคำถามในแบบสอบถามในส่วนที่ 2 อายุ ความรู้พื้นฐานด้านภาษาสเปนและวัฒนธรรมเม็กซิกัน คำถามทั้งหมด 3 ข้อ ลักษณะเป็นแบบกำหนดให้เลือกตอบ ได้แก่

คำถามที่ 1 เคยรับชมภาพยนตร์เรื่อง Coco วัยอลวนวิญญูณอลเวงหรือไม่ เป็นการสอบถามเพื่อคัดกรองเฉพาะผู้ที่เคยรับชมภาพยนตร์มาก่อนแล้วเท่านั้นที่จะมีคุณสมบัติในการตอบคำถามในส่วนที่ 2 เนื่องจากหากผู้ตอบแบบสอบถามไม่เคยรับชมภาพยนตร์แล้วนั้นอาจจะไม่เข้าใจบริบทของบทบรรยายไทยและทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนได้

คำถามที่ 2 มีความรู้ภาษาสเปนอยู่ในระดับใด โดยให้เป็นตัวเลือกรูปแบบสเกลเชิงเส้นตั้งแต่ระดับ 1 ไม่สามารถสื่อสารได้ทั้งในระดับ คำ ประโยค บทสนทนา ถึง 5 สามารถสื่อสารได้ทั้งในระดับคำ ประโยค และบทสนทนา เนื่องจากเกณฑ์ในการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างคือต้องมีความรู้ภาษาสเปนไม่เกินระดับพื้นฐาน A1 ตามกรอบอ้างอิงของยุโรป (CEFR) ซึ่งระดับ A1 นั้น จะสามารถสื่อสารในระดับประโยคได้ในบริบทและหัวข้อพื้นฐาน เช่น การซื้อของ ครอบครัวยานอดิเรก ดังนั้นการเลือกตอบ 5 ก็มีความหมายว่าผู้ตอบสามารถสื่อสารได้ทั้งในระดับคำ ประโยค และบทสนทนาซึ่งเป็นได้ตั้งแต่ระดับ A1-C2 แต่หากตอบระดับ 1-3 ก็หมายความว่าไม่สามารถสื่อสารได้ในระดับประโยคและบทสนทนาได้ ดังนั้นหากผู้ตอบแบบสอบถามประเมินทักษะตัวเองในระดับ 4-5 ก็มีความเป็นไปได้ว่าจะมีความรู้ในระดับที่เกิน A1 ผู้วิจัยจะตัดผู้ตอบรายนั้นออกจากกลุ่มตัวอย่างและนำแบบสอบถามที่ผู้ตอบเลือกตอบข้อนี้ในระดับ 1-3 เท่านั้นมาวิเคราะห์

คำถามที่ 3 เคยใช้ชีวิตในประเทศเม็กซิโก รวมถึงเคยศึกษาเกี่ยวกับประเทศเม็กซิโกมาก่อนหรือไม่ เป็นคำถามเพื่อคัดกรองเฉพาะผู้ที่ไม่มีความรู้ด้านวัฒนธรรมเม็กซิกันเท่านั้นที่จะสามารถตอบคำถามในส่วนที่ 2 ได้ เนื่องจากหากกลุ่มตัวอย่างประชากรมีความรู้ด้านวัฒนธรรมกรรมเม็กซิกันแล้วนั้น จะทำให้รู้ค่าแปลที่เหมาะสม หรือเข้าใจความหมายของบทบรรยายนั้น ซึ่งทำให้ผลวิจัยออกมาไม่ตรงกับวัตถุประสงค์

คำถามที่ 4 มีอายุอยู่ในช่วงใด เพื่อเป็นข้อมูลประกอบอ้างอิงช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง

คำถามที่ 5 เคยรับชมภาพยนตร์ Coco วันอลวน วิญญูณอลเวง ในรูปแบบใด โดยให้ 4 ตัวเลือกคือ เสียงภาษาอังกฤษ บทบรรยายภาษาอังกฤษ (English soundtrack, English subtitle) เสียงภาษาไทย บทบรรยายภาษาไทย (English soundtrack, Thai subtitle) และเสียงภาษาไทย บทบรรยายภาษาอังกฤษ (Thai soundtrack, English subtitle) เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบอ้างอิง

ข. แบบสอบถามส่วนที่ 2 แบบสอบถามส่วนนี้จะเป็นการคัดเลือกคำถามจากกรณีทั้งหมด 182 กรณี มาเพียงบางกรณีเพื่อนำมาใช้ในแบบสอบถาม เนื่องจากการนำทั้ง 182 กรณีมาทดสอบกับกลุ่มตัวอย่าง

จะใช้เวลานานมากและจะเป็นการรบกวนเวลากลุ่มตัวอย่างมากเกินไป อาจทำให้กลุ่มตัวอย่างล้าและเลือกตอบแบบเดาสุ่ม ทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนได้ ผู้วิจัยจึงเลือกตัวแทนคำแปลด้วยกลวิธีต่าง ๆ ของคำภาษาสเปนที่พบทุกประเภทมาใช้ทดสอบในแบบสอบถาม โดยมีหลักเกณฑ์ในการเลือกดังนี้

1) เลือกกลวิธีการแปลทั้ง 4 กลวิธีจากคำภาษาสเปนทั้ง 4 ประเภท คือการแปลคำเรียกขาน คำเรียกญาติ คำแสดงปฏิสัมพันธ์ คำทางวัฒนธรรม โดยใช้กลวิธีการแปลตรงตัว การแปลเอาความ การทับศัพท์ และการละ โดยเลือกตัวแทนการแปลคำแต่ละประเภทโดยใช้แต่ละกลวิธี กรณีละ 1 ตัวอย่าง

2) หากประเภทของคำภาษาสเปนนั้นไม่มีกลวิธีครบ 4 กลวิธี จะเลือกเฉพาะกลวิธีที่มีอยู่เท่านั้น เช่น คำทางวัฒนธรรม ไม่พบการแปลด้วยกลวิธีการแปลแบบละความ ผู้วิจัยจึงเลือกเฉพาะตัวแทนคำที่ใช้กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ ตรงตัว และเอาความเท่านั้นมาใช้ในแบบสอบถาม

3) หากกลวิธีที่ใช้ในการแปลคำภาษาสเปนนั้นพบเพียงกรณีเดียว จะไม่นำมาใช้ทดสอบ เนื่องจากไม่ใช่กลวิธีหลักที่นักแปลเลือกใช้ในการแปลคำประเภทดังกล่าว เช่น คำแสดงปฏิสัมพันธ์ มีกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์และละความอย่างละหนึ่งกรณีเท่านั้น ผู้วิจัยจึงเลือกแต่กลวิธีการแปลแบบตรงตัวและเอาความมาใช้ทดสอบในแบบสอบถาม

4) นำกรณีที่จะใช้มาใส่หมายเลขกำกับทุกกรณีและใช้วิธีการสุ่มผ่านเว็บไซต์ <https://random.thaiware.com/> และเลือกเพียงหนึ่งกรณี

เมื่อใช้เกณฑ์ข้างต้นแล้วจึงได้กรณีที่จะนำไปใช้ในแบบสอบถามทั้งหมด 11 กรณี ดังต่อไปนี้

กรณีที่ 1	ประเภทคำภาษาสเปน: คำเรียกขาน
ต้นฉบับ: I know your trick <i>Mariachi</i> . What did he say to you?
บทแปล: ฉันรู้แผนแก <i>ไอนักดนตรี</i> เขาพูดอะไรกับหลาน	กลวิธีการแปลที่ใช้: เอาความ
กรณีที่ 2	ประเภทคำภาษาสเปน: คำเรียกขาน
ต้นฉบับ: It's a battle of the band, <i>amigo</i> .
บทแปล: มันคือการประชันวงดนตรี <i>อามีโก้</i>	กลวิธีการแปลที่ใช้: ทับศัพท์
กรณีที่ 3	ประเภทคำภาษาสเปน: คำเรียกขาน
ต้นฉบับ: <i>Doña</i> , please ! I was just getting a shine
บทแปล: <i>คุณผู้หญิง</i> ได้โปรด ผมแค่จ้ำงเขาขัดรองเท้า	กลวิธีการแปลที่ใช้: ตรงตัว
กรณีที่ 4	ประเภทคำภาษาสเปน: คำแสดงปฏิสัมพันธ์
ต้นฉบับ: <i>Bienvenido a todos</i>
บทแปล: ยินดีต้อนรับทุกคน	กลวิธีการแปลที่ใช้: ตรงตัว

- กรณีสที่ 5 ประภทค้ภษสเปน: ค้แสดงปฏิส้มพันธ์ กลวิธิการเปลที่้: เอาควม
 ด้นฉบับ: Dante *cállate* ! No Dante, stop it!
 บทเปล: ดานเต้ *อย่าล้* ดานเต้ หยุดนะ!
- กรณีสที่ 6 ประภทค้ภษสเปน: ค้เรียกญาติ กลวิธิการเปลที่้: เอาควม
 ด้นฉบับ: So we call each other cousins or *tío* or whatever
 บทเปล: เราเลยนับญาติกัน เรียกกันแบบ *ลุงป้าน้าอา*
- กรณีสที่ 7 ประภทค้ภษสเปน: ค้เรียกญาติ กลวิธิการเปลที่้: ทบค้พท์
 ด้นฉบับ: You know how *abuelita* feel about that plaza
 บทเปล: ลูกก็รู้ *อ่าวล้ล้ด้า* ไม่ชอบจ้ดรัสนั่น
- กรณีสที่ 8 ประภทค้ภษสเปน: ค้เรียกญาติ กลวิธิการเปลที่้: ละควม
 ด้นฉบับ: we made all this food set out the things they loved in life, *mi hijo*.
 บทเปล: เราทำอาหารให้ ล้ของที่ทานเคยชอบตอนมีชีวิต
- กรณีสที่ 9 ประภทค้ภษสเปน: ค้ค้พท์ทางวัฒนธรรม กลวิธิการเปลที่้: ทบค้พท์
 ด้นฉบับ: I asked if you would like more *tamales*
 บทเปล: ยายถามว่าจะเติม *ทามาเล*อีกมั้ย
- กรณีสที่ 10 ประภทค้ภษสเปน: ค้ค้พท์ทางวัฒนธรรม กลวิธิการเปลที่้: ตรงดัว
 ด้นฉบับ: We put theses photos on the *ofrenda*
 บทเปล: เราตั้งรูปพวกท่านบน *ห้งบูชา*นี้
- กรณีสที่ 11 ประภทค้ภษสเปน: ค้ค้พท์ทางวัฒนธรรม กลวิธิการเปลที่้: เอาควม
 ด้นฉบับ: The *alebrijes* of this world can take any forms
 บทเปล: *ล้ดัว*ในโลกควมตายมีหลายรูปแบบ

แบบสอบถามเกี่ยวกับภพยนตร์จากฉากที่ค้ดเลือกมาห้ทั้งหมด 11 กรณีส จะประกอบไปด้วยค้ถามกรณีสละ 3 ข้อ โดยทุกค้ถามจะมีคลิปลิวิธโของฉากนั้นให้รับชมประมาณ 4-5 วินาทีเพื่อให้ครอบคลุมบริบทของเนื้อหาและตอบค้ถาม 3 ข้อ ได้แก

ค้ถามที่ 1 เข้าใจควมหมายของค้ภษสเปนที่ปรากฏในด้นฉบับภษอังกฤษว่าอย่างไรเป็นค้ถามปลายเปิด ผู้ตอบแบบสอบถามจะต้องชมคลิปลิวิธโและอ่านบทบรรยายเพื่อตอบค้ถามทดสอบควมเข้าใจควมหมายของค้ภษสเปน โดยค้ถามจะไม่ถามโดยตรงว่าค้ภษสเปนค้านั้นเปลว่าอะไรเนื่องจากผู้ฟังอาจไม่มีทักษะการฟังภษอังกฤษดีมากพอที่จะทราบได้ว่ามีค้ภษสเปนปนอยู่ในภษอังกฤษ แต่จะถามควมเข้าใจตามบริบท เช่นในคลิปลิวิธโ ย้ของมิเกลพูดกับผู้ชายที่ยืนอยู่ก้บมิเกลว่า

“I know your trick, mariachi.” ซึ่งบทบรรยายแปลว่า “ฉันรู้แผนแก ‘ไอ้หนักดนตรี’” ในแบบสอบถามจะถามว่า “คุณย่าเรียกผู้ชายอีกคนว่าอะไร” เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างตอบอย่างเสรี คำถามจะไม่ชี้นำคำตอบหรือทำให้ผู้ตอบคาดเดาคำตอบได้จากคำถามนั้น

คำถามที่ 2 ขอบกลวิธีการแปลแบบใดมากที่สุด โดยให้ตัวเลือก 3 ตัวเลือก โดยเป็นตัวเลือกที่มาจากต้นฉบับบทบรรยายไทยหนึ่งข้อ และอีกสองข้อเป็นตัวเลือกของกลวิธีการแปลที่พบมากที่สุดในการแปลคำประเภคนั้น นอกเหนือจากกลวิธีการที่ปรากฏในบทบรรยายในภาพยนตร์ของคลิปปั้น

คำถามที่ 3 เป็นการขอความเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามว่าเพราะเหตุใดจึงชอบกลวิธีการแปลตามคำตอบข้อ 2 เพื่อทราบความเห็นและแนวคิดของกลุ่มตัวอย่างต่อกลวิธีการแปลแต่ละประเภท

ผลการวิจัย

จากการกระจายแบบสอบถามโดยใช้วิธีการแบบสุ่มได้กลุ่มตัวอย่างประชากร 100 คน ซึ่งมีอายุระหว่าง 14 – 40 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามนี้สามารถจำแนกได้ 2 กลุ่มคือ กลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่มีช่วงอายุ 14 – 23 ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 19 และกลุ่มคนทำงานที่มีช่วงอายุ 24 – 39 ปี คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 81 ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนเคยรับชมภาพยนตร์เรื่อง Coco มาก่อน และมีความรู้ภาษาสเปนไม่เกินระดับ A1 ตามกรอบอ้างอิงของยุโรป (CEFR) โดยส่วนใหญ่ (ร้อยละ 70) ระบุว่าไม่สามารถสื่อสารภาษาสเปนได้ทั้งในระดับคำ ประโยคและบทสนทนา (ตอบระดับ 1 จาก 5 โดย 1 หมายถึง ไม่สามารถสื่อสารภาษาสเปนได้ทั้งในระดับคำ ประโยคและบทสนทนา และ 5 หมายถึง สื่อสารภาษาสเปนได้ทั้งในระดับคำ ประโยค และบทสนทนา) มีผู้ตอบร้อยละ 21 ที่ระบุว่ารู้ภาษาสเปนในระดับ 2 จาก 5 และอีกร้อยละ 9 ระบุว่ารู้ภาษาสเปนในระดับ 3 จาก 5 ส่วนผู้ที่ตอบระดับ 4 และ 5 ถูกคัดออก ทุกคนไม่เคยใช้ชีวิตในประเทศเม็กซิโกและไม่เคยศึกษาเกี่ยวกับประเทศเม็กซิโกมาก่อน ผู้วิจัยจะนำเสนอผลสำรวจความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้ชมต่อวิธีการแปลคำภาษาสเปนแต่ละประเภท ดังนี้

1. การแปลคำเรียกขาน

กรณีที่ 1 คำเรียกขานที่ใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความ

ต้นฉบับ I know your trick *Mariachi*. What did he say to you?

บทแปล ฉันรู้แผนแก *ไอ้หนักดนตรี* เขาพูดอะไรกับหลาน

จากคำถามว่า คุณยายเรียกผู้ชายอีกคนว่าอะไร ผลสำรวจปรากฏว่าร้อยละ 53 ไม่รู้ว่าคุณยายเรียกผู้ชายอีกคนว่าอะไรหรือเข้าใจผิด ร้อยละ 26 เข้าใจว่าคุณยายเรียกผู้ชายอีกคนว่าไอ้หนักดนตรีตามบทบรรยายไทย ร้อยละ 21 ไม่สามารถสรุปได้ว่าผู้ตอบเข้าใจถูกหรือไม่ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างตอบว่า Mariachi มาริอาชิ หรือ มาริอาจิ

คำถามต่อมาคือชอบการแปลแบบไหนมากที่สุดนั้น กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 79 ชื่นชอบกลวิธีการแปลแบบเอาความตามบทบรรยายไทยในภาพยนตร์ด้วยเหตุผลว่ารู้สึกว่าจะแปลได้ครบถ้วนและเข้าใจง่าย เหมาะสมกับบริบทและเหตุการณ์ เนื่องจากต้องการสื่อว่าคุณยายเกลียดดนตรีมากจึงเรียกว่า “ไอ้” ซึ่งหากใช้คำว่า Mariachi อาจจะไม่สื่อถึงอารมณ์ที่รู้สึกโกรธของคุณยายได้ กลุ่มตัวอย่างอีกหนึ่งกลุ่มให้เหตุผลว่ารู้สึกและเข้าใจว่า Mariachi คืออะไรจึงคิดว่าหากใช้วิธีการแปลแบบทับศัพท์จะทำให้ผู้ชมชาวไทยเข้าใจผิดหรืออาจไม่เข้าใจความหมายเลย กลวิธีการแปลแบบเอาความจึงเหมาะสำหรับคนไม่รู้ภาษาสเปนหรือวัฒนธรรมเม็กซิกัน และกลุ่มตัวอย่างกลุ่มสุดท้ายที่ไม่เข้าใจว่า Mariachi คืออะไร จึงเลือกกลวิธีการแปลแบบเอาความแทนการทับศัพท์และละความ เนื่องจากมีการอธิบายความหมายสำหรับคนที่ไม่รู้จักคำว่า Mariachi มากที่สุด เนื่องจาก Mariachi เป็นนักดนตรีในวงดนตรีพื้นเมืองแบบเม็กซิโก การแปลว่านักดนตรีเป็นการแปลแบบสั้นไม่ต้องอธิบายได้ใกล้เคียงที่สุด และสุดท้ายมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 18 ให้ความเห็นว่าชอบกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ (ฉันรู้แผนแก มาริอาชี เขาพูดอะไรกับหลาน) มากที่สุด เนื่องจากเป็นคำเฉพาะในภาษาสเปนในการเรียกบุคคลนั้นตามวัฒนธรรมของภาพยนตร์ที่สร้าง และดูเป็นธรรมชาติ เข้าใจง่าย ไม่มีคำหยาบ (คำว่า “ไอ้” ในกลวิธีการแปลแบบเอาความ)

กรณีที่ 2 คำเรียกขานที่ใช้กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์

ต้นฉบับ It's a battle of the band, *amigo*

บทแปล มันคือการประชันวงดนตรี *อามิโก*

จากคำถามที่ว่าท่านเข้าใจคำว่า *อามิโก* แปลว่าอะไรนั้น ผลสำรวจปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 48 หรือเกือบครึ่งหนึ่งเข้าใจว่าแปลว่าเพื่อนหรือมิตรสหาย แต่ร้อยละ 52 ไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิด โดยตอบว่าไม่ทราบความหมายหรือตอบว่าหมายถึงทุกคน ทุกท่านหรือหมายถึงผู้ชม ชื่อวงดนตรี ชื่อคน เนื่องจากในฉากนี้เป็นฉากการประชันวงดนตรีที่พิธีกรออกมากล่าวต้อนรับกับผู้เข้าชม กลุ่มดังกล่าวจึงเดาความหมายตามบริบทของฉากนี้

ต่อคำถามที่ว่าชอบการแปลแบบไหนมากที่สุดนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 77 ชื่นชอบกลวิธีการแปลแบบตรงตัว (มันคือการประชันวงดนตรี สหายทั้งหลาย) เพราะหากแบบทับศัพท์โดยที่ผู้ชมไม่รู้ภาษาสเปน ผู้ชมก็จะไม่เข้าใจความหมายหรือบริบทที่ต้องการสื่อ กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจึงต้องการความหมายที่ครบถ้วน ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 21 ชอบกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ตามต้นฉบับบรรยายไทย เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวเข้าใจและรู้จักความหมายนี้และให้ความเห็นว่าเป็นคำที่ค่อนข้างเป็นที่แพร่หลาย ดูเข้าถึงตัวละครและสื่ออารมณ์ความเป็นเม็กซิโกมากกว่า เหมือนต้นฉบับเสียงภาษาอังกฤษ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 2 ชอบกลวิธีการแปลแบบละความ (มันคือการประชันวงดนตรี) เนื่องจากให้เหตุผลว่าประโยคดังกล่าวสามารถเข้าใจได้ แม้ไม่ได้อธิบายเพิ่ม และไม่จำเป็นต้องแปลทุกคำ

กรณีที่ 3 คำเรียกขานที่ใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว

ต้นฉบับ *Doña*, please ! I was just getting a shine

บทแปล *คุณผู้หญิง* ได้โปรด ผมแค่จ้ำเขาขัดรองเท้า

จากคำถามที่ว่าผู้ชายเรียกคุณยายที่เขาพูดด้วยว่าจะไร กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ไม่เข้าใจหรือเข้าใจผิด ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 33 เข้าใจว่าหมายถึงคุณผู้หญิงตามบทบรรยายภาษาไทย ผู้ตอบร้อยละ 17 ไม่สามารถสรุปได้ว่าเข้าใจหรือไม่ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวฟังและถอดเสียงได้ว่าเป็นคำว่า Doña หรือ ดอนย่า

จากการสำรวจความพึงพอใจของการแปลในกรณีนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างร้อยละ 76 ชอบกลวิธีการแปลแบบตรงตัวตามต้นฉบับบทบรรยายไทย เนื่องจากการแปลดังกล่าวทำให้ทราบว่าผู้พูดพูดอยู่กับใครและแสดงบริบทถึงความรู้สึก เข้าใจง่ายไม่ต้องตีความ ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 16 ซึ่งชอบกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ (ดอนย่า ได้โปรด ผมแค่จ้ำเขาขัดรองเท้า) โดยให้ความเห็นว่าคำที่เป็นประธานหรือใช้เรียกบุคคล ไม่ควรแปลเพื่อคงเสน่ห์และเอกลักษณ์ของภาษาต้นทางไว้ ให้คนไทยทราบว่าในภาษาสเปนมีการเรียกผู้หญิงแบบสุภาพ และให้ความรู้สึกเป็นธรรมชาติมากกว่า และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 8 ที่ชื่นชอบกลวิธีการละความ (ได้โปรดเถอะ ผมแค่จ้ำเขาขัดรองเท้า) ให้ความเห็นว่าได้ใจความ รวดรัดและเข้าใจง่ายมากกว่า

2. การแปลคำแสดงปฏิสัมพันธ์

กรณีที่ 4 คำแสดงปฏิสัมพันธ์ที่ใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว

ต้นฉบับ *Bienvenido a todos*

บทแปล *ยินดีต้อนรับทุกคน*

จากคำถามที่ว่าพิธีกรกล่าวกับผู้ชมว่าจะไรนั้น กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ตอบว่าไม่ทราบหรือตอบผิด ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 32 เข้าใจว่าแปลว่ายินดีต้อนรับ หรือยินดีต้อนรับทุกคนตามบริบทและบทบรรยายไทย แต่มีผู้ตอบร้อยละ 18 ที่ไม่สามารถสรุปได้ว่าเข้าใจคำภาษาสเปนถูกต้องหรือไม่ เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวฟังและถอดเสียงเป็นวลี *Bienvenido a todos* ได้ถูกต้องแต่ไม่ได้ระบุว่าเข้าใจความหมายว่าจะไร

ส่วนความพึงพอใจต่อกลวิธีการแปลนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 88 เลือกลวิธีการแปลแบบตรงตัว เนื่องจากตรงความหมายและเข้าใจง่ายมากที่สุด มีความถูกต้องชัดเจน ตรงกับบริบท มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 7 ชอบกลวิธีแบบทับศัพท์ (เบียนเบนิโด ทุกคน) โดยให้เหตุผลว่าถ้าอิงจากการที่ภาพยนตร์ต้องการถ่ายทอดความเป็นเม็กซิกัน การใช้คำทับศัพท์ในการทักทายจะดูดีซึ่งกว่าใช้คำไทย และสุดท้ายคือกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ที่ชอบกลวิธีการแปลแบบเอาความ (สวัสดิ์คะ ทุกคน) ให้ความเห็นว่าในบริบทที่เป็นฉากพิธีกรขึ้นเวทีกล่าวต้อนรับกับผู้ชมนั้นในบริบทสังคมไทยควรเริ่มที่การกล่าวทักทายก่อนถึงแม้จะมีความใกล้เคียงกับการกล่าว

ยินดีต้อนรับ แต่การสวัสดีจะเข้าใจง่ายกว่าไม่ต้องขยาดความและเป็นคำภาษาสเปนที่เข้าใจยากกว่าคำอื่น จึงควรแปลให้คนไทยเข้าใจ

กรณีที่ 5 คำแสดงปฏิสัมพันธ์ที่ใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความ

ต้นฉบับ Dante *cállate!* No Dante, stop it!

บทแปล ดานเต้ *อย่าสิ* ดานเต้ หยุดนะ!

จากคำถามที่ว่าท่านเข้าใจว่ามีเกลสิ่งดานเต้ให้ทำอะไรนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 57 เข้าใจความหมายของคำภาษาสเปนคำนี้ โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่เข้าใจเพียงว่าเป็นการสั่งให้หยุด ตามที่ปรากฏในบทบรรยายที่แปลแบบเอาความ และกลุ่มที่เข้าใจชัดเจนว่าเป็นการสั่งให้หยุดเห่าหรือเงียบ ส่วนอีกร้อยละ 43 ไม่ทราบความหมายหรือเข้าใจผิดคิดว่าเป็นการสั่งให้เลิกกัดขาทางงงตามทีเห็นในภาพ

การสำรวจความพึงพอใจต่อกลวิธีการแปลนั้นกลุ่มตัวอย่าง 49 คนชื่นชอบการแปลแบบเอาความตามต้นฉบับบทบรรยายไทยในภาพยนตร์มากกว่าเพราะเข้ากับสถานการณ์กับสิ่งที่มีเกลต้องการจะสื่อ และครอบคลุมทุกบริบท เช่น ห้ามไม่ให้เดินตาม ห้ามไม่ให้เห่า หรือห้ามไม่ให้มาอยู่กับมีเกล และเป็นการแปลดูเป็นธรรมชาติ ใช้จริงในบริบทประจำวัน แต่ในขณะที่เดียวกันกลวิธีการแปลแบบตรงตัว (ดานเต้ เงียบนะ) กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 47 ให้ความเห็นว่าตรงกับบริบทในภาพยนตร์มากกว่า เนื่องจากดานเต้กำลังเห่าอยู่ มีเกลกำลังหลบจากผู้คน จึงสั่งให้ดานเต้เงียบ สื่อความหมายชัดเจนกว่าการใช้คำว่า “อย่าสิ” ที่ปรากฏในต้นฉบับที่ดูกว้างไป คนสามารถตีความว่าห้ามทำอะไรได้หลายรูปแบบ และมีกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 4 ที่ชอบกลวิธีการแปลแบบละความ (ดานเต้!) เพราะรู้สึกว่าการซ้ำๆ และสามารถเข้าใจได้จากบริบทในภาพยนตร์

3. การแปลคำเรียกญาติ

กรณีที่ 6 คำเรียกญาติที่ใช้กลวิธีการแปลแบบเอาความ

ต้นฉบับ So we call each other cousin or *tío* or whatever

บทแปล เราเลยนับญาติกัน เรียกกันแบบ *ลุงบ้าน้ำอา*

จากคำถามที่ว่าผู้พูดบอกว่าการนับญาตินั้นเรียกว่าอะไรได้บ้างนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 59 ไม่ทราบหรือเข้าใจผิด ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 เข้าใจว่าหมายถึงลุงบ้าน้ำอาตามบทบรรยายไทย หรือเข้าใจว่าแปลว่าลูกพี่ลูกน้อง ลุงบ้าน้ำอาตามเสียงต้นฉบับภาษาอังกฤษ ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 16 ไม่สามารถสรุปได้ว่าเข้าใจหรือไม่เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวฟังและถอดเสียงได้คำว่าทีโอ หรือ tío

ในการสำรวจความพึงพอใจนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 69 ชอบกลวิธีการแบบตรงตัว คือ “พวกเราเลยนับกันเป็นพี่น้อง ลุงบ้าน้ำอา หรืออะไรก็ได้แล้วแต่” เนื่องจากแปลได้ตรงบริบทการต้องการสื่อการเรียกญาติที่เข้าใจง่ายแปลครบทุกคำไม่ละเว้นคำไหน เก็บครบทุกความสัมพันธ์ เป็นการขยายความถึงกฎของคนที่อยู่ที่นั่น ความใกล้ชิดของผู้คนที่อยู่ตรงดินแดนนั้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23 ซึ่งชอบกลวิธีการแปลแบบเอาความ

คือ “เราเลยนับญาติกัน เรียกกันแบบลุงป้าน้าอา” ฟังดูกระชับ เป็นวลีที่คนไทยใช้ทั่วไป แต่ยังสามารถสื่อได้ตามความหมายครบถ้วน ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 7 ที่ขึ้นชอบกลวิธีการแปลแบบละความ “เราเลยนับญาติกัน เรียกกันเหมือนญาติ ๆ” ให้เห็นว่าดูเป็นกันเอง ดูเข้าใจง่ายกว่า ให้ความรู้สึกของการสนิทสนมมากกว่า

กรณีที่ 7 คำเรียกญาติที่ใช้กลวิธีการแปลแบบ**ทับศัพท์**

ต้นฉบับ You know how *abuelita* feel about that plaza

บทแปล ลูกก็รู้*อาบัวลิต้า*ไม่ชอบจัตุรัสนั้น

จากคำถามที่อาบัวลิต้าคือใครหรือคืออะไรนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 59 ไม่เข้าใจความหมาย หรือเข้าใจผิดว่าเป็นชื่อคนหรือเป็นความสัมพันธ์อื่น เช่น อา ย่า ทวด ตา แต่กลุ่มตัวอย่างเกือบครึ่งหนึ่งคือร้อยละ 41 เข้าใจความหมายถูกต้องว่าแปลว่า ย่าหรือยาย

ส่วนของความพึงพอใจในกลวิธีการแปลนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 80 ขึ้นชอบกลวิธีการแปลแบบตรงตัว คือ “ลูกก็รู้คุณยายไม่ชอบจัตุรัสนั้น” จากความเห็นที่ว่าความหมายชัดเจน เข้าใจง่าย ครบถ้วน ถึงแม้จะฟังออกว่าเป็นคำว่าอาบัวลิต้า แต่ถ้าไม่แปลก็จะไม่เข้าใจความหมาย เข้าใจผิดว่าเป็นชื่อคน แต่กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 19 ยังขึ้นชอบกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ตามต้นฉบับบทบรรยายไทย เนื่องจากส่วนใหญ่ยังเข้าใจว่าอาบัวลิต้าเป็นชื่อคนอยู่ และอีกส่วนให้ความเห็นว่าขึ้นชอบให้ใส่คำทับศัพท์มากกว่าเพราะเข้าใจง่ายหรือสามารถเดาได้จากบริบทว่าเป็นความสัมพันธ์แบบยาย และก็มีเพียงกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 1 ชอบกลวิธีการแปลแบบละความคือ ลูกก็รู้ท่านไม่ชอบจัตุรัสนั้น เพราะรู้สึกว่าการแปลแบบนี้มันเพียงพอกับความเข้าใจแล้ว

กรณีที่ 8 คำเรียกญาติที่ใช้กลวิธีการแปลแบบ**ละความ**

ต้นฉบับ We made all this food, set out the things they loved in life, *mi hijo*.

บทแปล เราทำอาหารให้ สิ่งของที่ท่านเคยชอบตอนมีชีวิต

จากคำถามคุณยายเรียกมิเกลว่าอะไร กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 90 ตอบไม่ได้หรือตอบไม่ถูกต้อง แต่มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 10 เท่านั้นที่เข้าใจได้ถูกต้องว่าหมายถึง หลานชาย หลานที่รัก หรือมิเกล เป็นต้น

ความพึงพอใจของกลุ่มประชากรส่วนใหญ่ชอบกลวิธีการแปลแบบเอาความถึงร้อยละ 70 คือ “เราทำอาหารให้ สิ่งของที่ท่านเคยชอบตอนมีชีวิตนะลูก” เพราะเข้ากับบริบทสังคมไทยทำให้ผู้ชมเข้าถึงได้ง่าย ให้ความรู้สึกความรัก ความเอ็นดูของคุณยายต่อมิเกล และคนไทยชอบการมีคำทิ้งท้ายมากกว่าการจบประโยค ห้วน ๆ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 ชอบกลวิธีการแปลแบบละความตามต้นฉบับบทบรรยายไทย เนื่องจากรู้สึกว่าเข้าใจความชัดเจนครบถ้วนดีแล้ว และรู้สึกว่าไม่ต้องแปลก็ได้เพราะรู้ว่าคุณยายหรืออาบัวลิต้ากำลังคุยกับใคร และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 5 ชอบกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ว่า เราทำอาหารให้ สิ่งของที่ท่านเคยชอบตอนมีชีวิต มิ ฮีโม่ เนื่องจากได้รับบรรณรชของภาษาสเปนและวัฒนธรรมเม็กซิกัน

4. การแปลคำทางวัฒนธรรม

กรณีที่ 9 คำทางวัฒนธรรมที่ใช้กลวิธีการแปลแบบทับศัพท์

ต้นฉบับ I asked if you would like more *tamales*

บทแปล ยายถามว่าจะเติม*ทามาเล*อีกมั๊ย

จากคำถามที่ว่าคุณยายเสนออะไรให้มีเกลกลุ่มประชากรร้อยละ 42 ไม่ทราบความหมาย ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 39 ตอบว่าเป็น ทามาเล หรือ tamales ซึ่งวินิจฉัยได้ยากกว่าผู้ตอบเข้าใจความหมายของคำว่า tamales หรือไม่ และมีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 14 ที่เข้าใจว่าทามาเลเป็นอาหารชนิดหนึ่ง เป็นขนมปัง หรือแป้งพื้นเมือง ซึ่งคำอธิบายที่ให้ผิดจากลักษณะของทามาเลพอสมควร

ความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ชอบกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ถึงร้อยละ 71 โดยให้ความเห็นว่าเป็นชื่ออาหารซึ่งเป็นชื่อเฉพาะ ทำให้รู้คำศัพท์อาหารใหม่ในวัฒนธรรมเม็กซิกัน และเห็นจากภาพในฉาก อีกทั้งไม่มีลักษณะคล้ายกับอาหารไทยประเภทใดเลยจึงยากที่จะหาคำอื่นมาแทนได้ การไม่แปลจึงไม่มีผลต่อบริบทในฉากนั้น ส่วนกลุ่มตัวอย่างอีกร้อยละ 17 ชอบกลวิธีการแปลแบบตรงตัวคือ “ยายถามว่าจะเติมแป้งนี้ใส่เนื้ออีกไหม” เนื่องจากทำให้เข้าใจและรู้จักว่าทามาเลคืออะไร เป็นการอธิบายประกอบการดูภาพในฉากแล้วทำให้เข้าใจได้มากกว่าและได้เรียนรู้วัฒนธรรมการกินของชาวเม็กซิกันด้วย และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 12 คนให้ความเห็นว่าใช้กลวิธีเอาความแบบ “ยายถามว่าจะเติมอาหารอีกไหม” เพราะเข้าใจง่ายกว่า กระชับกว่า

กรณีที่ 10 คำทางวัฒนธรรมที่ใช้กลวิธีการแปลแบบตรงตัว

ต้นฉบับ We put these photos on the *ofrenda*, so the spirit can cross over

บทแปล เราตั้งรูปพวกท่านบน*หิ้งบูชา*นี้ วิญญาณจะข้ามกลับมาได้

จากคำถามที่ว่าคุณยายกล่าวว่าต้องเอารูปไปตั้งไว้ที่ใด กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 52 ไม่ทราบหรือตอบผิด ส่วนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 44 เข้าใจว่าเป็นหิ้งบูชาตามต้นฉบับบทบรรยายไทย แต่มีกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 4 ที่ตอบได้ว่าเป็น ofrenda แต่ยากที่จะตัดสินว่าคำตอบนั้นมาพร้อมกับการเข้าใจความหมายหรือไม่

จากการสำรวจความพึงพอใจนั้นกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 66 ชอบกลวิธีการแปลแบบตรงตัวตามต้นฉบับ เนื่องจากคำนี้เหมาะสมกับการอธิบายให้เข้าใจง่ายและตรงตัวที่สุด ต่อมาคือกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 23 ชอบกลวิธีการแปลแบบละความคือ “เราตั้งรูปพวกท่านบนนี้ วิญญาณจะข้ามกลับมาได้โดยหิ้งบูชา” เนื่องจากเข้าใจง่าย กระชับ และสามารถทราบความหมายได้จากภาพ และสุดท้ายกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 11 ชอบกลวิธีการแปลแบบทับศัพท์ คือ “เราตั้งรูปพวกท่านบนโอเฟรนด้านี้ วิญญาณจะข้ามกลับมาได้โดยหิ้งบูชา” เพราะทำให้ผู้ชมรู้จักคำศัพท์โอเฟรนด้าว่าหมายถึงหิ้งบูชาจากภาพในฉาก และรู้สึกว่าเป็นของใช้เฉพาะทาง ควรใช้การแปลแบบทับศัพท์มากกว่า

กรณีน้ 11 ค่ำทวงวัฒนธรรมที่ช้กลว้การเปล้แบบเอาควม

ต้นฉบับ The *alebrijes* of this world can take any forms

บทเปล *สัตว์* ในลกควมตยมีหลยรูปแบบ

จกค่ำทวงที่ว้ผู้พูดก่ำล้งพูดถึงอะไร ไม่มีผู้ตบคนใดเลยที่ตบได้ตรงตมควมหมยของ alebrije จรง ๆ โดยกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 53 ตบวว่าไม่ทรบ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 25 ช้ใจควมหมยว้เป็นสัตว์ในลกควมตยหรือสัตว์ในลกว้ญญณ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 22 ช้ใจว้หมยถึง ควมตย สัตว์ หรือ ส้มมีชีวิต

ส่วนควมพ้งพอใจในกลว้การเปล้นั้น กลุ่มตัวอย่างเกือบท้งหมดร้อยละ 93 ช้ชอบกลว้แบบเอาควมตมต้นฉบับภษไทยเน้องจกช้ใจได้ชัดจนว้คือสัตว์อะไรและเป็นค่ำเปลที่หมยสม มีเพียงกลุ่มตัวอย่างเพียงร้อยละ 4 ชอบกลว้การเปล้แบบท้บศ้พท์คือ “อะเลบรียะมีหลยรูปแบบ” เพราะชอบการออกเสียงของค่ำนี้ และกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 3 ชอบกลว้การเปล้แบบละควมคือ “พวกมันมีหลยรูปแบบ” เพราะล้น กระช้บและย้งสมรถช้ใจได้

สรूपและอภิปรยผล

แม้ว้ผลการสร่วจควมช้ใจบทเปลของค่ำภษสเปนจะไม่สมบรูณ์เท่ำที่ควรเน้องจกพบหลยกรณีน้ที่ผู้จ้ยไม่สมรถตตลนได้ว้กลุ่มตัวอย่างช้ใจควมหมยของค่ำภษสเปนที่ช้ยนตบลงในแบบสอภทมหรือไม่ นอกจกน้ ผลควมช้ใจของผู้ชมตอกลว้การเปล้แต่ละว้ธีในแบบสอภทมก็ตกต่งไปมกบั้ง น้อยบั้ง ตมแต่กรณีน้ ไม่ปรกฏชัดจนว้กลว้ธีได้ให้ผลเป็นควมช้ใจของผู้ชมที่มกกว้กลว้ธีอื่น อจเป็นเพราะในการชมภษยนตร์ นอกเหนือจกค่ำเปลในบทบรรยายแล้ว ย้งมีบริบทที่เป็นเนื้อเร้องภษเหตุกรณีน้ที่เก้ช้ขึ้น และน้เสียงของตัวละครที่เป็นองค์ประกอช้ยให้ผู้ชมช้ใจเร้องรวว้ที่เก้ช้ขึ้นได้แต่เมื่อพิจรณผลด้นควมพ้งพอใจของผู้ชมแล้ว พบว้ในกรณีน้ส่วนใหญ่แล้วกลุ่มตัวอย่างพ้งพอใจก้บการเปล้แบบตรงตัวมกที่สุดคิดเป็นร้อยละ 47 เน้องจกช้ใจได้ง่ย และได้ควมหมยตรงตมบริบทโดยเฉพว้สำหรับผู้ที่ไม่มีพื้นฐนภษสเปน หรือไม่รู้จ้กวัฒนธรรมเม้กช้กันมกก่อน ตมด้ว้กลว้การเปล้แบบเอาควมร้อยละ 30 เน้องจกกระช้บ ช้ใจได้ในระยเวลอันรวดเร็วในการอ่านบทบรรยายไทย อย่งไรก็ดี มีผู้ชมพ้งพอใจกลว้การเปล้แบบท้บศ้พท์ด้ว้เช่นกัน (ร้อยละ 16) เน้องจกได้รับอรธรสจกภษยนตร์เม้กช้กัน หรือได้รู้จ้กค่ำภษสเปนใหม่ ๆ กลว้ธีที่กลุ่มตัวอย่างเล็กน้อยที่สุดคือการละควม (ร้อยละ 7) แต่สเหตุที่เล็กการละนั้น เน้องจกใจควมครบถ้วนช้ใจได้ดีแล้วโดยไม่ต้องเปล้ค่ำภษต่งประเทศน้นการเปล้อจทำให้ภษเ็นเย้อมกเกินไป ผลควมพ้งพอใจน้สอดคล้องก้บกลว้การเปล้ที่ผู้เปล้เล็กช้

มากที่สุดและน้อยที่สุด โดยกลวิธีการแปลแบบตรงตัวเป็นกลวิธีที่ผู้แปลภาพยนตร์เรื่องนี้เป็นภาษาไทยนำมาใช้มากที่สุด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 44 และกลวิธีการละความพบใช้น้อยที่สุดคือ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 2

แม้ผลการเลือกบทแปลที่กลุ่มตัวอย่างพึงพอใจมากที่สุดจะมีความโน้มเอียงไปทางการแปลแบบตรงตัว ตามด้วยการแปลแบบเอาความ ซึ่งไม่ใช่ผลที่น่าแปลกใจหรือใหม่เท่าใดนัก แต่เมื่อนำเหตุผลที่กลุ่มตัวอย่างยกขึ้นมาประกอบในการเลือกบทแปลที่ตนพึงพอใจมากที่สุด จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความเข้าใจง่าย (การแปลตรงตัว การแปลเอาความ การละ) การสื่อความหมายได้ตรงตามที่ต้นฉบับต้องการสื่อ (การแปลตรงตัวและการแปลเอาความ) และการคงไว้ซึ่งอรรถรส ความแตกต่างทางวัฒนธรรม เพื่อเปิดให้ผู้ชมได้เรียนรู้ชื่ออาหารหรือสิ่งใหม่ ๆ (การทับศัพท์) ผลการวิจัยข้างต้นสามารถนำมาปรับใช้เป็นแนวทางการแปลคำภาษาต่างประเทศอื่นที่พบในต้นฉบับได้โดยพิจารณาร่วมกับหลักทฤษฎีการแปล โดยแนวทางการแปลคำภาษาต่างประเทศในต้นฉบับภาษาอังกฤษนั้น ผู้แปลยังคงต้องยึดหลักทั่วไปในการแปลที่เน้นการสร้างสมมูลภาพ (equivalence) ซึ่งแบ่งเป็นสมมูลภาพด้านรูปภาษา (formal equivalence) อันหมายถึงการแปลโดยยึดต้นฉบับเป็นสำคัญทั้งในด้านรูปภาษา (form) และเนื้อหา (content) และ สมมูลภาพที่เป็นพลวัต (dynamic equivalence) อันหมายถึงการแปลที่ใช้ภาษาเป็นธรรมชาติ โดยผู้แปลเลือกใช้สำนวนให้เหมาะสมและสอดคล้องกับวัฒนธรรมที่ทำให้ผู้รับสารของคำภาษาปลายทางได้รับสารที่เป็นเนื้อหาและอารมณ์ความรู้สึกใกล้เคียงกับต้นฉบับมากที่สุด (Nida, 1964)

ในกรณีของภาพยนตร์ Coco ซึ่งผู้เขียนบทได้เจตนาใส่คำภาษาสเปนซึ่งเป็นภาษาต่างประเทศในต้นฉบับภาษาอังกฤษเพื่อให้เกิดความรู้สึกแปลกต่างและได้กลิ่นอายความเป็นเม็กซิกัน ดังนั้นหากเป็นไปได้ ผู้แปลก็ควรจะคงความแปลกต่างและกลิ่นอายนั้นไว้ในภาษาไทยด้วยเช่นกัน การแปลกรณีนั้นสามารถสร้างสมมูลภาพทางด้านรูปและความหมายได้ เช่น การแปล papá ‘พ่อ’ ด้วยคำทับศัพท์ว่า “ปาป้า” จึงควรถูกนำมาพิจารณาเป็นลำดับแรก เนื่องจากเป็นกลวิธีให้ผู้รับสารภาษาปลายทางมีความใกล้ชิดภาษาต้นทางมากที่สุด เพราะเป็นถ่ายเสียงจากต้นฉบับมาเป็นภาษาฉบับแปลโดยไม่ได้มีการปรับ และทำให้ผู้รับสารเกิดการตอบสนองในการรับรู้ถึงอารมณ์ ความรู้สึกใกล้เคียงกับภาษาต้นฉบับ (สัจฉวี สายบัว, 2538) นอกจากนี้การแปลแบบทับศัพท์โดยเฉพาะชื่อเฉพาะหรือคำทางวัฒนธรรมบางคำอาจเป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยคงกลิ่นอายของวัฒนธรรมเม็กซิกันไว้ และเป็นทางออกที่ดีเมื่อไม่สามารถหาคำแปลที่เหมาะสมมาใช้ได้ (เพ็ญพิสาข์ ศรีวรรณ, 2551, หน้า 144) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความต้องการของผู้ชมที่ประสงค์จะรู้จักวัฒนธรรมใหม่ อย่่างไรก็ดี การหาคำแปลในภาษาปลายทางที่มีความเทียบเท่าหรือใกล้เคียงกับต้นฉบับทั้งในด้านรูป/เสียง ความหมายและอารมณ์ความรู้สึกเป็นเรื่องยาก ดังนั้นหากไม่สามารถสร้างสมมูลภาพทั้งสามด้านดังกล่าวได้ ผู้แปลพึงคำนึงถึงสมมูลภาพทางความหมายของสารมากกว่าการแปลโดยมุ่งเน้นรูปภาษา (Nida & Taber, 1969)

โดยผลการวิจัยในครั้งนี้ก็บ่งชี้ว่าการถ่ายทอดความหมายของคำเป็นสิ่งที่ผู้แปลควรคำนึงถึงเป็นสิ่งแรก ดังนั้นในการแปลคำภาษาต่างประเทศในต้นฉบับ หากพบว่าคำนั้นเมื่อทับศัพท์แล้ว ผู้รับสารภาษาปลายทางจะไม่สามารถเข้าใจได้ หรือจะเข้าใจความหมายผิดไป กลวิธีการแปลแบบตรงตัวควรจะถูกนำมาใช้เป็นลำดับที่สอง แต่กรณีคำที่ไม่สามารถหาคำแปลที่ตรงตัวได้ เช่น alebrije ซึ่งเป็นงานประติมากรรมพื้นบ้านของประเทศเม็กซิโก เป็นรูปสัตว์ในจินตนาการที่มีสีสันสดใส ทำจากกระดาษหรือไม้ ผู้แปลบทบรรยายภาพยนตร์ที่มีข้อจำกัดเรื่องพื้นที่ 2 บรรทัดและจำนวนตัวอักษรที่จะต้องไม่เกิน 28 – 30 ตัวอักษรต่อระยะเวลาอย่างน้อย 6 วินาทีที่แสดงบนหน้าจอ (Cintas, 2010, pp. 344-347) จะต้องเลือกแปลแบบเอาความ โดยเลือกลักษณะทางความหมายที่เด่นที่สุดและเป็นองค์ประกอบหลักตามบริบทในภาพยนตร์ โดยในภาพยนตร์เรื่องนี้ผู้แปลเลือกแปล alebrije ว่า “สัตว์” ซึ่งสอดคล้องกับเรื่องราวและภาพที่ผู้ชมเห็นในภาพยนตร์ และสุดท้ายหากการแปลคำต่างประเทศนั้นจะทำให้เกิดความลำบากในการทำ ความเข้าใจ และ/หรือมีข้อจำกัดด้านพื้นที่/ตัวอักษร ประกอบกับภาพ เสียง และบริบทแวดล้อมทำให้เนื้อความเป็นที่เข้าใจสมบูรณ์โดยไม่ต้องแปลคำภาษาต่างประเทศนั้น ผู้แปลก็อาจจะละไปได้

รายการอ้างอิง

- ธนาภัสสร สุนธิรักษ์, วีรกาญจน์ กนกกมล และปรีชา คະเนตนอก. (2563). การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการแปลนวนิยายภาษาอังกฤษเป็นภาษาไทย. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์*, 8(4), 1269-1282.
- บุญเลิศ วงศ์พรม และถาวร ทิศทองคำ. (2561). การแปลในยุคใหม่กับการปรับตัวของผู้เรียน ผู้สอน และนักแปล. ใน *รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ มหาวิทยาลัยศรีปทุม ครั้งที่ 13* (หน้า 1-10). คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เพ็ญพิลาช ศรีวรรณภ. (2551). ปัญหาในการแปลผ่านภาษาที่สอง กรณีศึกษา: การแปลวรรณกรรมเรื่องเปโดร ปาราโม. *วารสารอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 30(1), 129-149.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. (2562). การหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย: มาภาคติในการใช้สูตรของทาโรยามาเนและเครทซี-มอร์แกน. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 8(1), 11-28.
- สตรีรัตน์ ไกรอ่อน. (2556). *กลวิธีการแปลคำทางวัฒนธรรมจากภาษาไทยเป็นภาษาอังกฤษในนวนิยายเรื่องสี่แผ่นดิน* (วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). Silpakorn University Repository (SURE). <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/12918>
- สัญญาวี สายบัว. (2538). *หลักการแปล* (พิมพ์ครั้งที่ 5). สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนงค์นาฏ นุศาสตร์เลิศ. (2556). การใช้คำเรียกขานในภาษาการเมือง กฎหมาย ภาษาสื่อและภาษาวิชาการของไทย. *วารสารคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์*, 30(3), 117-130.

Cintas, J. (2010). *Subtitling*. John Benjamins.

Newmark, P. (1995). *Approaches to translation*. Phoenix ELT.

Nida, E. A. (1964). *Toward a science of translating*. Brill.

Nida, E. A., & Taber, C. R. (1969). *The theory and practice of biblical translation*. Brill.

Rothman, J., & Rell, A. (2005). A linguistic analysis of Spanglish: Relating language to identity.

Linguistics and the Human Sciences, 1(3), 515-536.

VACANA JOURNAL